

BIK

BYDGOSKI INFORMATOR KULTURALNY / 11.25

nr 11 (566) ROK MMXXV
ISSN 1232-4450 / INDEX 38139x
nakład 1000 egz.

**Jarosław „Bisz” Jaruszewski
Marta Kładź-Kocot**

**OLD
FILM
FESTIVAL**
BYDGOSZCZ 2025

Hauke Exelovise

5. OLD FILM FESTIVAL

BYDGOSZCZ, 3 - 8 LISTOPADA 2025

www.oldfilmfestival.pl

PARTNER GŁÓWNY / MECENAS:

2025 ROKIEM
LUDZI NAUKI
z Kujaw i Pomorza

Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

KUJAWY
POMORZE

Urząd Marszałkowski
Województwa
Kujawsko-Pomorskiego
w Toruniu

2025
ROK DZIECI
I MŁODZIEŻY

PARTNER GŁÓWNY:

oponeo.pl

PARTNER FILMOWY:

Filmoteka Narodowa
Instytut Audiovisualny

PARTNERZY MEDIALNI:

gazeta KINO

Fundusze Europejskie
dla Kujaw i Pomorza

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

ORGANIZATOR:

KIEROWNICZKA
HEROLD
HEROLD MEDIA

PARTNERZY:

wydarzenia:

Adria Art.....	16
Akademia Muzyczna	16
Biblioteka UKW	17
Klub „Arka” BSM	18
Dom Kultury „Orion” BSM.....	18
Galeria Miejska bwa	19
Fundacja Art Mintaka	20
Galeria Autorska Jan Kaja i Jacek Soliński.....	21
Kujawsko-Pomorskie Centrum Kultury.....	21
Młodzieżowy Dom Kultury nr 1.....	24
Młodzieżowy Dom Kultury nr 4.....	25
Młodzieżowy Dom Kultury nr 5	25
Dom Kultury „Modraczek”	26
Opera Nova.....	26
Stowarzyszenie Akademia Muzyki Dawnej	27
Otwarta Przestrzeń Światłownia.....	28
Towarzystwo Muzyczne im. I.J. Paderewskiego.....	29
WiMBP im. dr. Witolda Bełzy.....	31
Bydgoskie Centrum Sztuki	32
Fundacja Pomorzanin	33
Hangar Kultury	35
Centrum Nauki i Kultury Młyny Rothera	36
Muzeum Okręgowe im. Leona Wyczółkowskiego	39
Filharmonia Pomorska im. I.J. Paderewskiego.....	44
Old Film Festival Bydgoszcz	45
Pałac Młodzieży	45
Teatr Polski	48
Miejskie Centrum Kultury	54
Zespół Pałacowo-Parkowy w Ostromecku.....	56
Dom Liter	57
Galeria Wspólna	59

redaktor naczelny:

Michał Tabaczyński

michal.tabaczynski@mck-bydgoszcz.pl

redaktorka wydania:

Emilia Walczak

emilia.walczak@mck-bydgoszcz.pl

spis treści:

26.

Marta Kładź-Kocot	2
-------------------------	---

Opowieści niewydarzone, cz. 14

Jarosław „Bisz” Jaruszewski	5
-----------------------------------	---

Filmowo Kreatywni – Filmy Muzyczne.....7

Czy możliwe jest połączenie wsparcia regionalnych przedsiębiorców z promocją kultury?..... 8

Na okładce: fragment zdjęcia reklamującego wykład Ewy Racyńskiej-Mąkowskiej *Bauhaus – stuletnia nowoczesność* (zob. s. 60).

BIK 11/2025 (566), Rok MMXXV, nakład 1000 egz., dystrybucja: bezpłatny, wydawca: Miejskie Centrum Kultury w Bydgoszczy, dyrektorka: Marzena Matowska, 85-056 Bydgoszcz, ul. Marcinkowskiego 12–14, mck-bydgoszcz.pl, redaktor naczelny: Michał Tabaczyński, zastępczyni redaktora naczelnego: Emilia Walczak, redakcja: Szymon Andrzejewski, Kuba Ignasiak, Monika Grabarek, korekta: Emilia Walczak, Michał Tabaczyński, skład, opracowanie graficzne: Irmina Pisarek, redakcja: tel. 523 077 124, bik@mck-bydgoszcz.pl, ul. Podwałe 15/3, druk i oprawa: Polraster, BIK w sieci: facebook.com/bik.bydgoszcz.

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych i zastrzega sobie prawo do dokonywania skrótów oraz zmiany tytułów. Nie ponosi odpowiedzialności za treść programów placówek kulturalnych oraz materiałów informacyjnych i graficznych. Reklamodawcy ponoszą pełną odpowiedzialność za skutki prawne wynikłe z opublikowania dostarczonych przez siebie materiałów. Opinie prezentowane przez autorów nie zawsze są zgodne ze stanowiskiem redakcji i wydawcy.

MIEJSKIE
CENTRUM
KULTURY
w Bydgoszczy

Instytucja kultury
miasta Bydgoszczy

BYDGOSKI ROK
MUZYKI 2025

26.

Tekst: Marta Kładź-Kocot

To jest ten moment w roku, kiedy rozpaczliwie szuka się jakiejś rady na powszechny smutek i zjesiennienie. Na sytuację profesjonalnie zwaną spadkiem nastroju, tak jakby nastrój leżał sobie zazwyczaj na jakiejś średnio usytuowanej półce, a potem – z przyczyn ogólnopogodowych – zsunął się niżej. (Uwielbiam tę tendencję języka do przestrzennych metafor).

Rzeczy, które tak cudownie wydarzają się latem, stają się piekielnie trudne jesienią. Na przykład długie spacery. Trzeba odwa-

gi, żeby wyjść, tak dobrowolnie, w wicher i deszcz. Żeby oglądać smutę огоłoconych drzew i żółknących traw. Przydaje się zatem czerpanie odwagi i siły z innych obszarów, w tym z tradycyjnego koca, książki i ciepłej herbaty. Jesienią bowiem traci się zupełnie wolę walki. Niech to się wszystko, błagam, choć trochę dzieje beze mnie.

W chwilach, gdy potrzebuję strategii przetrwania, wybieram regres. W świecie zmuszającym do rozwoju dobrze jest czasami się zwinąć. Nie żebym była prze-

**Bez ciepła trudno przeżyć
zimę. Wspieramy się więc
zbieraniem kasztanów,
wełnianymi swetrami,
kawą doprawioną czymś
aromatycznym i korzennym
– są to rzeczy powszechnie
doceniane, zbanalizowane
wyniesieniem na
instagramowe wyżyny.**

ciwniczką rozwoju – wręcz przeciwnie. Świat jest jak ta bajka, którą opowiadał wszystkim bohater filmu *Złap mnie, jeśli potrafisz*, grany przez Leonarda DiCaprio. Szło to mniej więcej tak: dwie myszy wpadły to garnka pełnego śmietany. Pierwsza z nich od razu poddała się rozpacz i u-tonęła, druga natomiast tak długo przebie-rała łapkami, aż w końcu ubiła śmietanę na masło i wyszła na zewnątrz. Ja jestem – dodawał z dumą bohater – tą drugą my-szą. Niestety, życie to nie jest neoliberal-ny sen i przebiegając łapkami z całych sił, osiągamy najczęściej tylko chwiejne utrzy-mywanie się na powierzchni. Przebiegać jednak musimy, bo kto nie przebiera, ten tonie – i w tym miejscu, jak mawiają filo-zofowie i poeci, bajka i rzeczywistość są ze sobą zgodne.

Niekiedy przychodzi jednak moment na zatrzymanie się, na regres. Sprzyja temu wszechobecna ciemność, jakby na-sze ciała dostrajały się do rytmu przyro-dy i chciały po prostu spać. Sednem idei „zwijania się” nie jest bierne przeczeki-wanie, a poszukiwanie małych ucieczek, spraw, które toczą się w ciszy, małych aktywności, które otulają i ogrzewają. Bez ciepła trudno przeżyć zimę. Wspie-ramy się więc zbieraniem kasztanów, wełnianymi swetrami, kawą doprawioną czymś aromatycznym i korzennym – są to rzeczy powszechnie doceniane, zba-nalizowane wyniesieniem na instagra-mowe wyżyny. Pcha jednak w ich objęcia jakiś zbiorowy instynkt przetrwania, ten sam, który nakazywał naszym przodkom dziesiątki tysięcy lat temu wpatrywać się w ogień.

Ja wspieram się kultywowaniem prze-strzeni, która zanurza mnie w czasie. Mam w pamięci skarb – stary dom, w którym mieszkali moi dziadkowie. Latem biega-łam po podwórzu i po parku, wspinałam się na drzewa, ale zimą, podczas ferii, sie-dzieliśmy wszyscy w pokoju, w pobliżu ciepłego pieca. Babcia najczęściej w fote-lu, robiąc na drutach, dziadek przy sto-le, przeglądając gazetę. Ten okrągły stół i krzesła stoją teraz u mnie w salonie. Mają ponad sześćdziesiąt lat. Pamiętają część dzieciństwa mojej mamy i całe moje dzie-ciństwo. Otacza mnie mnóstwo innych przedmiotów z tamtego domu: kilka in-nych niedużych mebli, stolik od maszyny Singera, lampki, jakieś drobiazgi. Całe to nagromadzenie pozwala niekiedy sięgnąć utraconego czasu, przeszłości, która wy-daje się kojąca i bezpieczna.

Wieczorami robię na drutach – to jest robię wtedy, gdy mózg wyje o odrobinę wytchnienia, gdy nie mam już siły nawet czytać. Jest to czynność kojąco monotonna, zapuszczam więc jakiś średnio angażujący serial w tle. Przeczytałam gdzieś, że robienie na drutach synchronizuje półkule mózgowe i ogólnie działa jak joga czy medytacja. A medytacja to nie jest praktyka religijna – to niezwykle efektywne mentalne ćwiczenie. Niespecjalnie to umiem, choć podobno nikt nie umie i sedno w tym, by się swoim nieumieniem totalnie nie przejmować. Ale druty są przyjemniejsze. Pamiętam, że dla mojej babci – prawdziwej w tej dziedzinie artystki – zawsze były obroną przed światem. Nie potrafię nie myśleć o tym, jak się to wszystko kulturowo zmieniało. Anna Brzezińska w *Córkach Wawelu* pisze o tym, że jagiellońskie królowny nieustannie wyszywały i przędły – było to bowiem traktowane jako swego rodzaju duchowe ćwiczenie, sposób na prowadzenie życia godnego i pożytecznego. Cała ta idea pożyteczności musiała przetrwać wieki, bo moja babcia również ją kultywowała. W czasie wojny i tuż po niej (a zapewne i przed) porządna odzież była czymś unikatowym i cennym. Płaszcz się nicowało, czyli przesywalo na drugą stronę, by odwrócić do spodu zniszczony materiał, a wykorzystać niezniszczoną lewą stronę. Znoszone wełniane swetry pruć się i przerabiało, skarpety cerowało. Łatało się i zaszywało dziury. Są to rzeczy zupełnie niepojęte w naszym świecie szybkiej mody opartej na produkowanych w Bangladeszu tandetnych szmatkach, sprzedawanych przez sieciówki. Robienie

na drutach było w czasach dzieciństwa mojej babci umiejętnością cenną i pożyteczną. Czasy wojny najczęściej podsumowywała lakonicznym stwierdzeniem: „Byliśmy przesiedleni do Generalnej Guberni i tam zarabiałam, robiąc ludziom na drutach”. I został jej ten nawyk na całe życie, a robiła przepięknie, skomplikowanymi wzorami, równiutko. Każde oczko było idealnie tej samej wielkości. Do tej pory mam jej żółty sweter, wełniane arcydzieło, o wiele na mnie za duży. Zakładałam go po domu w chłodne dni. A gdy mi chłodno na duszy, sama sięgam po druty. Zgubiłam jednak – a raczej nasza kultura zgubiła – całą związaną z tym ideę pożyteczności. Pamiętam, jak babcia narzekała na mnie i siostrę: „Tylko te książki czytacie i czytacie, na drutach byście coś zrobiły”. Uśmiecham się, bo mnie się to odwróciło w głowie kompletnie. Czytanie postrzegam jako zajęcia pożyteczne, bo intelektualnie rozwojowe i niezbędne w mojej pracy. Robienie na drutach jest rozrywką, wzbudzającą niekiedy wyrzuty sumienia – nie robię bowiem nic pożytecznego, produkując większym kosztem – oraz nakładem czasu i pracy – rzecz, którą z łatwością można kupić w sklepie. To tak jakby pisać na maszynie, mając do dyspozycji komputer. Uśmiecham się, bo babcia nie przewidziała, że coś, co dla niej było pożyteczną pracą, stanie się kiedyś miłą rozrywką, a do tego „jogą dla mózgu”.

Ale robię to dla innej idei – dla „zwijania się”, regresu, jesieni, dla tych momentów, kiedy nie trzeba już dłużej przebierać łapkami i można sobie po prostu miękko opaść na dno. Ciemne i ciepłe.

Opowieści niewydarzone

Tekst: Jarosław „Bisz” Jaruszewski

Nie sądziłam, że tak – wydawałoby się – mała rzecz może być tak brzemien-
na w skutki. Oczywiście trudno mówić
o „małej rzeczy”, kiedy przed twoimi
oknami długimi miesiącami pracują ko-
parki, buldożery, równiarki, maszyny do
kładzenia asfaltu oraz walce, powołując
– właściwie z niczego – wyczekiwaną od
dekad trasę szybkiego ruchu. Dziejowa
konieczność: ludzie muszą przemiesz-
czać się coraz szybciej, kondensować czas
i odległość, pruć przed twoimi oknami
dwieście na godzinę, by zakończyć podróż
odrobinę wcześniej, wyrwać te dwadzie-
ścia minut z życia, dodatkowe, nadliczbo-
we, ludząc się, że w ten pokrętny sposób
– żyją dłużej!

A tak, najważniejsze: na koniec rośnie
przed twoimi oknami – zdawałoby się –
„niebieski” przeciwdźwiękowy ekran. Nie-
bieski w cudzysłowie, bo przecież nie ma
takiego koloru w naturze, to jakaś sztucz-
na, chemiczna wariacja na temat niebie-
skości. A to wszystko na gruzach widoku,
który w pierwszej kolejności był powodem
wyboru tego miejsca na dom. Mam już ten
krajobraz jedynie na zdjęciach i jeszcze
trochę w głowie, gdy usilnie przywołuję
go zamykając oczy, no i w snach. W snach
najwyraźniej, bo zdjęcia nie są już w stanie
dosięgnąć tamtych emocji, czy raczej łżej –
sentymentów; a sny owszem.

Wnioskując po kolorach, które widzę,
jest późny październik. Siedzę przy dębo-

wym kuchennym stole, w koszyczku dłoni trzymając gorący kubek ze zbożową kawą. Mam trzystaście lat, a przede mną otwiera się widok oprawiony w drewnianą ramę okna. Dominanta: łagodne wzgórze wznoszące się delikatnie na lewo, opadające łagodnym stokiem w prawo. Po lewej w środku planu: mały brzozyowy zagajnik, wyspa pośród ścierniska. W centrum szpaler topoli powoli topniejący w głąb perspektywy. W prawym krańcu, przecięty ramą, płytki stawik zarośnięty sitowiem, z którego zrywa się właśnie dzika gęś, by po chwili dołączyć do swojego stada i chwiejnym kluczem opuścić kadr okna. W tym stawiku dziadek hodował karpie. W górze przestwór nieba, jak okiem sięgnąć, w zapierającej oddech otwartości – dającej poczucie życia pod tym niebem, jakiejś od tego nieba nieodłączności. W mieście horyzont nie rozciąga się swobodnie, zakłócony budynkami, antenami, kanciastością linii. Oko nie może się na nim ułożyć, odpocząć, ukołysać.

Moje widzenie jeszcze nie zna granicy między podmiotem a przedmiotem: nie patrzę, raczej jestem patrzeniem. Jesienne potargane chmury biegną w oddali gnaane zachodnim wiatrem – jak dzikie konie. Stado szpaków w moich oczach to sypnięta pod ostrym kątem garść maku, która nagle zaczyna związać się jak wstęga. Pamiętam tysiące nastoletnich prób przełamania dręczącej mnie nijakości, bladeści i nieadekwatności wszelkich opisów przyrody. Skrupulatnie studiowałam widok z okna – przez secesję zimy, impresjonizm wiosny, kubizm sierpniowych pól, ekspresjonizm jesieni. Wypróbowując porów-

niania, które uświadamiały mi, że istnieją rzeczy bez porównania; testując przenośnie, które nie przenosiły niczego. Tak, trzeba to było zobaczyć. Choć nie, nie! Trzeba to było oglądać, w zwolnionym tempie życia bez ekranów i szybkich tras, poprzez poranki, południa i zmierzchy, przez dzieciństwo, nastoletniość i młodość. Pozwalać, by krajobraz odciskał się w nas jak w linorycie.

Ale tego krajobrazu już nie ma. Mój syn urodził się w mieście. Przypomniałam sobie ten mój „widok” przypadkiem, właśnie teraz. Jedziemy autostradą, nagle mój syn z oburzeniem stwierdził: „Jak można wybudować komuś pod oknami taki ekran?”. Dobry chłopak, ma w sobie sporo empatii, niewiele osób zwraca uwagę na takie rzeczy. Tyle że jego oburzenie zgasło tak szybko, jak się pojawiło, bez żadnego dalszego ciągu, żadnego rozwinięcia. Bez śladu. A mój dziadek, od kiedy stracił swój krajobraz, nigdy nie wrócił już do siebie, jakby odebrano mu coś bezcennego. Pamiętam go stojącego w bezruchu przed „niebieskim” przeciwdźwiękowym ekranem, stojącego niczym biblijny słup soli. Chciałam go jakoś pocieszyć, po prostu stanęłam obok, żeby nie był sam wobec tej prywatnej przyrodniczej katastrofy. „Dziadku?”. Odwrócił skamieniałą twarz w moją stronę jakby dopiero mnie zauważył. Tak, to chyba jedna z niewielu przenośni, które oddają istotę rzeczy, wprost, dogłębnie, bez zbędnych stylistycznych usiłowań. Puste oczy. **EIK**

Filmowo Kreatywni – Filmy Muzyczne

Fot. Dariusz Gackowski

Miejskie Centrum Kultury w Bydgoszczy od lat rozwija swoje działania skierowane do lokalnych filmowców, takie jak program grantowy Filmowo Kreatywni. W ramach rozstrzygnięcia konkursu Filmowo Kreatywni – Filmy Muzyczne 8 października br. w siedzibie MCK przy ul. Marcinkowskiego 12–14 wicemarszałek województwa kujawsko-pomorskiego Zbigniew Ostrowski wręczył dyplomy twórcom czterech filmów dokumentalnych o tematyce muzycznej, których bo-

haterami są muzycy z regionu: Piotrowi Drozdowskiemu i Jakubowi Szymczakowi (Fundacja Art Connections) na realizację filmu dokumentalnego *Poza układem* w wysokości 22 tys. zł; Rafałowi Pyszcze i Maciejowi Matowskiemu na realizację filmu dokumentalnego *Variété – Sieć Indry* w wysokości 20 tys. zł; Jakubowi Zalewskiemu na realizację filmu dokumentalnego *W Mózgu* w wysokości 20 tys. zł; Grzegorzowi Kaźmierskiemu na realizację filmu dokumentalnego *SonoFanat* w wysokości

18 tys. zł. Dzięki przyznany grantom, przy współpracy Sekcji Kreatywnych Intermediów MCK, powstanie seria krótkometrażowych filmów dokumentalnych prezentujących różnorodność lokalnego

środowiska muzycznego. Zdobywcom grantów gratulujemy! Mecenaszem i partnerem wydarzenia jest Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego. >>

Czy możliwe jest połączenie wsparcia regionalnych przedsiębiorców z promocją kultury?

„Kujawy + Pomorze: Promocja Potencjału Gospodarczego” to projekt działający od ponad 10 lat w województwie kujawsko-pomorskim. Jego głównym założeniem jest łączenie działań gospodarczych z lokalną kulturą. Głównym celem projektu jest wzmacnianie wzrostu i konkurencyjności mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw oraz instytucji otoczenia biznesu. Działania biznesowe są w nim powiązane ze sferą kultury. Chodzi o to, by z jednej strony poprzez udział w kulturze promować biznes, a z drugiej, by sek-

tor MŚP stał się jej mecenaszem. Projekt zakłada postrzeganie kultury i przemysłu kreatywnego jako istotnego elementu regionalnej gospodarki. Pozwala to na budowanie marki regionu, przyciąganie inwestycji oraz rozwój lokalnych inicjatyw artystycznych i kulturalnych.

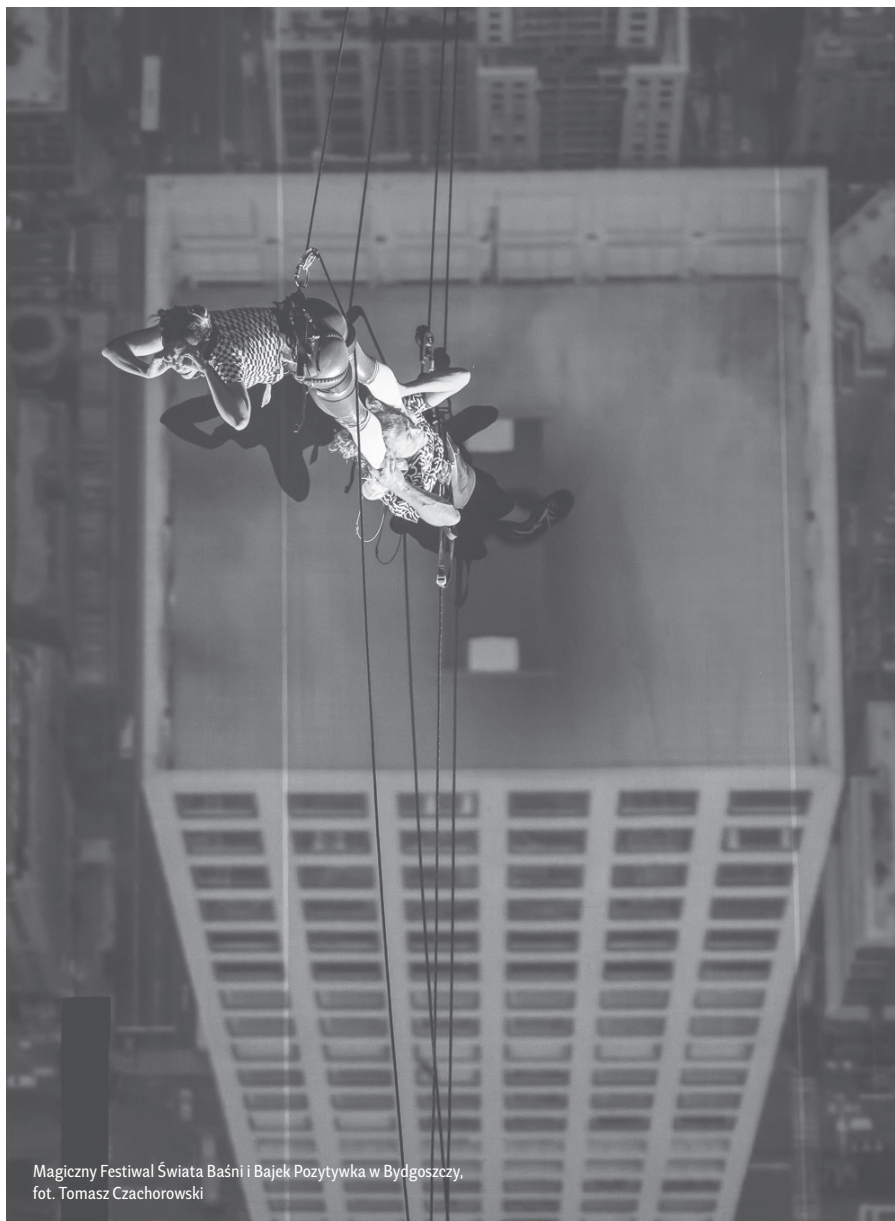
W projekcie „Kujawy + Pomorze: Promocja Potencjału Gospodarczego” szczególny nacisk kładziony jest na integrację działań gospodarczych z lokalną kulturą. Dziedzictwo jest istotnym elementem rozwoju regionu. – Działania mają zróżnico-

Festiwal Teatrów Ulicznych w Toruniu, fot. Mikołaj Kuras

wany charakter i prowadzone są wielotorowo – informuje marszałek województwa Piotr Całbecki. – Ich celem jest pokazanie synergii gospodarki i kultury na Kujawach i Pomorzu. Atrakcyjność regionu dla inwestorów zwiększa się dzięki pokazaniu, że województwo kujawsko-pomorskie to miejsce o żywej kulturze, co ma wpływ na innowacyjność i kreatywność.

Pierwszym kierunkiem działania jest wsparcie i promocja przedsiębiorców z sektora kultury i przemysłu kreatywnego. Organizowane wydarzenia kulturalne o zasięgu krajowym i międzynarodowym umożliwiają promocję lokalnych produktów i usług, a to wspiera ekspansję na nowe rynki i przyciąga inwestycje. Warto podkreślić tutaj znaczenie lokalnych fe-

Magiczny Festiwal Świata Baśni i Bajek Pozytywka w Bydgoszczy,
fot. Tomasz Czachorowski

– Obecność światowej sławy gwiazd jak Dave Lombardo, Cindy Blackman, Santana czy Pat Metheny przyciąga uwagę naszych odbiorców i coraz większą rzeszę partnerów. Stawia też festiwal wysoko w rankingu światowych wydarzeń tego typu – mówi Marek Maciejewski.

stiwali muzycznych, filmowych czy teatralnych jako elementu przyciągającego inwestorów i turystów. W samym 2025 roku wsparcie otrzymało aż 25 wydarzeń. Były to festiwale muzyczne, filmowe, teatralne oraz książki.

W Bydgoszczy wsparcie otrzymuje festiwal Drums Fusion. Ta organizowana od 2007 roku impreza skupia się na rytmie i sztuce perkusyjnej oraz łączy w sobie różne style muzyczne. Gośćmi są muzycy z całego świata. – Projekt „Kujawy + Pomorze: Promocja potencjału gospodarczego” w sposób istotny pomaga rozwijać naszą festiwalową inicjatywę –

mówi dyrektor imprezy Marek Maciejewski. – Obecność światowej sławy gwiazd jak Dave Lombardo, Cindy Blackman, Santana czy Pat Metheny przyciąga uwagę naszych odbiorców i coraz większą rzeszę partnerów. Stawia też festiwal wysoko w rankingu światowych wydarzeń tego typu. Współpracujemy z prężnie działającymi firmami z regionu, tworząc unikatową przestrzeń współdziałania w myśl zasady: Graj z najlepszymi!

Partnerem projektu jest Międzynarodowy Festiwal Sztuki Autorów Zdjęć Filmowych EnergaCAMERIMAGE w Toruniu. – Projekt „Kujawy + Pomorze: Promocja Potencjału Gospodarczego” jest dla nas niezwykle ważny, ponieważ pokazuje, że kultura i biznes mogą i powinny iść w parze – mówi dyrektor Fundacji Tumult Marek Żydowicz. – EnergaCAMERIMAGE to nie tylko święto sztuki filmowej, ale także miejsce spotkań branży i przestrzeń do budowania relacji gospodarczych. Dzięki wsparciu projektu możemy rozwijać EnergaCAMERIMAGE Market, gdzie prezentowane są najnowocześniejsze technologie filmowe z całego świata. To tu rodzą się pomysły, które napędzają rozwój kreatywnego przemysłu audiowizualnego. Wierzymy, że takie połączenie kultury i biznesu wzmacnia pozycję regionu na arenie międzynarodowej i otwiera nowe perspektywy dla jego dalszego rozwoju.

Wiele zyskuje dzięki projektowi toruński Międzynarodowy Festiwal Filmowy TOFIFEST. – Przystąpienie do programu może przynieść festiwalowi filmowemu szereg korzyści, które wykraczają poza samo dofinansowanie – mówi Katarzyna Kafka Jaworska, dyrektorka Tofifestu.

Festiwal NADA w Toruniu, fot. Mikołaj Kuras

– Festiwal staje się częścią oficjalnej, regionalnej strategii promocyjnej. Program integruje lokalne instytucje otoczenia biznesu i firmy. Dzięki programowi możemy współpracować z lokalnymi hotelami, restauracjami czy firmami transportowymi i usługowymi, co przekłada się na lepszą logistykę i niższe koszty.

Od 2016 roku w Chełmnie organizowany jest 9 Hills Festival. To interdyscy-

plinarnie wydarzenie łączy historię, sztukę i kulturę, wykorzystując unikalną i zażytkową przestrzeń miejską. – Projekt „Kujawy + Pomorze: Promocja Potencjału Gospodarczego” pomógł nam nie tylko wcielić w życie nasze twórcze festiwalowe plany, ale pozwolił także na wzmocnienie promocji i rozpoznawalności marek lokalnych przedsiębiorstw – mówi Klaudia Peplińska. – Co roku podczas festiwalu

Ciekawym pomysłem, czyli drugim kierunkiem działania, jest promocja regionu i miejscowych produktów w produkcjach filmowych. Dzięki Funduszowi Filmowemu Kujawy Pomorze wspierany jest rozwój twórczości i branży filmowej połączony z promocją regionu i budowaniem wizerunku województwa.

Chełmno odwiedza około 30 tys. gości, przykłada się to wprost na rozwój gospodarczy miasta, zwłaszcza podmiotów z branży gastronomiczno-hotelowej. Cieszy to, że wśród nowo powstających firm znajdują się też projekty kreatywne i bardzo odważne.

Ciekawym pomysłem, czyli drugim kierunkiem działania, jest promocja regionu i miejscowych produktów w produkcjach filmowych. Dzięki Funduszowi Filmowemu Kujawy Pomorze wspierany jest rozwój twórczości i branży filmowej połączony z promocją regionu i budowaniem wizerunku województwa. Lokal-

ni przedsiębiorcy mogą zaprezentować swoje wyroby i usługi w produkcjach filmowych. Te z kolei promują region i przyciągają zewnętrzne ekipy filmowe, producentów i inwestorów. – Najkorzystniejsza jest taka sytuacja, gdy w filmie Toruń gra Toruń albo Tuchola Tucholę. Nie wszystko jest jednak takie proste – mówi Edyta Macieja-Morzuch, dyrektorka Departamentu Promocji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego. – Mówimy tutaj o różnych filmach, do których dostosowujemy indywidualnie naszą ofertę. Musimy być elastyczni. Czasami producenci mówią, że pieniądze są, owszem, ważne, ale ważna jest także nasza pomoc na miejscu od strony organizacyjnej. To też jest wartość.

Trzecim głównym działaniem promującym przedsiębiorców z sektora MŚP jest możliwość uczestnictwa w targach i misjach gospodarczych, które pomogą im zaprezentować potencjał regionu oraz zdobyć kontakty z zagranicznymi partnerami. Przykładem może być akcja promocyjna tradycyjnego regionalnego produktu – kujawsko-pomorskiej gęsiny. **BIK**

W 2025 roku budżet projektu „Kujawy + Pomorze: Promocja Potencjału Gospodarczego” wynosi 9 mln zł.

**Tekst: departament promocji
Urzędu Marszałkowskiego**

Adresy bydgoskich instytucji kultury »

- » **Akademia Muzyczna im. F. Nowowiejskiego**, ul. Słowackiego 7, 85-008 Bydgoszcz, tel. 523 210 582, www.amfn.pl
- » **Akademicka Przestrzeń Kreatywna** przy Wyższej Szkole Gospodarki, **Muzeum Fotografii**, ul. Karpacka 52, 85-164 Bydgoszcz, adres do korespondencji: ul. Naruszewicza 11, 85-229 Bydgoszcz, tel. 52 567 00 07, muzeumfoto@byd.pl, muzeumfoto.byd.pl
- » **Artgallery**, Stowarzyszenie Działalności Artystycznych, ul. Gdańska 54, 85-021 Bydgoszcz
- » **Biblioteka UKW**, ul. Szymanowskiego 3, 85-074 Bydgoszcz, tel. 52 326 64 60, biblioteka.ukw.edu.pl
- » **Bydgoskie Centrum Informacji**, ul. Batorego 2, 85-104 Bydgoszcz, bci@visitbydgoszcz.pl, visitbydgoszcz.pl
- » **Bydgoski Instytut Głosu – profesjonalne centrum doskonalenia głosu**, ul. Śniadeckich 21/4, 85-011 Bydgoszcz, tel. 500 347 009, bydgoski.institutglosu@gmail.com, bydgoski.institutglosu.pl
- » **Bydgoskie Centrum Sztuki im. S. Horno-Popławskiego**, ul. Jagiellońska 47, 85-097 Bydgoszcz, tel. 668 892 896, bes.bydgoszcz.pl
- » **Bydgoskie Towarzystwo Heraldyczno-Genologiczne**, 85-165 Bydgoszcz, ul. Tucholska 15/50, prezes Andrzej Nejman
- » **Bydgoskie Towarzystwo Naukowe**, Societas Scientiarum Bydgostiensis, Bydgoszcz Scientific Society, ul. Jezuitska 4, 85-102 Bydgoszcz, tel./fax 523 222 268, btn.bydgoszcz.eu, prezes prof. dr hab. inż. Marek Bieliński
- » **Dom Edukacyjno-Kulturalny „REGNUM”** przy Fundacji „Nowe Pokolenie”, ul. Siedleckiego 12 i ul. Bośniacka 3, dyr. Joanna Dobska, tel./fax 523 711 051, 793 101 280, nowe-pokolenie.pl, fundacja@nowe-pokolenie.pl
- » **Dom Kultury MODRACZEK**, ul. Ogrody 15, tel./fax 523 713 331, modraczek.smbudowlani.pl, e-mail: modraczek.smbudowlani.pl, agnieszka.buzalska@smbudowlani.pl, dyr. Agnieszka Buzalska
- » **Dom Kultury ORION**, ul. 16 płk. Ułanów Wlkp. 1, 85-319 Bydgoszcz, tel. 523 487 201, kier. Nikoleta Stachura
- » **ELJAZZ – Centrum Artystyczne**, ul. Kręta 3, 88-117 Bydgoszcz, tel. 523 221 574, 662 152 726, eljazz.com.pl
- » **Filharmonia Pomorska**, dyr. Maciej Puto, ul. Szwabego 6, 85-080 Bydgoszcz, tel. 52 321 02 34, e-mail: kasa.biletowa@filharmonia.bydgoszcz.pl; filharmonia.bydgoszcz.pl; filharmonia.bydgoszcz.pl
- » **Fundacja Fotografistka**, ul. Pomorska 68A/1, Bydgoszcz, tel. 508 732 871, fotografistka.pl
- » **Fundacja „Wiatrak”**, ul. Bołtucia 5, 85-791 Bydgoszcz, tel. 523 234 810, wiatrak.org.pl, e-mail: sekretariat@wiatrak.org.pl
- » **Galeria 85**, prowadzi Ewa Pankiewicz, ul. Gdańska 17, 85-006 Bydgoszcz, tel. 523 226 222
- » **Galeria ALIX**, M. i M. Dobecy, ul. Jezuitska 26
- » **Galeria Autorska Jan Kaja i Jacek Soliński**, ul. Chocimska 5, 85-097 Bydgoszcz, tel. 608 596 314, autorska.pl, galeria@autorska.pl
- » **Galeria Francuska Mistrza** przy WSG, prowadzi Henryka Stachowska, ul. Garbary 2, budynek A, tel. 668 705 587
- » **Galeria Innowacji UTP**, ul. Kaliskiego 7, 85-789 Bydgoszcz, kier. dr Anna Bochenek, czynne w godz. 10–17
- » **Galeria MDK 1** przy MDK nr 1, ul. Baczyńskiego 3
- » **Galeria Miejska bwa** w Bydgoszczy, dyr. Karolina Leśnik-Patelczyk, Gmach główny (ul. Gdańska 20) wt.–pt. 10.00–18.00, sob.–niedz. 11.30–16.30, wstęp wolny, galeriabwa.bydgoszcz.pl, bwa@galeriabwa.bydgoszcz.pl, tel. 52 339 30 50
- » **Galeria Miejska bwa** w Bydgoszczy (ul. Gdańska 3): wt.–pt. 11.00–18.00, sob. 12.00–16.00, wstęp wolny
- » **Galeria Wspólna** (MCK+ZPAP), ul. Batorego 1/3, 85-104 Bydgoszcz, tel. 523 221 447, galeriawspolna@onet.pl
- » **Galeria Pleszyski Kobra**, 85-079 Bydgoszcz, ul. Kościuski 27, tel. 600 451 577
- » **Izba Pamięci Adama Grzymały-Siedleckiego**, WiMBP, ul. Libelta 5, tel. 523 238 207, czynne: wt. i pt. 13–18, śr. 10–15
- » **Jagiellońska 1, Dom Aukcyjny i Galeria Sztuki**, ul. Jagiellońska 1, 85-067 Bydgoszcz, jagiellonska1.pl
- » **Kino Jeremi / Hangar Kultury**, Zespół Szkół nr 5 Mistrzostwa Sportowego, ul. gen. Fieldorfa „Nila” 13, 85-796 Bydgoszcz, tel. 52 343 66 67, monika.jarzyna@liceumxv.edu.pl
- » **Klub Arka**, ul. Konopnickiej 24A, 85-124 Bydgoszcz, tel. 523 487 202, kier. Nikoleta Stachura
- » **Klub Heros**, ul. gen. Thomée 1, Bydgoszcz, tel. 523 430 004, kier. Grażyna Wrzeczonek
- » **Klub Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych**, ul. Sułkowskiego 52A, 85-915 Bydgoszcz, tel. 261 413 550, kier. mgr Piotr Pubanz, Biblioteka Klubu IWSpSZ, tel. 261 413 563, kier. mgr Monika Rózwicka, klubiwspz@wp.mil.pl
- » **Klub Miłośników Australii i Oceanii**, pl. Kościeleckich 8, pok. 8, Bydgoszcz, adres do korespondencji: ul. Janosika 3/78, 85-794 Bydgoszcz, prezes Lech Olszewski, tel. 607 120 182, 52 343 75 11, kmaio.polus.pl
- » **Klub Miłośników Kaktusów** przy Klubie „ARKA” BSM, ul. Konopnickiej 24A, 85-124 Bydgoszcz, przewodniczący Jerzy Balicki, tel. 523 215 538
- » **Klub Odnowa**, al. Prezydenta Lecha Kaczyńskiego 38, tel. 523 631 867, klubodnowa@interia.pl, klubodnowa.strefa.pl, kier. Grażyna Salemska
- » **Kujawsko-Pomorskie Centrum Kultury w Bydgoszczy**, pl. Kościeleckich 6, 85-033 Bydgoszcz, tel. 52 585 15 01-03, kpck.pl, Dyr. Ewa Krupa, sekretariat@kpck.pl; Galeria Sztuki Ludowej i Nieprofesjonalnej, pl. Kościeleckich 6, 85-033 Bydgoszcz, tel. 52 585 15 06, galeria.kpck.pl, kier. Katarzyna Wolska, galeria@kpck.pl
- » **Miejskie Centrum Kultury w Bydgoszczy**, ul. Marcinkowskiego 12–14, 85-056 Bydgoszcz, tel. 523 255 555 (inf.), sekretariat@mck-bydgoszcz.pl, mck-bydgoszcz.pl
- » **Międzynarodowe Centrum Kultury i Turystyki oraz Esperantotur** ul. Skłodowskiej-Curie 10, 85-094 Bydgoszcz, tel./fax: 523 461 151, info@esperanto.bydgoszcz.eu
- » **Młodzieżowy Dom Kultury Nr 1**, ul. Baczyńskiego 3, 85-805 Bydgoszcz, tel. 523 755 349, fax 523 450 628, mdkn1bydgoszcz@go2.pl, mdk1.bydgoszcz.pl, dyr. Piotr Skowroński
- » **Młodzieżowy Dom Kultury nr 2** im. Jordana, ul. Leszczyńskiego 42, 85-137 Bydgoszcz, tel./fax 523 731 795, dyr. Adam Łętocha, Biblioteka Literatury Fantastycznej im. J. Grundkowskiego, MDK nr 2 w Bydgoszczy, czynna: śr. 16.30–19.30
- » **Młodzieżowy Dom Kultury nr 3** (Zespół Szkół i Placówek nr 1 w Bydgoszczy), ul. Stawowa 53, 85-323 Bydgoszcz, tel. 52 373 25 15, fax/tel. 52 348 68 68
- » **Młodzieżowy Dom Kultury nr 4**, ul. Dworcowa 82, 85-010 Bydgoszcz, tel./fax 523 224 413, mdk4@cps.pl, mdk4.bydgoszcz.pl, dyr. Małgorzata Gładyszewska

- » **Młodzieżowy Dom Kultury nr 5**, ul. Kryświczowej 8, 85-796 Bydgoszcz, tel./fax 523 485 002, dyr. Jolanta Wawrzonowska, mdk5.bydgoszcz.pl, mdk@mdk5.bydgoszcz.pl
- » **Centrum Nauki i Kultury Młyny Rothera w Bydgoszczy**, ul. Mennica 10, 85-112 Bydgoszcz. Godziny otwarcia: pon. 12.00–18.00 (wystawy nieczynne), czw.–śr. 10.00–18.00, pt. 10.00–20.00, sob.–niedz. 12.00–20.00, info@mlynrothera.pl, tel. 887 467 208, mlynrothera.pl
- » **Muzeum Dyplomacji i Uchodźstwa Polskiego Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego**, ul. Berwińskiego 4, 85-044 Bydgoszcz, tel./fax 523 462 318, muzeum@ukw.edu.pl, czynne: wt.–pt. 10–14, dyr. prof. dr hab. Adam Sudoł
- » **Muzeum Kanału Bydgoskiego im. S. Malinowskiego** przy III LO, ul. Staroszkolna 10, 85-209 Bydgoszcz, kanalbydgoski.pl, tel. 693 765 075, muzeum@kanalbydgoski.pl
- » **Muzeum Mydła i Historii Brudu**, ul. Długa 13-17, 85-032 Bydgoszcz. Rezerwacja tel. 525 157 015, warsztaty@muzeum-mydla.pl; muzeummydla.pl
- » **Muzeum Okręgowe im. L. Wyczółkowskiego w Bydgoszczy**, ul. Gdańska 4, 85-006 Bydgoszcz, dyr. dr Anna Kornelia Jędrzejewska, sekretariat: tel. 52 52 53 555, sekretariat@muzeum.bydgoszcz.pl; muzeum.bydgoszcz.pl. Dział Nauki i Literatury: tel. 883 366 055, wyklad@muzeum.bydgoszcz.pl. Dział Edukacji: tel. 52 58 59 911, edukacja@muzeum.bydgoszcz.pl. Dział Komunikacji i Wydawnictw, tel.: 52 58 59 926, 52 58 59 929, 883 366 055, promocja@muzeum.bydgoszcz.pl, wyklad@muzeum.bydgoszcz.pl. Biblioteka: biblioteka@muzeum.bydgoszcz.pl, tel. 52 52 53 515, 52 52 53 516, godziny otwarcia: wt., śr., czw. 10.00–15.00, pt. 12.00–15.00, sob., niedz., pon. nieczynne. Godziny otwarcia: gmach główny MOB, ul. Gdańska 4, Zbiory Archeologiczne, Galeria Sztuki Nowocześniejszej, Europejskie Centrum Pieniądza, Dom Leona Wyczółkowskiego, Spichrze nad Brdą, Apteka Pod Łabędziem: wt., śr., czw. 10.00–18.00, pt. 12.00–20.00, sob.–niedz. 11.00–17.00, pon. nieczynne. Explozeum: wt.–niedz. 10.00–18.00, pon. nieczynne. Centrum Edukacji Muzealnej, godz. otwarcia: 9.00–15.00.
- » **Muzeum Wodociągów: Hala Pomp**, ul. Gdańska 242, oraz **Galeria Wieży Ciśnień**, ul. Filarecka 1, muzeum@mwik.bydgoszcz.pl
- » **Muzeum Oświaty**, ul. Curie-Skłodowskiej 4, tel. 523 426 590
- » **Muzeum Wojsk Łądowych**, ul. Czerkaska 2, 85-641 Bydgoszcz, dyr. Wojciech Bartoszek, tel. 261 414 876. Godziny otwarcia: pon. nieczynne; wt., śr., pt. godz. 8.30–15.30; czw. 8.30–18.00, sob. 12.00–16.00, niedz. 10.00–14.00; wstęp wolny, muzeumwl.pl
- » **Opera Nova w Bydgoszczy**, dyr. Maciej Figas, ul. Focha 5, 85-070 Bydgoszcz, tel. 523 251 502, Dział Promocji i Obsługi Widzów oraz przedprzedaż biletów: tel. 523 251 655, fax 523 251 636. Kasa biletowa tel. 523 251 555. Obiekt dostosowany dla potrzeb osób niepełnosprawnych, operanova.bydgoszcz.pl
- » **Otwarta Przestrzeń „Światłownia”**, ul. św. Trójcy 15, 85-224 Bydgoszcz, swiatlownia@onet.pl, swiatlownia.eu
- » **Pałac Młodzieży**, ul. Jagiellońska 27, 85-097 Bydgoszcz, tel. 523 210 081, palac.bydgoszcz.pl, dyr. Magdalena Bereda
- » **Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka** im. M. Rejowskiego, ul. Skłodowskiej-Curie 4, 85-094 Bydgoszcz, tel. 523 413 074; pbw.bydgoszcz.pl, dyr. Ewa Pronobis-Sosnowska
- » **Polski Związek Chórów i Orkiestr Oddział Kujawsko-Pomorski**, ul. Warmińskiego 13, 85-087 Bydgoszcz, tel. 739 907 482, prezes Janusz Stanecki, sekretariat@pzchiokp.pl
- » **Stowarzyszenie Artystyczne „MÓZG”**, stowarzyszenie.mozg.art.pl, ul. Gdańska 10, 85-006 Bydgoszcz, tel. 523 455 195
- » **Salejański Stowarzyszenie Wychowania Młodzieży**, ul. Salejańska 1, 85-792 Bydgoszcz, tel. 52 344 34 01, 600 371 696; 52 376 67 39 (po godz. 16.30); sswm-bydgoszcz@salezjanie.pl
- » **Teatr Kameralny w Bydgoszczy**, dyr. Mariusz Napierała, ul. Grodzka 14–16, 85-109 Bydgoszcz. Biuro: Centrum Kongresowe Opery Nova, ul. Focha 5, 85-070 Bydgoszcz. Tel. 885 904 192, biuro@teatrkameralny.com, teatrkameralny.com
- » **Teatr Pantomimy „DAR”**, dar.art.pl; teatrdar@wp.pl, tel. 523 407 468, 602 572 021, 602 257 675
- » **Teatr Polski im. Hieronima Konieczki**, dyr. Benjamin Bukowski, al. Mickiewicza 2, 85-071 Bydgoszcz, tel. 523 397 841, kasa biletowa: czynna od śr. do pt. w godz. 14.00–18.00, al. Mickiewicza 2 (wejście od parku, od ul. 20 Stycznia 1920) oraz godzinie przed spektaklem, tel. 523 397 818, 885 607 090, bilety@teatrpolski.pl; teatrpolski.pl
- » **Toniebajka**, Księgarnia dla wszystkich, ul. Focha 2, 85-070 Bydgoszcz, tel. 665 192 904
- » **Towarzystwo Inicjatyw Kulturalnych**, ul. Dworcowa 62/2, 85-009 Bydgoszcz, tel. 523 213 371, prezes Maria Papala
- » **Towarzystwo Miłośników Miasta Bydgoszczy**, ul. Jezuitów 4, tel./fax 523 225 196, 523 454 434, tmmb.pl, biuro@tmmb.pl, skrytka pocztowa nr 17, 85-169 B 37, prezes Ireneusz Nitkiewicz. Biuro Zarządu czynne pon.–pt. 9–15
- » **Towarzystwo Muzyczne im. Ignacego Jana Paderewskiego**, ul. Skargi 7, 85-018 Bydgoszcz, tel./fax 523 270 291, konkurspaderewskiego.pl, prezes prof. Katarzyna Popowa-Zydroń
- » **Towarzystwo Operowe im. prof. Felicji Kryświczowej**, ul. Focha 5, 85-006 Bydgoszcz, prezes Zenona Tomczak, tel. 603 993 852, sekretarz zarządu Danuta Świącichowska
- » **Towarzystwo Polsko-Austriackie**, Oddział B, Stary Rynek 5, 85-104 Bydgoszcz, tel. 609 678 277, lubomira.kubiak@gmail.com, prezes Lubomira Kubiak, dyżury w każdą drugą środę miesiąca
- » **Towarzystwo Polsko-Niemieckie**, ul. Fordońska 120. Dyżury w każdy trzeci poniedziałek miesiąca w godz. 13–16, tpn1@wp.pl, facebook.com/tpn.Bydgoszcz, prezes Danuta Szczepaniak-Kucik, tel. 504 100 024, sekretarz Krystyna Bender-Dudziak, tel. 605 666 936
- » **Towarzystwo Przyjaźni Polsko-Francuskiej**, prezes Beata Żmuda, tel. 693 925 911, wiceprezes Maria Pastucha, tel. 694 582 721, tpff.byd.pl
- » **Urząd Miasta, Biuro Kultury Bydgoskiej**, ul. Sielanka 8A (I piętro), 85-073 Bydgoszcz, tel. 52 58 58 189, fax 52 58 58 832, kbb@um.bydgoszcz.pl, dyr. Magdalena Zdźonczyk
- » **Wędrowniczek – Klub Turystyczny**, prezes Adam Czachowski, tel. 523 251 635
- » **Wojewódzka Miejska Biblioteka Publiczna** im. dr Witolda Bełzy w Bydgoszczy, dyr. Dagmara Reszkowska-Gierden, ul. Długa 39, 85-034 Bydgoszcz, tel. centrala 52 323 80 08, 52 33 99 200, tel. sekretariat 52 328 73 90, 52 3399 225, sekretariat@wimbp.bydgoszcz.pl, biblioteka.bydgoszcz.pl
- » **Sopoeki Dom Aukcyjny**, ul. Jagiellońska 47, 85-097 Bydgoszcz, tel. 602 593 826, sda.bydgoszcz.pl
- » **Światlica Ukraińska**, ul. Dworcowa 57/1, 85-009 Bydgoszcz, tel. 884 841 966, zahnitkoliliia@gmail.com, dyr. Liliia Zahnitko
- » **Muzeum Fotografii przy WSG**, ul. Karpacza 52, wt.–pt. 11.00–17.00, sob. 10.00–14.00, pon. i niedz. nieczynne

Wacław rządzi!

Wielka sztuka tylko dla Pań

Anna Mucha i Jakub Wons (twórcy spektaklu *O małą co i Przygoda z ogrodnikiem*) zapraszają na najnowszą, nieprzychylnie zabawną komedię teatralną tylko dla dorosłych! Adam to młody mężczyzna, mający za sobą hulanki i swawole, a przed sobą odpowiedzialność przez wielkie O. Zaraz zostanie ojcem! I wszystko powinno być dobrze, gdyby nie jego najbliższy przyjaciel – Wacław. Wacław to... penis. Błyskotliwy, inteligentny, śmiały, o wielu twarzach i wystawiający swojego właściciela na wiele prób. Adam prowadzi rozmowy ze swoim spersonifikowanym przyjacielem. Wspólnie zastanawiają się, jak poradzić sobie z osamotnieniem, humorami ciężarnej żony i czekającym go ojcostwem. Rolę mentora w tych zagadnieniach pełni... Wacław. W napięciu oczekiwania na potomka pojawia się oczywiście chwila słabości, którą skrzętnie chce wykorzystać Wacław, namawiając Adama do „złego”. *Wacław rządzi!* to podszyta pikantnym humorem komedia, w której kryje się prawda o lękach i obawach człowieka, mającego sprostać arcyważnemu zadaniu – ojcostwu. Zarezerwuj swoje bilety i skorzystaj z okazji do niezapomnianego spotkania z Wacławem! Spektakl dla widzów powyżej 18. r.ż. Obsada: Maurycy Popiel (Adam), Wojciech Medyński (Wacław). Reżyseria: Jakub Wons, producent: Anna Mucha.

INF. MONIKA PRYBIŃSKA

» 7.11.2025, piątek, godz. 19.00, Kampus AMFN,
ul. prof. Godziszewskiego 1, Sala Operowa;
bilety w cenie 120 i 70 zł

Michał Dobrzyński – HISTORIA – opera w dwóch aktach

Opracowanie libretta: Michał Dobrzyński. Na podstawie manuskryptów (także fragmentów dotąd niepublikowanych) dramatu *Historia (Operetka)* Witolda Gombrowicza. Utwór zamówiony przez Polską Operę

Królewską. Kierownictwo muzyczne Karol Szwec, reżyseria Maciej Wojtyśzko, Jakub Krofta, scenografia Wojciech Stefaniak, kostiumy Dorota (Dorotheé) Roqueplo, przygotowanie zespołu wokalnego Karol Knapieński, reżyseria światła Piotr Pawlik, projekcje Marek Zamojski, asystent dyrygenta Klaudia Mazur, asystenci reżysera Sławomir Jurczak, Agnieszka Kozłowska, inspicjentka Tatiana Hempel-Gierlach. Zespół Wokalny Polskiej Opery Królewskiej, Orkiestra Polskiej Opery Królewskiej, dyrygent Karol Szwec.

» 13.11.2025, czwartek, godz. 19.00, Kampus AMFN,
ul. prof. Godziszewskiego 1, Sala Organowa;
bilety w cenie 35 zł

Koncert organowy – inauguracja trzech instrumentów w Sali Organowej

Radosław Marzec organy. Autorski projekt prof. dr. hab. Radosława Marca obejmuje badania naukowo-artystyczne, zaprojektowanie i wybudowanie kopii dwóch historycznych organów. Pierwsza z nich to kopia historycznego instrumentu hiszpańskiego z przełomu XVII/XVIII w. z Villaroja de la Sierra, region Saragossy. Organy te wraz z ich przemianami doskonale oddają istotę instrumentu w typie kastylijskim, jako najbardziej rozpowszechnioną w czasach baroku w Hiszpanii. Drugi instrument to kopia organów Johanna Andreasa Silbermanna z Bouxviller (XVIII w.), syna Andreasa Silbermanna. Obaj organmistrzowie po emigracji z Niemiec, działając na terenie obecnej Francji, przyswoili sobie estetykę brzmieniowości organów francuskich z czasów Ludwika XIV. Doskonale łącząc estetykę niemiecką i francuską, wytworzyli nową jakość obejmującą w sposób niemal doskonały możliwości interpretacyjne muzyki Bacha i okresu L'âge d'Or we Francji. Trzeci z instrumentów to organy polskiego budowniczego Józefa Mollina z Odr, wybudowane w 1992 r., przeniesione z sali koncertowej Akademii Muzycznej, mające charakter bardziej uniwersalny. Podczas koncertu zabrzmi muzyka wykonana na dwóch kopiach organów. Będzie ona odzwierciedlała w sposób niemal idealny możliwości, a także brzmieniowość czasów, w których powstały oryginały instrumentów, a także estetykę muzyczną regionów, skąd się wywodzą. Na kopii organów iberyjskich zostaną wykonane utwory Sebastiana Aguilery de Heredii, anonimu z XVI w. oraz Francisco Correi de Arauxo. Czołowych przedstawicieli organowej muzyki hiszpańskiej XVII w. Czas ten to największy rozkwit muzyki przeznaczonej na ów instrument, a także największy jego rozwój. Na organach alzackich, kopii Johanna Andreasa

Silbermanna, zostanie wykonana muzyka francuska następujących twórców: Jean Adam Guillain, Jacques Boyvin, Louis Nicolas Clerambault oraz największego mistrza muzyki organowej, a być może mistrza muzyki wszechczasów J.S. Bacha.

- » 23.11.2025, niedziela, godz. 11.30, Kampus AMFN, ul. prof. Godziszewskiego 1, Sala Operowa; bilety w cenie 25 zł

Poranek Muzyczny dla dzieci z rodzicami

- » 24.11.2025, poniedziałek, godz. 12.00, Kampus AMFN, ul. prof. Jerzego Godziszewskiego 1, Sala Symfoniczna; bilety w cenie 30 i 25 zł

Koncert dla Seniorów: Operowe świąty Wolfganga Amadeusza Mozarta

Michał Lipski przygotowanie.

- » 27.11.2025, czwartek, godz. 19.00, Kampus AMFN, ul. prof. Godziszewskiego 1, Sala Operowa; bilety w cenie 100 i 60 zł

Koncert finałowy Singer Songwriter Camp

- » 29.11.2025, sobota, godz. 18.00, Kampus AMFN, ul. prof. Jerzego Godziszewskiego 1, Sala Symfoniczna; bilety w cenie 50 i 30 zł, dostępne na adria-art.pl lub w biurze Adria Art przy ul. Grottegera 4/2

Koncert symfoniczny

Orkiestra Symfoniczna AMFN w Bydgoszczy, Michał Dworzyński dyrygent, Tomasz Gluska trąbka, w programie m.in.: Hanna Kulenty – Koncert na trąbkę nr 3.

INF. ANNA CUDO

**Biblioteka
UKW**

- » 5–6 listopada 2025, środa–czwartek, Biblioteka UKW, Pracownia Pamięć Bydgoszczan i Regionu, I piętro; wstęp wolny

Olga Tokarczuk – odczytująca i odczytywana. Perspektywa porównawcza – konferencja naukowa

W dniach 5 (od godz. 11.45) i 6 listopada (do godz. 13.00) zapraszamy do Biblioteki UKW na konferencję

poświęconą twórczości Olgi Tokarczuk – odczytującej rzeczywistość i teksty kulturowe (z różnych epok, w różnych ujęciach) i odczytywanej przez różnych odbiorców jej twórczości (czytelników wypowiadających się w Internecie i mediach, krytyków literackich, tłumaczy, naukowców – nie tylko w Polsce), a także w kontekście dzieł innych twórców. Wśród referentów znajdują się naukowcy z wielu uniwersytetów w Polsce (w tym z UKW), ale także goście zagraniczni z Japonii, Islandii, Niemiec, Anglii, Holandii czy Szwecji. Warto zatem posłuchać, jak interpretują oni twórczość polskiej noblistki.

- » 12.11.2025, środa, godz. 17.00, Biblioteka UKW, Pracownia Pamięć Bydgoszczan i Regionu, I piętro; wstęp wolny

Spotkanie z Katarzyną Bzowską-Budd, autorką reportażu *Chłopiec wyklęty*

Zapraszamy na spotkanie z Katarzyną Bzowską-Budd poświęcone jej najnowszej książce i jej bohaterowi: Krzysztofowi Malskiemu – powstańcowi warszawskiemu, żołnierzowi podziemia niepodległościowego, jednemu z założycieli Piwnicy pod Baranami i fotografowi, który ostatnie lata życia spędził na emigracji. Bzowska-Budd jest pisarką i dziennikarką od 1980 r. mieszkającą w Londynie. Była m.in. redaktorką naczelną „Dziennika Polskiego” i „Dziennika Żołnierza”. Do jej najważniejszych utworów należą: *Mieszkam na Wyspie* (2016) oraz *Brexitania, czyli coraz mniej zjednoczone królestwo* (2021). Jest członkiem Związku Pisarzy Polskich na Obczyźnie i Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich.

- » 13–14 listopada 2025, czwartek–piątek, Biblioteka UKW, Pracownia Pamięć Bydgoszczan i Regionu, I piętro; wstęp wolny

Czytanie Słonimskiego – konferencja naukowa

Dokładnie 15 listopada 2025 r. przypada 130. rocznica urodzin Antoniego Słonimskiego – wybitnego poety, bezkompromisowego satyryka, człowieka teatru, jednego z założycieli przedwojennej grupy poetyckiej Skamander, a po wojnie – czołowego przedstawiciela

środowiska twórczego przeciwstawiającego się komunistycznej władzy, m.in. jako autor i sygnatariusz słynnego Listu 34. W przeddzień urodzin Slonimskiego Katedra Literatury Polskiej i Rosyjskiej Wydziału Literaturoznawstwa i Biblioteka UKW oraz londyński Związek Pisarzy Polskich na Obczyźnie zapraszają na konferencję naukową, która przybliży dorobek zapomnianego dziś pisarza. Wydarzenie odbywa się w ramach ustanowionego przez Sejm RP Roku Antoniego Slonimskiego. Szczegółowy program dostępny na: literaturapolskairosyjska.ukw.edu.pl.

INF. KATARZYNA MROTEK

Klub „Arka” BSM

Zapisy do stałych sekcji klubowych

Gimnastyka dla seniorów, zajęcia w pon., śr. i pt. w godz.: I grupa 8.30, II grupa 9.30. Zajęcia plastyczne dla dzieci w każdy wt. i czw. od 15.00. Zajęcia z lalkarstwa dla dzieci w każdą środę od 15.00. Zajęcia tenisa stołowego dla seniorów (zajęcia indywidualne). Zajęcia komputerowe dla seniorów (zajęcia indywidualne). Zajęcia szachowe dla seniorów (zajęcia indywidualne). Zajęcia szachowe dla dzieci (zajęcia indywidualne). Klub Seniora, spotkania w pon. od 16.30. Sekcja Szachowa, zajęcia w pt. od 17.00. Sekcja Tenisa Stołowego, zajęcia w pon. od 18.00, śr. i czw. od 14.00, pt. od 15.30. Sekcja Gier Karcianych, zajęcia w pon. od 16.00, śr. od 15.00 i pt. od 15.00. Sekcja Szydełkowania i Robótek Ręcznych, zajęcia w czw. od 15.00. Sekcja Fotograficzna (trwa nabór). Sekcja Turystyczna (trwa nabór). Sekcja Wzornictwa i Haftu (trwa nabór). Sekcja Scrabble, zajęcia w pon. od 16.15. Turnieje

gry w bingo dla seniorów, spotkania w pon. od 16.30. Klub Miłośników Kaktusów, spotkania we wt. od 17.00.

» 10.11.2025, poniedziałek, godz. 17.30,
ul. Konopnickiej 24A

Arka Poezji – promocja almanachu W polsko-ukraińskim poetyckim kręgu. Bydgoszcz–Czerkasy

Wiersze zaprezentują poeci i tłumacze, przy współudziale Polsko-Ukraińskiego Teatru M.O.S.T pod kierownictwem Piotra Szymańskiego. Prowadzenie: Stefan Pastuszewski.

» 11.11.2025, środa, godz. 11.00–14.00,
ul. Konopnickiej 24A

Narodowe Święto Niepodległości – drzwi otwarte w Izbie Pamięci im. Józefa Piłsudskiego

» 17.11.2025, poniedziałek, godz. 16.30, ul. Konopnickiej 24A

Turniej gry w bingo dla seniorów

Polepszymy koncentrację, poprawiamy pamięć, ćwiczymy spostrzegawczość i wyostriamo refleks. Prowadzenie: Sylwester Janik.

» 18.11.2025, wtorek, godz. 14.00, ul. Konopnickiej 24A

Aktywny Senior Arka: Przestrzenna kompozycja ze sznurka

Warsztaty rękodzielnicze rozwijające kreatywność, zmysł przestrzenny i sprawność manualną. Zajęcia prowadzone we współpracy ze Stowarzyszeniem Miłośnicy Górzyskowa. Obowiązują zapisy, liczba miejsc ograniczona. Prowadzenie: Monika Wawrzyniak i Beata Kowalczyk.

Dom Kultury „Orion” BSM

Zapisy do stałych sekcji klubowych

Akademia Rozmaitości (pt., godz. 15.00). Koło plastyczne dla dzieci (pon. i pt. 16.00–18.00). Kółko informatyczne dla seniorów (zajęcia indywidualne terminy do ustalenia z prowadzącym). Chór „Dzwon” (pon. o 15.30). Gimnastyka tai chi (pon. i czw. 17.00). Gimnastyka dla seniorów i osób 50+ (wt. i pt. 8.30). Sekcja

szachowa (wt., godz. 16.00). Sekcje ping-ponga (wt. i czw. o 14.00, sob. o 10.00). Klub Seniora (pt., 15.00). Klub Miłośników Sztuki (śr., 16.00). Sekcja Szydełkowania i Robótek Ręcznych, zajęcia we wt. od 16.00 (trwa nabór). Koło gier planszowych dla dzieci (pt. grupa 7–9 lat, godz. 18.00–20.00, sob. grupa +10 lat, godz. 11.00–14.00).

» 5.11.2025, środa, godz. 17.30, ul. 16 Pułku Ułanów Wlkp. 1

Salon Literacki Oriona

– zaduszki poetyckie

Prowadzenie: Dariusz Tomasz Lebioda.

» 14.11.2025, piątek, godz. 17.30, ul. 16 Pułku Ułanów Wlkp. 1

Pieśni patriotyczne – Koncert Chóru Mieszanego „Dzwon”

» 19.11.2025, środa, godz. 17.00,
ul. 16 Pułku Ułanów Wlkp. 1

Z cyklu Galeria O: Foto-Grafika – wystawa fotografii i grafik Anny Bulli-Dembek

...absolwentki PLSP im. L. Wyczółkowskiego oraz podwójnej absolwentki Wydziału Sztuk Pięknych UMK w Toruniu (2009, 2010). Autorka prowadzi Studio 7A, specjalizujące się w kreacji wizualnej marek, tworzy grafikę artystyczną i fotografię abstrakcyjną. Uczestniczyła w ponad 30 wystawach w kraju i za granicą, zdobywając liczne nagrody. Pięciokrotna stypendystka stypendium artystycznego Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

INF. KLUB ARKA

Galeria Miejska
bwa

GALERIA
MIEJSKA BWA
W BYDGOSZCZY

W dniach: 1, 2 i 11 listopada 2025 Galeria Miejska
bwa w Bydgoszczy – nieczynna.

» do 14.12.2025, ul. Gdańska 20

Jakub Kosecki. Polimorficzne Między-mordzie (w ramach 14. Fonomo Music & Film Festival 2025)

Jakub Kosecki jest artystą wizualnym, kuratorem i muzykiem. Urodził się w Szczecinie w 1996, a od 2016 mieszka i pracuje w Poznaniu. W 2019 ukończył studia

licencjackie na kierunku intermedia, a w 2022 studia magisterskie na kierunku kuratorstwo i teorie sztuki na Uniwersytecie Artystycznym w Poznaniu. Jako artysta wizualny tworzy instalacje i obiekty, jego działalność muzyczna obejmuje zaś kompozycje elektroniczne i eksperymentalne instalacje muzyczne site-specific. W latach 2017–2021 współprowadził Galerię Luka. W 2020 wraz z kuratorką Julianną Kulczyńską i kolektywem Luka założył Luka 5G, wirtualną przestrzeń dla sztuki. Od 2021 związany jest z kolektywem i oddolną instytucją kultury Domie, gdzie kuratoruje wystawy, współtworzy program artystyczny oraz serię audycji „Domie” na antenie Radia Kapitał. Od 2023 działa w kolektywie Umysł Biedaka. Jako niezależny kurator współpracuje z publicznymi instytucjami sztuki i prywatnymi galeriami. Przy tworzeniu Polimorficznego Międzymordzia Kosecki wykorzysta m.in. elektrośmieci pozyskane od partnera wystawy i sponsora Fonomo Music & Film Festival 2025 – firmy Tesla Electrorrecycling z Bydgoszczy. Kurator: Remigiusz Boruszewski, partner wystawy: Tesla Electrorrecycling.

» do 10.01.2026, ul. Gdańska 3

Ewa Kulesza. Tkanka

Wystawa Ewy Kuleszy to zbiór ażurowych obiektów – klatek. To połączenie materii miękkich, organicznych, wpisanych w linearne, geometryczne, zwarte formy. Niczym miękkie ciało obrastające szkielet, jest to zwarta, nierozzerwalna tkanka. W ten sposób ujawnia się struktura zamknięcia, ograniczenia. Nosi ona na sobie odciski – ślady po tkankach, po obecnościach życia. Obiekty, które widzimy, nie są ani początkiem, szkieletem, ani końcem, kształtem ostatecznym. Pozostają zawieszone, niedopowiedziane. Zarówno lekkie, przez swoją materialną ażurowość, i ciężkie, od ilości skojarzeń, formujących się w umyśle patrzącego. Kuratorka: Karolina Pikosz.

» listopad 2025, ul. Gdańska 3

Dziecko na warsztat.

Autografy z linii papilarnych

Tym razem spotykamy się, by stworzyć autografy! Użyjemy odcisków naszych palców, by zostawić niepowtarzalny ślad. Porozmawiamy też o tym, czym jest tożsamość, obecność i w jaki sposób możemy je manifestować. Inspiracją będzie wystawa *Tkanki* Ewy Kuleszy. Spotkania odbywają się w każdą środę miesiąca, godzina do ustalenia z grupą, wstęp wolny, obowiązują zapisy: 52 339 30 62, karolinarybka@galeriabwa.bydgoszcz.pl. Prowadzenie: Karolina Pikosz i Karolina Rybka – kuratorki Galerii Miejskiej bwa w Bydgoszczy.

» 3.11.2025, poniedziałek, godz. 12.00, ul. Gdańska 20

Sztuka w samo południe! Warsztaty dla seniorów. Czarny na czarnym. Malujemy kruka

Sztuka w samo południe to cykl spotkań poświęconych sztuce i szeroko rozumianej kulturze, adresowanych do osób w wieku 60+. W ramach spotkań proponujemy dyskusje o sztuce współczesnej oraz działania twórcze, które rozwijają procesy poznawcze, doskonaląc sprawność manualną poprzez poznawanie różnych technik i form plastycznych.

Warsztaty z malowania pastelami suchymi poprowadzi bydgoski ornitolog i ilustrator przyrody Dawid Kilon. Na co dzień możemy zobaczyć ilustracje Dawida w bydgoskich miejskich parkach i wielu publikacjach popularnonaukowych. Niektórzy mogą mieć też na półce książkę *Ptaki Kilon*, gdzie autor zebrał blisko 4 tys. grafik przedstawiających ptaki spotykane w Polsce. Tym razem stworzymy obrazy jak z nie z tego świata, a bohaterami pastelów będą ptaki malowane na czarnych arkuszach papieru. Liczba uczestników: 15–20 osób. Obowiązują zapisy: 52 339 30 53, artur.owczarczak@galeriabwa.bydgoszcz.pl.

» 19.11.2025, środa, godz. 16.00, ul. Gdańska 20

Bydgoska Akademia Sztuki.

Lawendowe misie. Warsztaty haftu

Prowadzenie: Joanna Michalska-Brzezińska (Warszawa). Koszt uczestnictwa: 30 zł/os. Liczba uczestników: 13 osób. Czas trwania: ok. 4 godz. Zapisy: danutapalys@galeriabwa.bydgoszcz.pl, do 7.11.2025, do godz. 14.00. Zapewniamy wszystkie potrzebne materiały. Zapraszamy na twórcze i pachnące lawendą warsztaty

haftu ręcznego! W czasie zajęć każdy uczestnik własnoręcznie stworzy swojego misia wypełnionego suszoną lawendą – wyjątkową, ręcznie wyszywaną ozdobę o kojącym zapachu. Pod okiem prowadzącej uczestnicy poznają kilka podstawowych ściegów hafciarskich, które pozwolą im ozdobić tkaninę i nadać misiowi indywidualny charakter. Gotowy miś, pełen uroku, może stać się piękną dekoracją, zapachowym dodatkiem do szafy lub szuflady, a także miłym, własnoręcznie wykonanym prezentem. Warsztaty są doskonałą okazją do relaksu, nauki i spotkania z tradycyjnym rzemiosłem w nowoczesnej formie.

fol. Joanna Michalska Brzezińska

Fundacja Art Mintaka

» 11.11.2025, wtorek, godz. 20.00, Sala Operowa Nowego Kampusu Akademii Muzycznej, ul. Godziszewskiego 1; wstęp wolny, liczba miejsc ograniczona, obowiązują wejściówki: info@artmintaka.com

Rafał Gorzycki – opera *Lustro*

Małgorzata Sikorska-Miszczuk – libretto, Kamila Siwińska – reżyseria, wideo, Katarzyna Tretyn – obiekty, scenografia. Joanna Freszel – Mistrz (sopran), Dorota Nowak – Anna (sopran), Witold Szulc – Chłopiec (aktor), Paweł Piotrowski – Stara Kobieta (baryton), Orkiestra Muzyki Nowej, Szymon Bywalec – dyrygent, Chór Kameralny Akademii Muzycznej w Bydgoszczy, Magda-

Ilena Filipiska – kierowniczka chóru, Marek Malinowski – gitara elektryczna, Mikołaj Sarad – saksofony, Rafał Gorzycki – elektronika, Kamil Kęsa – reżyseria dźwięku przestrzennego.

Współczesna Opera Transgresywna jest częścią projektu The Platform of Newly Created Transgressive Sounds (TPONTS) wpisanego do aplikacji miasta Bydgoszczy w ramach wejścia do Sieci Miast Kreatywnych UNESCO. Beneficjentami TPONTS są: Fundacja Polskiej Muzyki Kameralnej Art Mintaka, Mózg Foundation oraz Fundacja Wet Music. Projekt realizowany ze środków programów Bydgoszcz Miasto Muzyki UNESCO i KPO dla Kultury. Transmisja na żywo na artmintaka.com oraz kanale YouTube fundacji Art Mintaka.

INF. RAFAŁ GORZYCKI

Galeria Autorska Jan Kaja i Jacek Soliński

» 14.11.2025, piątek, godz. 18.00, ul. Chocimska 5

Otwarcie wystawy fotografii Macieja Rewakowicza i wykład pt. *Paideia dawniej i dziś*

Maciej L. Rewakowicz, ur. w Krakowie. Chirurg z ponad 50-letnim doświadczeniem lekarskim, fotograf i podróżnik. Publikacje naukowe (ponad 20) głównie dotyczyły badań naczyniowych. W latach 80./90. XX w., jako członek European Society for Vascular Surgery, uczestniczył w kongresach w Rotterdamie i Rzymie. Był organizatorem i kierownikiem Poradni Chorób Naczyń przy Klinice Chirurgii Ogólnej i Naczyń AM w Bydgoszczy. Utworzył i kierował pracami Komisji Deontologii i Kultury (KDiK) NSZZ „Solidarność”. Góry są niezwykle ważne dla Rewakowicza. Poznał dość dobrze Tatry, na wiele szczytów wchodząc samotnie. W Alpach samotnie zdobył tylko jeden czterotysięcznik – Piramide Vincent. W górach zwykle pro-

wadził, np. w Alpach: na Grossglocknera lub zachodnią ścianą na Castora. W Himalajach wszedł na jeden dziewięć pięciotysięcznik i nazwał go Samadhi, co oznacza najwyższy stan skupienia w Jodze Patandżalego. Jest autorem wielu wystaw fotografii w Bydgoszczy, Warszawie i innych miastach, w których dominuje tematyka góriska. Wydał również książkę *W górach*, Indiach i Iranie (2023).

Maciej Rewakowicz na Gornergrat

INF. JACEK SOLIŃSKI

Kujawsko-Pomorskie Centrum Kultury

» 4.11.2025, wtorek, godz. 18.00; wstęp wolny

Literatura w Centrum: *Dron* – spotkanie z Dariuszem Filingiem i Adamem Michalakiem

Dariusz Filingier – autor wierszy, uważany za przedstawiciela nurtu historycznego w poezji. Opublikował tomiki: *Pielgrzym z dalekiego obszaru* (2015), *Oikos* (2023), *Łodowa Planeta* (2023). Laureat konkursów poetyckich, ostatnio II nagrody w Ogólnopolskim Konkursie im. Władysława Broniewskiego „O liść dębu” (2018). Jego wiersze ukazały się na łamach czasopism i w almanachach. Współpracuje z Miesięcznikiem Literackim „Akant”.

Adam Michalak – nauczyciel, „wierszopis” – jak o sobie mówi – z pasji. Debiutował zbiorem wierszy *Lampowy ludzik* (2018); publikuje w Miesięczniku Literackim „Akant”; współpracuje z Galerią Autorską Jana Kai i Jacka Solińskiego. Pracuje jako wychowawca w Kujawsko-Pomorskim Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym nr 1 im. Louisa Braille’a. Mieszka w Bydgoszczy.

Prowadzenie: Bartłomiej Siwiec.

- » 6.11.2025, czwartek, godz. 18.00; bilety w cenie 35 zł, dostępne na biletyna.pl i w siedzibie KPCK

Jazz u Hoffmana: We4

Muzycy kwartetu We4 (Karol Szymanowski, Piotr Biskupski, Grzegorz Nadolny, Wojtek Milewski) grają jazzowe standardy, interpretując je na nowo z dużą kulturą muzyczną. Potrafią wykorzystać niekonwencjonalne zestawienie dobrze znanych instrumentów: kontrabas i perkusji z wibrafonem i harmonijką chromatyczną. W repertuarze kwartetu znaleźć można kompozycje Jaco Pastoriusa, Benny’ego Golsona, Herbie’ego Hancocka czy Stevie’ego Wondera.

- » 10.11.2025, poniedziałek, godz. 17.00; wstęp wolny

Wigilia Święta Niepodległości

Ulan, źródło KPCK

Jak co roku w ramach obchodów Święta Niepodległości zapraszamy do wspólnego spędzenia jego wigilii. Pragniemy w ten sposób wyrazić radość z kolejnej rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości i uhonorować wszystkich tych, którzy się do tego przyczynili. W tym roku w ramach wspólnego świętowania połączyliśmy siły z organizatorami XLIV Tygodnia Kultury Chrześcijańskiej. W ramach wspólnej inicjatywy zaplanowaliśmy koncert piosenki okresu międzywojennego w wykonaniu Justyny Gęsickiej i Krzysztofa Zimnego oraz krótką prelekcję historyczną pt. *Ku pokrzepieniu serc. Kultura i sztuka w Bydgoszczy w dwudziestolecu międzywojennym*, którą wygłosią Anna Maj oraz Krystina Strauss z Pracowni Dziedzictwa Kulturowego KPCK.

- » 13.11.2025, czwartek, godz. 17.00; wstęp wolny

Klub Miłośników Podróży: Kuba – piękno, egzotyka, lekcja pokory – Anna Olszówka

Anna Olszówka, miłośniczka Kuby, od kilku lat pilotka wycieczek objazdowych biura podróży Rainbow, zabierze Państwa w świat gorącej Kuby, w której kolor, słońce, muzyka i przyroda kontrastują z trudnym życiem mieszkańców, biedą i osamotnieniem. Podczas spotkania zostaną poruszone tematy kultury, religii, obyczajów i sytuacji ekonomicznej. Dowiedzie się, dlaczego warto odwiedzić Kubę, które z jej zakątków są najpiękniejsze i na czym polega wyjątkowość tej karaibskiej wyspy.

- » 14.11.2025, piątek, godz. 18.00; bilety w cenie 15 zł, dostępne na biletyna.pl i w siedzibie KPCK

Per canto e pianoforte – na głos i fortepian: Polska w muzyce zakłętą

Koncert w wykonaniu studentów Wydziału Wokalno-Aktorskiego Akademii Muzycznej im. F. Nowowiejskiego w Bydgoszczy. W programie utwory polskich kompozytorów ukazujące bogactwo emocji, ducha patriotyzmu oraz miłość do ojczyzny. Będzie to muzyczna podróż przez historię, tradycję i krajobraz Polski, ujęta w formie kameralnych interpretacji wokalno-fortepianowych. Wieczór stanie się okazją do zadumy, refleksji oraz spotkania z muzyką, która – podobnie jak niepodległość – jest źródłem siły, tożsamości i piękna.

- » 15.11.2025, sobota, godz. 18.00, Salon Hoffman KPCK; bilety w cenie 20 zł/os., dostępne na biletyna.pl i w siedzibie KPCK

Koncert Freyghish Orchestra

Freyghish Orchestra od roku 2016 gra muzykę klezmerską, bałkańską, grecką i turecką. Wspólnym mianownikiem dla połączenia tych kultur jest skala muzyczna używana równie często w każdej z nich, zwana po żydowsku freyghish. Stąd nazwa zespołu. W czasie koncertu w KPCK zespół zagra muzykę klezmerską, za brzmia hory, bułgary, freylaksy i turkiszery. W programie znajdują się także piosenki jidysz.

» 18.11.2025, wtorek, godz. 18.00; wstęp wolny

Pamięć: Czarownica czy rusalka? Jaka była Maria Pawlikowska-Jasnorzewska – spotkanie z Małgorzatą Czyńską

Jaka była naprawdę Maria Pawlikowska-Jasnorzewska? Joginka, zielarka, kobieta pełna magnetyzmu, zauroczona czarnoksięstwem, astrologią i telepatią. Cieleśnie niedoskonała, lecz pragnąca doskonałości. Kim była ta skryta w futrach i tiulach artystka, okrzyknięta przez Tadeusza Boya-Żeleńskiego mianem „polskiej Safony”?

Małgorzata Czyńska – pisarka, dziennikarka, historyczka sztuki, kuratorka wystaw. Autorka kilkunastu książek, m.in. serii *Kobiety z obrazów* (2014, 2021, 2022), wywiadów

z Edwardem Dwurnikiem (*Moje królestwo*, 2016) i Leonem Tarasewiczem (*Nie opuszczam rąk*, 2021), biografii m.in. Mai Berezowskiej (*Nagość dla wszystkich*, 2018), Tamary Łempickiej (*Tryumf życia*, 2020), Julii Keilowej (*Metaplastyczka na nowe czasy*, 2024) oraz Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej (*Zgiełk serca*, 2025). Stypendystka Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, laureatka Górnośląskiej Nagrody Literackiej „Juliusz” w 2016 roku za *Kobro*. Prowadzenie: Karolina Saldecka.

» 20.11.2025, czwartek; wstęp wolny

Gwiazdki na Gwiazdkę – wystawa tkanin

Wystawa prezentuje tkaniny wykonane ręcznie na krosnach poziomych. Jej tematem przewodnim jest motyw Gwiazdki, obecny na tradycyjnych tkaninach. Każda z pięciu kobiet interpretuje ten motyw inaczej – dobierając kolory, rodzaj przędzy i formę. Ekspozycja ukazuje różnorodne podejścia do tkactwa, łącząc tradycję z nowoczesnością. Autorkami prac są artystki związane z Białymstokiem i Podlasiem: Katarzyna Daniewicz, Ewa Kępa, Urszula Mendryk, Beata Palikot-Borowska i Aleksandra Staszak. Wystawę będzie można oglądać do 9 stycznia 2026 roku. Finisaż: 9.01.2026, godz. 18.00, wstęp wolny.

» 21.11.2025, piątek, godz. 17.00; wstęp wolny, obowiązują zapisy

Demokracja na start – Młodzi obywatele w działaniu: Jak chronić się przed dezinformacją w sieci? – warsztaty

Prowadzenie: Krzysztof Kerl. Zapraszamy młodzież z 7 i 8 klas szkół podstawowych oraz 1 i 2 klas szkół średnich. Uczestnicy dowiedzą się, jak rozpoznawać fałszywe treści i manipulacje w Internecie, jak weryfikować źródła informacji i autorów publikacji, jak stosować krytyczne myślenie w sieci i w codziennym życiu. Poznają wiarygodne narzędzia do sprawdzania faktów oraz mechanizmy powstawania fake newsów. Zajęcia łączą edukację medialną, praktyczne ćwiczenia analityczne oraz przykłady rzeczywistych kampanii dezinformacyjnych. Efektem warsztatów będzie większa pewność w ocenie informacji, samodzielność w podejmowaniu decyzji oraz odporność na manipulacje medialne.

Warsztaty odbywają się w ramach bezpłatnych zajęć ułatwiających zrozumienie mechanizmów demokracji, uczących odróżniania wiarygodnych źródeł od fejków, dostarczających umiejętności konstruowania spójnych wypowiedzi, przydatnych na egzaminach, a także dających metody ułatwiające naukę historii, WOS-u, biologii czy języków obcych. Informacje i zgłoszenia: tel. 508 085 323.

» 22.11.2025, sobota, godz. 10.00 i 12.00; bilety w cenie 15 zł, dostępne na bilety.na.pl i w siedzibie KPCK

Dżungla – spektakl dla najnowej w wykonaniu Teatru Trzech Kropek

Zapraszamy dzieci w wieku 0–3 lat wraz z opiekunami na wyjątkowy spektakl sensoryczny. To niezwykłe doświadczenie, które rozbudzi zmysły i ciekawość świata – bez użycia słów, za to z mnóstwem dźwięków, barw i faktur inspirowanych egzotyczną krainą. Aktorzy w subtelny, uważny sposób zapraszają maluchy do wspólnego odkrywania scenicznego świata i pierwszej teatralnej zabawy. Występują: Marta Haliniak, Alicja Lijewska, Julia Rauhut, Katarzyna Witkowska. Scenariusz i reżyseria: Katarzyna Witkowska. Projekt i wykonanie lalek: Marta Haliniak, Anna Mackiewicz-Chojnacka.

» 22.11.2025, sobota, godz. 10.00

XXI Międzywarsztatowy Konkurs Umiejętności Osób Niepełnosprawnych

» 24.11.2025, poniedziałek, godz. 16.00; wstęp wolny

Koncert Andrzejkowy zespołu Feniks

Zespół wokalny Feniks składa się z pełnych energii seniorów i senierek, którzy z pasją wykonują utwory rozrywkowe. Wkroczymy w niezwykły, pełen magii nastrój ze śpiewem na ustach, by cieszyć się muzyką, energią i wyjątkową atmosferą.

» 25.11.2025, wtorek, godz. 18.00; wstęp wolny

Czytajmy się!: *Analfabet tajemnic bydgoskich* – premiera książki Norberta Krawczyka

Analfabet jest zbiorem bardzo osobistych zapisków – wspomnień opisujących bydgoskie życie społeczne, kulturalne i sportowe, a także rodzinne, przyjacielskie czy zawodowe związki autora z bardzo znanymi i mniej znanymi bydgoszczanami. Hasła rzeczowe i biogramy – jak wskazuje tytuł – ułożone są *a tergo*, czyli w odwróconym porządku alfabetycznym. Prowadzenie: Ewa Dąbska.

» 27.11.2025, czwartek, godz. 18.00; wstęp wolny

LXXXIX Spotkanie z Historią u Hoffmana: *Pamięć Przechówka, czyli o menonickim dziedzictwie wrytym w kamieniu*

O menonickim dziedzictwie cmentarza w Przechówku (i nie tylko o nim) opowie Michał Wiśniewski – prezes stowarzyszenia Lapidaria. Zapomniane cmentarze Pomorza i Kujaw.

» 28–29 listopada 2025; piątek, godz. 17.00; sobota, godz. 11.00; sala WIMBP, ul. Jana Kazimierza 2; koszt: 50 zł za każde spotkanie, obowiązują zapisy

Wokół Witkacego – warsztaty literacko-aktorskie

Prowadzenie: Mieczysław Giedroń. Zapraszamy do udziału w warsztatach, wyjątkowych ze względu na niepowtarzalny, charyzmatyczny i autorski styl pracy prowadzącego, posiadającego kilkudziesięcioletnie doświadczenie. Uczestnicy będą pracować na tekstach S.I. Witkiewicza, wyróżniających się odrzuceniem realistycznej fabuły, groteską, humorem, fantastyką i katastrofizmem. Warsztaty umożliwią zarówno analizę tekstu w kontekście scenicznej prezentacji indywidualnej lub grupowej, jak i odkrywanie własnych emocji oraz ekspresji poprzez ciało. Uczestnicy będą pracować nad subiektywnymi wrażeniami i rysami psychologicznymi postaci. Warsztaty odbywają się w atmosferze życzliwości i akceptacji, sprzyjającej przełamywaniu nieśmiałości i rozwijaniu ukrytych zdolności. Jednym słowem – Mieczysław Giedroń dzieli się wiedzą tajemną zdobytą dzięki setkom występów, kiedy jedynie mimiką ciała: bawił, wzruszał lub zadziwiał. Warsztaty przeznaczone dla młodzieży od 17. R.Ż. i osób dorosłych składają się z cyklu trzech spotkań. Pierwsze odbyło się 25 października 2025 roku. Są jeszcze miejsca na zajęcia listopadowe: 28 listopada (piątek), godz. 17.00–20.00; 29 listopada (sobota), godz. 11.00–14.00. Koszt każdego dnia warsztatowego to 50 zł. Liczba miejsc ograniczona, obowiązują zapisy: alicia.duzyk@kpck.pl.

INF. JĘDRZEJ KUBIAK

**Młodzieżowy
Dom Kultury
nr 1**

» 21.11.2025, piątek, godz. 9.00, ul. Baczyńskiego 3

XXVIII Muzyczna Jesień dla przedszkolaków oraz uczniów klas I–III szkół podstawowych – eliminacje

Zapraszamy do udziału w XXVIII edycji Festiwalu Piosenki i Tańca *Muzyczna Jesień*. Jak co roku kierujemy go do dzieci 4–6-letnich z bydgoskich przedszkoli oraz z klas 0–III szkół podstawowych. Celem konkursu jest rozwijanie kreatywności i wrażliwości dzieci, promocja dziecięcej twórczości artystycznej, popularyzacja

piosenki, ruchu i tańca jako formy aktywnego wypo-
czynku, a także rozbudzanie wyobraźni i ciekawości
świata. Szczegółowy regulamin dostępny jest na stronie
internetowej mdk1.bydgoszcz.pl.

» 22.11.2025, sobota, godz. 9.30, ul. Baczyńskiego 3

XVI Ogólnopolski Turniej w Rozwiązywa- niu Zadań Szachowych Daj mata

Celem zawodów jest popularyzacja solvingu wśród
młodych adeptów tej królewskiej gry oraz ukazanie przy-
datności umiejętności rozwiązywania różnego typu zadań
szachowych w grze praktycznej (turniejowej). Do udziału
w zawodach zapraszamy młodych szachistów wieku 7–18
lat posiadających minimum trzecią kategorię szachową.

» 23.11.2025, niedziela, godz. 10.00, ul. Baczyńskiego 3

XI Mistrzostwa Województwa w grze błyskawicznej w warcabach stupolowych, VI Bullet

» 28.11.2025, piątek, godz. 9.30, ul. Baczyńskiego 3

XXVIII Muzyczna Jesień – finał konkursu w MDK1 (tylko dla zaproszonych laureatów)

INF. GRAŻYNA TOMASIK

**Młodzieżowy
Dom Kultury
nr 4**

XXIV Ogólnopolski Konkurs Poezji Śpiewanej Przez różowe okulary

Młodzieżowy Dom Kultury nr 4 w Bydgoszczy ma
zaszczyt zaprosić młodych wokalistów z całej Polski do
udziału w XXIV Ogólnopolskim Konkursie Poezji Śpie-
wanej Przez różowe okulary. To wyjątkowa okazja, by
połączyć siłę słowa z blaskiem muzyki i zaprezentować
swoją talent przed publicznością. W I etapie będą ocenia-
ne nadesłane nagrania wideo. Osoby zakwalifikowane
do II etapu prezentują wybrane utwory na scenie Sali
Kameralnej MDK4 w Bydgoszczy w dniu 25.11.2025. Na
zgłoszenia czekamy do 17.11.2025. Więcej informacji
o konkursie, wraz z formularzem zgłoszeniowym, do-
stępnych jest na stronie mdk04.edu.bydgoszcz.pl.

INF. MARCIN CICHY

Młodzieżowy Dom Kultury nr 5

» 15.11.2025, sobota, sala widowiskowa
Pałacu Młodzieży, ul. Jagiellońska 27

XXI Ogólnopolskie Spotkania z Muzyką Filmową i Musicalową Szlagier 2025

Podczas przesłuchań konkursowych od godz. 9.00
do 13.30 zaprezentują się młodzi wokaliści z całej
Polski w 3 kategoriach wiekowych: 7–10 lat, 11–14 lat
oraz 15–19 lat. Oceniać ich będzie profesjonalne jury
złożone z muzyków i wykładowców Akademii Muzycz-
nej w Bydgoszczy. O godz. 18.00 odbędzie się koncert
laureatów, podczas którego wystąpi gość specjalny,
Krystian Ochman, wokalista, zwycięzca programu
„The Voice of Poland” oraz reprezentant Polski w kon-
kursie Eurowizji. Słuchacze usłyszeć będą mogli m.in
największe przeboje z filmów oraz musicali. Zapro-
szenia na wydarzenie do odbioru w siedzibie MDK5
(ul. Kryśiewiczowej 8).

» 22.11.2025, sobota, godz. 10.00, ul. Kryśiewiczowej 8

Fordoński Jesienny Turniej Szachowy

Celem organizowanego od 27 lat turnieju jest po-
pularyzacja królewskiej gry wśród dzieci i młodzieży.
Ważnym elementem turnieju jest propagowanie zasad
fair play.

» 26 i 27 listopada 2025, środa i czwartek, godz. 9.00,
10.00, 11.00, 12.00, ul. Kryśiewiczowej 8

Jedzie pociąg z daleka

– koncert z muzyką jazzową

Koncert z cyklu koncertów edukacyjnych „Muzyczna
podróż w Fordonie – od klasyki przez bajki do jazzu”.

INF. SZYMON KAŻMIERZAK

» 13.11.2025, czwartek, godz. 18.00; wstęp wolny

Półki Literatury – Kawiarnia Literacka

Rok 2025 został ustanowiony Rokiem Marii Jasnorowskiej-Pawlikowskiej przez Senat Rzeczypospolitej Polskiej w 80. rocznicę jej śmierci. Z tej okazji 180. spotkanie Kawiarni Literackiej zostanie poświęcone poetce znanej jako „polska Safona”. Poeci bydgoscy i stali bywalcy spotkań w DK „Modraczek” przeczytają wybrane wiersze poetki oraz wspominają jej życie na podstawie licznych opracowań biograficznych. Zapraszamy miłośników poezji do zaprezentowania na spotkaniu ulubionych wierszy tej wyjątkowej, twórczej osobowości. Spotkanie uświetnią rzeźby wybitnego artysty polskiego, od lat 70. mieszkającego w Bydgoszczy, Aleksandra Dętkosia. To laureat licznych nagród i wyróżnień w konkursach rzeźbiarskich. Jego nazwisko znajduje się w angielskiej edycji biografii artystów współczesnych, wydanej w Lozannie pt. *Kto jest kim*. Od 1999 należy do Accademia Internazionale – Greci Marino – Italia, z tytułem członka Akademii Sztuki. Spotkanie poprowadzi W. Barbara Jendrzewska.

INF. IZABELA KACZYŃSKA

Opera Nova

» 8.11.2025, sobota, godz. 19.00 – **PREMIERA**

» 9.11.2025, niedziela, godz. 18.00

» 11.11.2025, wtorek, godz. 19.00

» 12.11.2025, środa, godz. 19.00

Król Roger, Karol Szymanowski

– opera w 3 aktach

Reżyseria i choreografia: Robert Bondara, kierownictwo muzyczne: Sasha Yankevych, scenografia: Diana Marszałek, kostiumy: Martyna Kander, reżyseria światła: Maciej Igielski, przygotowanie chóru: Kaja Potrzebska, przygotowanie chóru dziecięcego: Agnieszka Sowa, projekcje multimedialne: Jagoda Chalcińska, asystent reżysera: Dorota Borowicz, asystenci dyrygenta: Jagoda Brajewska, asystenci choreografa: Olga Karpowicz, Mariusz Kowalczyk, Anna Bebenow. Mapping na elewacji Opery Nova: Zachariasz Jędrzejczyk.

Na scenie Opery Nova w listopadzie jedno z najważniejszych dzieł polskiej opery XX wieku – *Król Roger* Karola Szymanowskiego. To monumentalna, pełna symboli i emocji opowieść o władzy, kryzysie tożsamości i poszukiwaniu wolności. Dla reżysera spektaklu, Roberta Bondary, realizacja tej opery to spełnienie wieloletniego marzenia: „Jest to jeden z tytułów, który zawsze mnie fascynował. Czułem, że kiedyś przyjdzie właściwy moment, aby go zrealizować – zarówno dla Opery Nova, jak i dla mnie osobiście. Mam poczucie, że dziś rozumiem ten temat głębiej niż kilka lat temu i że mogę zaproponować widzom inscenizację nie tylko ciekawą, ale przede wszystkim głęboką”. Bondara wraca tym samym do twórczości Szymanowskiego – wcześniej współpracował z zespołem Opery Nova przy baletach *Harnasie* i *Stabat Mater*. Teraz wybitny polski reżyser i choreograf podejmuje się inscenizacji opery Szymanowskiego, która uchodzi za wymagającą, a jednak – jak podkreśla realizator – niezwykle aktualną. Listopadowa premiera będzie wyjątkowym wydarzeniem w repertuarze Opery Nova – nie tylko ze względu na fakt, że po raz pierwszy w historii bydgoskiej sceny operowej jest realizowany ten tytuł. Pod koniec bieżącego sezonu artystycznego, w czerwcu, przypada 100. rocznica prapremiery opery Karola Szymanowskiego. Inscenizacją Roberta Bondary uczymy ten wyjątkowy jubileusz!

Tymczasem bydgoską premierę *Króla Rogera* na elewacji Opery Nova zapowiadają wieczorne pokazy mappingu, inspirowanego muzyką Szymanowskiego.

- » 16.11.2025, niedziela, godz. 18.00
– koncert inauguracyjny
- » 22.11.2025, sobota, godz. 18.00 – III etap przesłuchań konkursowych
- » 23.11.2025, niedziela, godz. 18.00 – koncert laureatów z towarzyszeniem orkiestry

I Międzynarodowy Konkurs Wokalny im. Bogdana Paprockiego

Organizatorzy wydarzenia: Stowarzyszenie im. Bogdana Paprockiego, Akademia Muzyczna im. Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy i Opera Nova w Bydgoszczy. Zgodnie z zapowiedziami organizatorów, stało się! Konkurs Wokalny im. Bogdana Paprockiego, który od 2019 r. odbywa się cyklicznie co dwa lata, w 2025 wejdzie na nowy, międzynarodowy poziom. Od 16 do 23 listopada bydgoska Opera Nova stanie się gospodarzem I Międzynarodowego Konkursu Wokalnego im. Bogdana Paprockiego – wydarzenia, które zapowiada się jako jedno z najważniejszych w kalendarzu muzycznym północnej Polski. In jury zasiadą największe autorytety polskiej wokalistyki – śpiewacy o światowej renomie, związani z najbardziej prestiżowymi scenami operowymi. W trzecim etapie przesłuchań dołączą do nich dyrektorzy wszystkich teatrów operowych w Polsce, którzy wspólnie z jurorami wyłonią laureatów tegorocznej edycji. Konkurs, którego patronem jest legendarny (i pochodzący z Kujawsko-Pomorskiego!) tenor Bogdan Paprocki, obejmuje trzy etapy przesłuchań i finał z orkiestrą. Zanim jednak zabrzmi pierwszy dźwięk rywalizacji, publiczność weźmie udział w uroczystym koncercie inauguracyjnym z udziałem gwiazd polskiej sceny operowej: Agnieszki Rehlis, Ewy Vesin, Tadeusza Szlenkiera, Artura Rucińskiego i Rafała Siwka, a także Chóru i Orkiestry Opery Nova. Na laureatów czekają atrakcyjne nagrody finansowe – sześć głównych wyróżnień (po trzy w kategoriach żeńskiej i męskiej), a także nagrody specjalne w postaci zaproszeń do udziału w spektaklach operowych w całym kraju, ufundowane przez dyrektorów polskich teatrów. Program Konkursu obejmuje światową literaturę wokalną ze

szczególnym uwzględnieniem twórczości polskich kompozytorów. To będzie tydzień wielkich emocji, artystycznych odkryć i narodzin nowych gwiazd sceny operowej.

- » 28.11.2025, piątek, godz. 19.00
- » 29.11.2025, sobota, godz. 19.00
- » 30.11.2025, niedziela, godz. 18.00

Dziadek do orzechów, balet Piotra Czajkowskiego – feeria w 2 aktach, 3 obrazach

Reżyseria i choreografia: Paul Chalmer, kierownictwo muzyczne: Maciej Figas, scenografia: Mariusz Napierała, kostiumy: Agata Uchman, reżyseria światła: Jordan Tuinman, efekty multimedialne: Krystian Drywa, projekty animacji: Adam Keller, przygotowanie chóru żeńskiego: Henryk Wierchoń, przygotowanie chóru dziecięcego: Izabela Cywińska-Łomżyńska.

Na przełomie listopada i grudnia na scenę Opery Nova wraca świąteczna magia! Balet *Dziadek do orzechów* w choreografii Paula Chalmera ponownie zabierze widzów w podróż do świata marzeń, dziecięcej wyobraźni i muzycznej wirtuozji. To jeden z najbardziej ukochanych tytułów w historii baletu – pełen czaru, wzruszeń i tańca, który od pokoleń zachwyca widzów na całym świecie. Na bydgoskiej scenie historia Klary i jej niezwyklej przygody rozbłyśnie w pełnej krasie dzięki bajkowej scenografii Mariusza Napierały i ponadczasowej muzyce Piotra Czajkowskiego, która od pierwszych taktów przenosi w zimowy, zaczarowany świat. Nic dziwnego, że bilety na tegoroczne wznowienie spektaklu – grane nie tylko w listopadzie, ale również od 2 do 7 grudnia – zostały wyprzedane. Zachęcamy jednak do śledzenia strony internetowej Opery Nova oraz kontaktowania się z kasą biletową, ponieważ istnieje szansa pojawiania się w sprzedaży pojedynczych biletów zwracanych z przyczyn losowych.

INF. JUSTYNA TOTA

Stowarzyszenie Akademia Muzyki Dawnej

Bydgoska Scena Barokowa 2025

W listopadzie odbędą się dwa ostatnie koncerty VII edycji festiwalu Bydgoska Scena Barokowa. Jest to jedyny w regionie festiwal w całości poświęcony wykonawstwu muzyki dawnej na instrumentach historycznych. W ramach BSB 2025 Stowarzyszenie Akademii Muzyki Dawnej, główny organizator, realizuje 5 wyjątkowych koncertów, podczas których występują znakomici artyści prezentujący unikatowe, autorskie programy. Ideą tegorocznej

edycji jest ukazanie unikalnych zjawisk w muzyce dawnej i prezentacja utworów, które są wykonywane w Polsce bardzo rzadko. W tym roku festiwal odbywa się w 2 lokalizacjach: Collegium Copernicanum oraz w nowym gmachu Akademii Muzycznej w Bydgoszczy. W listopadzie zapraszamy do obu tych miejsc. Będzie to niemal premierowa okazja, by uczestniczyć w koncercie wykonywanym na sali symfonicznej nowego kampusu AMFN. Więcej informacji oraz bilety na stronie bydgoskascenenabarokowa.pl.

PROGRAM:

» 8.11.2025, sobota, godz. 18.00, sala symfoniczna nowego kampusu AMFN

Kantaty Jana Sebastiana Bacha

Wykonawcy: Olga Pasiecznik – sopran, Jakub Foltak – kontratenor, Sebastian Mach – tenor, Dawid Biwo – bas; zespół Instrumentów Dawnych Polskiej Opery Królewskiej Capella Regia Polona, Krzysztof Garstka – klawesyn, dyrygent. W programie: J.S. Bach: Kantata *Ich habe genug* BWV 82, Kantata *Christ unser Herr zum Jordan kam* BWV 7.

» 15.11.2025, sobota, godz. 18.00, sala koncertowa Collegium Copernicanum

Cantar e Pizzicar

Wykonawcy: Dorota Szczepańska – sopran, Rafał Tomkiewicz – kontratenor, Alon Sariel – mandolina, Martyna Pastuszka – skrzypce barokowe, kierownictwo artystyczne, {Oh!} Orkiestra. W programie: J.A. Hasse, A. Scarlatti, A. Vivaldi, G.Ph. Telemann, G.F. Händel, T. Albinoni.

INF. AMD

Otwarta Przestrzeń
Światłownia

» 7.11.2025, piątek, godz. 18.00, ul. św. Trójcy 15; cegielka na Fundację Światłownia 40 zł

Rok Mulec – przeboje słoweńskie w ciemności

W absolutnych ciemnościach każdy z widzów będzie wprowadzany na salę koncertową przez niewidomych. W absolutnych ciemnościach posłuchacie piosenek słoweńskich. Sami zobaczycie, jak pięknie się słucha muzyki, kiedy nie przeszkadzają dodatkowe bodźce. Liczba miejsc ograniczona, polecamy rezerwację w Światłowni, telefonicznie lub e-mailem. Przejdziemy się przez piosenki wielkich imion, takich jak Iztok Mlakar, Adi Smolar i Frane Miličinski Ježek. Nie zabraknie też starego dobrego popu ze złotego okresu festiwalu piosenki słoweńskiej.

» 8.11.2025, sobota, godz. 18.00, ul. św. Trójcy 15; cegielka na Fundację Światłownia 30 zł

Leszek Basiński – koncert i wspólne śpiewanie pieśni patriotycznych

Leszek Basiński chce nas wszystkich zaprosić do wspólnego śpiewania pieśni patriotycznych. Pojawiają się utwory poważne i monumentalne, wojskowe, nie zabraknie jednak także utworów skocznych czy wręcz biesiadnych. Zarówno te pierwsze, jak i drugie tworzą naszą tożsamość narodową. To one tworzą wspólny język narodu. Właśnie narodu, a nie zbioru przypadkowych osób, mieszkających w określonym miejscu.

» 14.11.2025, piątek, godz. 18.00, ul. św. Trójcy 15; cegielka na Fundację Światłownia 30 zł

Impro Squad

Gdy pewnego wrześniowego popołudnia przypadkiem spotkali się w muzycznej przestrzeni, szybko zrozumieli, że to, iż zagraли razem, jednak przypadkiem nie było. Pasjonaci z mnóstwem pomysłów w wyobraźniach, których nie da się ujarzmić, z bagażem różnych indywidualnych doświadczeń muzycznych – oto Impro Squad. Pięcioro improwizujących twórców z trzech różnych miast: Chełmna, Świecia i Bydgoszczy, którzy

bawią się tworzeniem muzyki z zapodanym niekiedy, ale nie zawsze, niebanalnym tekstem autorstwa wokalistki, zakorzenionym treściowo w klasycznej filozofii.

» 15.11.2025, sobota, godz. 18.00, ul. św. Trójcy 15;
cegiełka na Fundację Światłownia 30 zł

Zespół Alternatywy – koncert rockowy

Grupa gra muzykę rockową. Repertuar przeważają własne kompozycje. Już tytuły utworów mogą wzbudzać ciekawość: *Walizeczka snów*, *Miska ryżu*, *Obłąkany świat*, *Pole makowe*, *Hipokryzja*, *Dziewczyna z Empiku*, *Dyskoteka* i in. Podczas koncertu ze sceny emanuje spora energia w kierunku widza.

» 21.11.2025, piątek, godz. 18.00, ul. św. Trójcy 15;
cegiełka na Fundację Światłownia 30 zł

Przeboje Anny Jantar zaśpiewa Aleksandra Meler

Zapraszamy na koncert piosenek Anny Jantar. Popularne piosenki zaśpiewa Aleksandra Meler z instrumentalnym towarzyszeniem znanego i utalentowanego pianisty Piotra Dąbrowskiego.

» 22.11.2025, sobota, godz. 18.00, ul. św. Trójcy 15;
cegiełka na Fundację Światłownia 30 zł

Maciej Smycz zagra przeboje Boba Dylana

Maciej Smycz, chcąc tchnąć nowego ducha w folk, jak robili to muzycy grający w kafejkach nowojorskiego Greenwich Village w latach 60., rusza w trasę z utworami Dylana i nie tylko. Poczujecie się jak w podmłokiej piwnicy nowojorskiego Gaslight albo jak na równinie rozpostartej aż po horyzont. Od utworów morza przez poezje wielkomejskiego zgiełku aż do gór, Maciej Smycz zagra utwory z okolicy folk-bluesa w konfiguracji singer-songwriter. A jako że uważa, że potrzebujemy Dylana bardziej niż wcześniej, głównie będą to utwory chłopaka z małej miasteczki w Minnesocie. Poza tym pojawiają się też The Waterboys, Townes Van Zandt, Eddie Vedder, Ryan Bingham czy Johnny Cash.

» 28.11.2025, piątek, godz. 18.00, ul. św. Trójcy 15;
cegiełka na Fundację Światłownia 30 zł

Thymele – koncert handpanowy

Projekt muzyczny Thymele doskonale wpisuje się w wydarzenia, których celem jest relaksacja. To solowe przedsięwzięcie przy użyciu handpanów – intrygujących instrumentów wytwarzających atmosferę sprzyjającą kontemplacji i wyciszeniu. Autorem projektu jest Łu-

kasza Oliwkowski – na co dzień perkusista w wielu znanych projektach, ale także pisarz, dr n. humanistycznych (literaturoznawstwo na UAM w Poznaniu). Jako perkusista wziął udział w nagraniu ponad 10 albumów, występował na festiwalach rocka progresywnego na scenach brytyjskich i we Francji. Ponad rok temu, na bazie fascynacji arteterapią, stworzył przedsięwzięcie o nazwie Thymele, czego efektem jest płyta *Lete*, a także wiele koncertów. Instrumentarium składa się z najwyższej klasy trzech handpanów, a także sampler SPD-sx delikatnie uzupełniający dźwięki handpanu przygotowaną w studiu warstwą rytmiczną. Używane są również inne instrumenty perkusyjne służące dźwiękoterapii.

» 29.11.2025, sobota, godz. 18.00, ul. św. Trójcy 15;
wstęp wolny

Rzeczemy – spotkanie poetyckie w pierwszą rocznicę istnienia

Zapraszamy na wyjątkowy wieczór z poezją w roli głównej. Rzeczemy to wydarzenie stworzone z myślą o tych, którzy cenią kameralne spotkania w poetyckim klimacie. Bez rywalizacji, bez jury, bez nagród – tylko wiersze, kawa, herbata i dobre towarzystwo.

INF. GRZEGORZ DUDZIŃSKI

**Towarzystwo Muzyczne
im. I.J. Paderewskiego**

» 9–23 listopada 2025

XIII Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny im. Ignacego Jana Paderewskiego

Celem konkursu jest uczczenie pamięci wybitnego pianisty, kompozytora, polityka Ignacego Jana Paderewskiego oraz promocja młodych pianistów i polskiej

kultury na świecie. Pierwsza edycja konkursu odbyła się w roku 1961, a od 1998 Konkurs Paderewskiego odbywa się co 3 lata. Towarzystwo Muzyczne, założone krótko po odzyskaniu przez Polskę niepodległości, w maju 2022 obchodziło swoje 100. urodziny. To nieczęsty przypadek, by powstałe na fali entuzjazmu po odzyskaniu ojczyzny, w celu upowszechniania wartości kulturowych i potwierdzania narodowej tożsamości, stowarzyszenie przetrwało i rozwinęło swą misję. Bydgoskie Towarzystwo Muzyczne, aktywne niemal wiek (działalność zawieszono tylko w latach II wojny), dziesiątki lat kształtowało oblicze miasta i regionu. Propagowało kulturę muzyczną, inicjowało profesjonalne instytucje, wspierało artystów, wyznaczało sobie najwyższe standardy, które w naturalny sposób przyniosły Bydgoszcy status miasta muzyki, wprowadzając miasto i jego markę w obieg ogólnopolski, potem europejski, wreszcie światowy. Do znakomitych osiągnięć Filharmonii Pomorskiej i Opery Nova współtworzonych przez Towarzystwo dołączyły Międzynarodowe Konkursy Pianistyczne im. I.J. Paderewskiego w Bydgoszcy. Towarzystwo Muzyczne stało się trwałym elementem wizerunku miasta, postrzeganego jako znaczące europejskie centrum edukacji muzycznej. Ogromne zasługi położyły na tym polu prof. Felicia Krysiwicz, prof. Barbara Gogol-Droźniakiewicz, prof. Katarzyna Rymarczyk, Felicia

Gwincińska i prof. Katarzyna Popowa-Zydroń, wieloletnie prezeski Towarzystwa. Od grudnia 2022 prezesem TM jest prof. dr hab. Jerzy Kaszuba. W skład Komitetu Honorowego Międzynarodowych Konkursów Pianistycznych im. I.J. Paderewskiego w Bydgoszcy weszli: Vladimir Ashkenazy, Waldemar Dąbrowski, Aleksander Kwaśniewski, Jerzy Maksymiuk, Krzysztof Penderecki, Lech Wałęsa, Antoni Wit, Krystian Zimerman oraz śp. śp. Jan Ekier, Wojciech Kilar, gen. Edward Równy.

Jury XIII konkursu przewodniczy prof. Piotr Paleczny, dyrektor artystyczny. W gronie jury znajdują się także Akemi Alink, Philippe Giusiano, Jan Jiracek von Arnim, Olga Kern, Alexander Kobrin, Ronan O'Hara, Ewa Pobłocka oraz Paweł Wakarecy. Rolę promotora Międzynarodowych Konkursów im. I.J. Paderewskiego w świecie spełnia holenderska Alink-Argerich Foundation, grupująca najważniejsze światowe konkursy pianistyczne. Konkurs im. Paderewskiego jest członkiem tej fundacji od 2004 r. W kwietniu 2010 Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny im. Paderewskiego został przyjęty do Światowej Federacji Międzynarodowych Konkursów Muzycznych z.s. w Genewie. Promocją MKP zajmują się również Towarzystwo Paderewskiego powstałe z naszej inicjatywy w Los Angeles oraz Tokio, służąc jako źródło informacji i organizator recitali dla laureatów. Międzynarodowe Konkursy Pianistyczne im. I.J. Paderewskiego promują i popularyzują twórczość mistrza Paderewskiego oraz kulturę polską na arenie międzynarodowej.

Przesłuchania eliminacyjne do XIII Konkursu Paderewskiego odbyły się w maju i czerwcu 2025 w następujących miastach: Warszawa, Seul, Tokio, Szanghaj, Nowy Jork, Wiedeń, Sycylija. Do udziału w konkursie zgłosiło się 234 pianistów reprezentujących 35 krajów. Zakwalifikowało się 51 pianistów z 15 krajów. Zakwalifikowani uczestnicy wezmą udział w 4-etapowych przesłuchaniach odbywających się w Bydgoszcy. Na każdym etapie pianiści będą musieli wykonać zgodny z regulaminem konkursu program. XIII konkurs składa się z 4 etapów: w I reperiutuar dowolny, w II obowiązkowe jest wykonanie utworów Paderewskiego, w półfinale, w części recitalowej, pianiści zobowiązani będą zagrać utwór obowiązkowy. W półfinałowych przesłuchaniach pianistom towarzyszyć będzie Capella Bydgostiensis pod kier. Pawła Kapuły. W finale obowiązuje wybrany przez uczestnika koncert fortepianowy grany z Orkiestrą Symfoniczną Filharmonii Pomorskiej pod dyr. Jakuba Chrenowicza. Przesłuchania konkursowe będą otwarte dla publiczności. Do dyspozycji uczestników będą fortepiany Yamaha, Steinway & Sons, Kawai i Fazioli. Wszystkie etapy XIII konkursu transmitowane będą na stronie konkurspaderewskiego.pl oraz

kanale YouTube Paderewski International Piano Competition. Nagrody o łącznej wartości 74.500 euro, w formie koncertów i recitali w prestiżowych instytucjach muzycznych, zostaną przyznane podczas ceremonii zakończenia konkursu 23 listopada. Harmonogram konkursu: konkurspaderewskiego.pl/harmonogram-xiii-konkursu.

INF. AGATA SZPADZIŃSKA

Wojewódzka
i Miejska Biblioteka
Publiczna im. dr.
Witolda Bełzy

Wojewódzka i Miejska
Biblioteka Publiczna
w Bydgoszczy

- » 4–6 listopada 2025, wtorek–czwartek, godz. 9.30 i 11.30, Biblioteka Główna, Stary Rynek 24; zapisy od 27.10.2025 pod nr. tel. 512 806 564

W barwach Niepodległej... Lapbook małego patrioty – warsztaty edukacyjne dla grup zorganizowanych (kl. 0–4)

Katechizm polskiego dziecka autorstwa Władysława Bełzy od ponad wieku uczy najmłodszych barw i symboli narodowych. Ale czym właściwie jest niepodległość i dlaczego 11 listopada świętujemy ją tak uroczyście? Podczas zajęć dzieci poznają historię odzyskania wolności przez Polskę, dowiedzą się, co oznaczają narodowe symbole i jak zmieniały się na przestrzeni dziejów. W części warsztatowej wykonają swój własny lapbook małego patrioty – pefen map, ilustracji i ciekawostek o naszej Ojczyźnie.

- » 8 i 22 listopada 2025, soboty, godz. 10.00, Biblioteka Główna, Strych, Stary Rynek 24; wstęp wolny

Filmowe Poranki dla Dzieci

Zapraszamy dzieci na wyjątkowe seanse filmowe w Bibliotece Główniej. Czekają na Was barwne postaci, zabawne przygody i mnóstwo filmowej magii. A wszystko to w przytulnej atmosferze – z wygodnymi leżakami i pufami. Repertuar: biblioteka.bydgoszcz.pl – zakładka Projektor.

- » 12.11.2025, środa, godz. 18.00, Biblioteka Główna, Stary Rynek 24

Bydgoska Środa Literacka – Zofia Żarebianka

Z inicjatywy Heleny Dobaczewskiej-Skoniczki Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Bydgoszczy jest organizatorem cyklu spotkań, które nawiązują do

odbywających się przed II wojną światową Wileńskich Śród Literackich. Koordynatorką wydarzeń jest Alina Rzepecka. Spotkania odbywają się raz w miesiącu w Bibliotece Główniej. W listopadowej odsłonie cyklu zapraszamy na spotkanie z Zofią Żarebianką, poetką, eseistką, profesorem zwyczajną w zakresie literaturoznawstwa w Katedrze Historii Literatury Oświecenia i Romantyzmu na Wydziale Polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego.

- » 12.11.2025, środa, godz. 16.30, Biblioteka Główna, Stary Rynek 24; wstęp wolny

Bądź mądrzejszy od oszusta! Porozmawiajmy o cyberbezpieczeństwie

Spotkanie dla seniorów z udziałem ekspertów z departamentu bezpieczeństwa Banku Pocztowego.

- » 14.11.2025, piątek, godz. 12.00, Biblioteka Główna, Strych, Stary Rynek 24; wstęp wolny

Bartłomiej z Bydgoszczy – człowiek nauki z Kujaw i Pomorza – wykład

Z okazji ustanowienia roku 2025 Rokiem Ludzi Nauki z Kujaw i Pomorza zapraszamy na wykład Rafała Marcinkowskiego ze Słowińskiej Pracowni Kultury i Dialogu „Slavos”.

- » 14.11.2025, piątek, godz. 19.00, Biblioteka Główna, Strych, Stary Rynek 24; wstęp wolny

Projektor – maraton filmowy

W listopadzie spotkamy się na maratonie filmowym. Tym razem na ekranie kultowa seria, w której policyjny duet nieustannie wpada w tarapaty. W rolach głównych Mel Gibson i Danny Glover gwarantują mieszankę akcji, humoru i klasycznego kinowego chaosu. Repertuar: biblioteka.bydgoszcz.pl – zakładka Projektor.

EkoDeko w Bibliotece u Bełzy

Czysta Bydgoszcz wspólnie z WiMBP w Bydgoszczy zapraszają na jesienną odsłonę warsztatów recyklingowych dla dzieci i dorosłych. Zajęcia bezpłatne, finansowane przez miasto Bydgoszcz. Na zajęcia obowiązują zapisy: 512 806 564. Liczba miejsc ograniczona.

- » 15.11.2025, sobota, godz. 11.00, Biblioteka Główna, Stary Rynek 24; zapisy od 10.11.2025 – rodziny z dziećmi (5–12 lat)

» 19.11.2025, środa, godz. 16.30, Biblioteka Główna,
Stary Rynek 24; zapisy od 13.11.2025 – dorośli

Łyk jesieni w filizance, czyli leśny serwis DIY – warsztaty recyklingowe z cyklu Jesienne EkoDeko w Bibliotece u Bełzy

Zapraszamy na warsztaty, podczas których filizanki i spodki z dekompletu zamienimy w miniaturowe jesienne lasy. W ruch pójdzie mech, patyczki, szyszki, żółędziewe czapeczki i kamyczki – wszystko po to, by stworzyć urokliwe kompozycje typu „świat w miniaturze”. Każdy uczestnik przygotowuje własny filizankowy zakątek natury, który nada drugie życie starej zastawie i wprowadzi do domu ciepło oraz magię jesieni.

» 25–27 listopada 2025, wtorek–czwartek, godz. 9.30
i 11.30, Biblioteka Główna, Stary Rynek 24; zapisy
od 17.11.2025 pod nr. tel. 512 806 564

Amerykański elf na polskiej półce – zimowe tradycje USA w ekowydaniu – warsztaty edukacyjne dla grup zorganizowanych z A@YL (kl. 0–4)

Poznaj historię świątecznej tradycji Psotnego Elfa (Elf on the Shelf), która podbiła nie tylko amerykańskie serca. Dowiesz się, skąd wziął się ten mały obserwator Mikołaja i jakie psoty potrafi płać w dziecięcych domach. W drugiej części zajęć wykonasz własnego elfa z materiałów recyklingowych – papierowych rolek, kulek, druków, słomek i skrawków tkanin – gotowego, by zamieszkać na Twojej półce i wprowadzić do domu odrobinę świątecznej magii. Spotkanie przy współpracy Centrum Informacji i Kultury „Ameryka@Twojej Bibliotece”, finansowane przez miasto Bydgoszcz.

» do 7.11.2025, Biblioteka Główna, Stary Rynek 24

Młodość w czasach PRL – wystawa fotografii

Z okazji obchodów Roku Dzieci i Młodzieży Województwa Kujawsko-Pomorskiego zapraszamy na wystawę fotografii *Młodość w czasach PRL*. Na ekspozycji zaprezentowane zostaną zdjęcia pochodzące z zasobów Zbiorów Specjalnych WiMBP. Wystawa będzie dostępna w holu Biblioteki Głównej, Stary Rynek 24, w godzinach jej otwarcia: pon.–pt. 9.00–19.00, sobota 9.00–14.00.

Wydarzenia w filiach bibliotecznych

Szczegółowy harmonogram: biblioteka.bydgoszcz.pl.

INF. JOLANTA PLANER

**Bydgoskie
Centrum Sztuki**

» do 28.11.2025

Dorota Grynczel, Rysunek w przestrzeni

Kuratorka: Natalia Pichłacz, współpraca: Stefan Węglowski. Po wystawie malarstwa Doroty Grynczel w 2023 roku przyszła kolej na jej niezwykle tkaniny. Grynczel przeniosła język rysunku – medium pozwalającego na spontaniczną, szkicowość – na język czasochłonnej, wymagającej cierpliwości techniki haftu. Czarne nici na siatce wyglądają jak zawieszone w przestrzeni rysunki ożywiane ruchem powietrza. Artystka miała badawcze, wręcz naukowe podejście do tworzenia, a jednocześnie jej sztuka wyrastała z tęsknoty za codziennym kontaktem z naturą. W jej twórczości widać napięcie między rytmiczną geometrią a organicznym chaosem. Jak pisał profesor Stefan Gierowski: „Sądzę, że gdy malarstwo Doroty Grynczel zaczęło nabierać coraz większej konkretności formy, koloru i światła, jej tkanina zaczęła być rysowaniem powietrza, znakiem w przestrzeni z pogranicza obecności. Jest to tkanina, która zaprzecza tradycyjnej materialności”. Na wystawie zobaczyć można również archiwalną rozmowę z artystką (30 min).

Dorota Grynczel (1950–2018) ukończyła studia w ASP w Warszawie. Dyplom z wyróżnieniem otrzymała w 1977 r. w Pracowni prof. Jana Tarasina oraz Pracowni Tkaniny Eksperymentalnej prof. Wojciecha Sadleja.

Zajmowała się tkaniną unikatową i malarstwem sztalugowym. Stypendystka The Pollock-Krasner Foundation w Nowym Jorku (1992) oraz Fundacji im. Stefana Batorego w Warszawie (1993). Była pierwszą w historii kobietą, która została dziekanem Wydziału Malarstwa na ASP w Warszawie w latach 2012–2016.

» 25.11.2025, wtorek, godz. 18.00; wstęp wolny, czas trwania: 90 min

Wykład dr Agnieszki Wysockiej z cyklu *Kątem Oka: Bydgoscy projektanci zieleni* – Marian Güntzel (1882–1939)

KĄTEM OKA
CYKL
WYKŁADÓW
O SZTUCE
WSPÓŁCZESNEJ

AGNIESZKA WYSOCKA

BYDGOSCY PROJEKTANCY ZIELENI
MARIAN GÜNTZEL (1882-1939)

25-11-2025 g. 18.00

Marian Güntzel (1882–1939) był w międzywojniu odpowiedzialny w Bydgoszczy za miejskie tereny zielone. Świetnie wykształcony, otwarty na nowości architekt krajobrazu nie od razu zyskał sympatię mieszkańców Bydgoszczy. Nazywano jego ukochane trawniki ujęte w ramy rabat kwiatowych „parkową nudą”. Ale to się zmieniło – udział i nagrody w konkursach ogólnopolskich, popularyzacja wiedzy o ogrodach, wycieczki dla pracowników bydgoskiej Zieleni Miejskiej zjednywały sympatię. I jeszcze prezent, jaki miasto podarowało mieszkańcom z okazji 10-lecia odzyskania niepodległości – ogród botaniczny u zbiegu ulic Niemcewicza i Chodkiewicza, za którego projekt był Güntzel odpowiedzialny. Jego duma. Nasza dzisiaj też. Dorobek Güntzela zasługuje na przypomnienie i jest przyczynkiem do badań nad historią architektury krajobrazu.

Agnieszka Wysocka – dr historii sztuki, wykładowczyni w UKW w Bydgoszczy (Wydział Historyczny). Autorka publikacji na temat architektury i kultury XIX i XX w., m.in. *Architektura i urbanistyka Bydgoszczy w okresie międzywojennym* (2015), *Jan Kossowski* (1898–1958). *Spotkanie z architekturą* (2020), współautorka *Spacerowniki śladami rzeźb Michała Kubiaka* (2022).

INF. NATALIA PICHŁACZ

Fundacja Pomorzanie

» 4.11.2025 – 6.12.2025, Młyny Rothera, Galeria Wspólna, Ostromecko, Inowrocław

Muzyka w Zamku Niebios

Rzeka była motorem rozwojowym Bydgoszczy, poruszała kołami młynów i napędzała przemysł. Zmierzchny industrialnej nie spowodował zastoju w rozwoju miasta, przeciwnie: dziedzictwo poprzemysłowe stało się przyczynkiem do budowy nowej infrastruktury – tym razem kulturalnej. Upadłe fabryki i nieużywane barki rzeczne, niegdyś stałe elementy krajobrazu miasta, zyskały drugie życie. A kultura stała się nie tylko motorem zmian, ale też istotnym elementem budowania tożsamości miasta.

Kaplica zamku w Weimarze, dla której J.S. Bach pisał swoje najbardziej uroczyste kantaty, zwana była Zamkiem Niebios. Mała powierzchnia i kilka poziomów empor, z których grano muzykę, sprawiały, że wierni czuli, jakby spływała na nich z nieba. W Bydgoszczy też mamy swój Zamek Niebios: wewnętrzny dziedziniec Młynów Rothera jest otoczony podobnie jak w Weimarze 4 poziomami balkonów. Mamy jednak coś więcej. Całość zwieńczona jest szklanym dachem, przez który widać niebo.

W roku 2024 zorganizowaliśmy 3 koncerty z cyklu Muzyka w Zamku Niebios. Dzięki dobrej koncepcji, wielopozomowej promocji, doświadczeniu w realizowaniu podobnych projektów i nowatorskiemu wykorzystaniu zrewitalizowanej przestrzeni Młynów Rothera Muzyka w Zamku Niebios już w pierwszym roku osiągnęła potężny sukces. Dla potwierdzenia tezy – wejściówki na ostatni koncert rozeszły się w 2 dni, a dodatkowa pula udośćępniona tydzień przed wydarzeniem – w 2 godziny. Bydgoszczanie lubią muzykę i zasługują na muzykę w wybitnym wykonaniu. Doceniono też nasz cykl, wpisując go do projektu Bydgoszcz – Miasto Muzyki UNESCO, bo to muzyka jest głównym środkiem wyrazu artystycznego. Przede wszystkim to muzyka dawna, ale podejmiemy też w tym roku temat oddziaływania muzyki dawnej na muzykę XXI wieku.

Do udziału w naszym cyklu zaprosimy najlepsze polskie zespoły i najwybitniejszych polskich wokalistów i instrumentalistów. Ale nie tylko. Wystąpią także artyści z zagranicy, co umożliwi twórczy dialog i konfrontowanie dokonań rodzimych z wybitnymi zjawiskami muzyki światowej.

PROGRAM:

» 4.11.2025, godz. 18.00, Młyny Rothera

Barokowe Eksploracje: Od Haendla do Mozarta

Nadzwyczajny spektakl muzyczny, inaugurujący współpracę artystyczną BaroqueCollegium 1685 oraz wybitnej włoskiej śpiewaczki Sonii Priny. Oryginalny program, na który złoży się utwory Haendla, Glucka, C.Ph.E. Bacha oraz Mozarta, pozwoli na prezentację kunsztu wokalnego i interpretacyjnego znakomitej artystki, a przy okazji na pokazanie fascynującego procesu ewolucji stylu w muzyce europejskiej w XVIII stuleciu w scenerii i scenografii XIX-wiecznych Młynów. Całość poprowadzi założycielka oraz dyrektor artystyczna BC1685 Agnieszka Żarska.

» 10.11.2025, godz. 18.00, Sala Balowa Pałacu Nowego w Ostromecku

Lamento Project

W programie znajdują się bloki muzyczne, w których jeden utwór płynnie przechodzi w drugi, kołysząc się pomiędzy barokiem a muzyką popularną z nutką jazzu. Podczas godzinnego recitalu kreatywnych aranżacji Haendel, Monteverdi, Purcell czy Stradella zaprzyjaźniają się ze Stingiem, Bobem Telsonem, meksykańską pieśnią *La Llorona* oraz piosenką z gry *Wiedźmin* Marcina Przybyłowicza. Zostaną zaprezentowane również jedno z najpiękniejszych lamentów baroku.

» 22.11.2025, godz. 18.00, Młyny Rothera

Alla Polacca

Na scenie i emporach Młynów Rothera zagra premierowo łódzki zespół Altberg Ensemble. Pozycję maestro di cappella obejmie niezrównany znawca muzyki klawiszowej i zespołowej XVII i XVIII wieku Jörg-Andreas Bötticher, profesor słynnej szwajcarskiej Schola Cantorum Basiliensis, który pojawi się w naszym Zamku Niebios również po raz pierwszy. W programie utwory J.S. Bacha i G.Ph. Telemanna zawierające „polskie akcenty”. Polski styl był w XVIII w. czwartym z narodowych stylów muzycznych rozpowszechnionych w Europie, jak styl włoski, niemiecki czy francuski. Wysłuchamy w wykonaniu szwajcarsko-polskich sił muzycznych, jak słynni kompozytorzy niemieccy „przemycali” lub eksponowali polskie wątki w swojej muzyce. Takie wydarzenia możliwe tylko w Bydgoszczy!

» 23.11.2024, godz. 12.00–16.00, Galeria Wspólna

Pokój Marzeny

Jedno miejsce: pokój. Jeden widz (albo widzka). I jedyna jedyna Śpiewaczka: Marzena Lubaszka, która dla tego jednego widza (widzki) wykona to, co chce. Arię. Albo dwie arie. Ale nie więcej. Może jeszcze poprawi makijaż, może wybierze kostium, poprawi reflektor i kąpiel światła. I zrobi show trwający maksymalnie 15 minut dla każdego z widzów.

» 23.11.2025, godz. 18.00, Młyny Rothera

Szaletstwo powtórzeń

Co jest esencją programu *Szaletstwo powtórzeń*? Co łączy *La follię* z piosenką *Une jeune fille*? Otóż ich niezwykła, wręcz viralowa popularność. Czym były dla ludzi XVII i XVIII stulecia owe arie oraz melodie z nieskoń-

czoną liczbą wariacji? Tym samym, czym dla nas *What a wonderful world* Louisa Armstronga, *I will always love you* Whitney Houston, *Summertime* zaśpiewane chrapliwym głosem Janis Joplin, nieco wcześniej uwodzące *Ich bin von Kopf bis Fuss auf Liebe eingestellt* Marleny Dietrich, nonszalankie *Non, je ne regrette rien* Edith Piaf, a na rodzinnym gruncie *Niech żyje bal* czy *Dziwny jest ten świat*. Poznając, co grało w sercu i duszy człowieka ery baroku, odkrywamy, na ile to wciąż rezonuje w nas.

» 24.11.2025, godz. 18.00, Młyny Rothera

Tromba Gloriosa

W warstwie programowej zawarte zostały dzieła austriackich kompozytorów II połowy XVII w., wywodzących się z 4 ośrodków muzycznych Kromieryża, Wiednia, Salzburga i Pragi. Kluczem wyboru prezentowanych dzieł z jednej strony była chęć ukazania zróżnicowanych form i rodzaju kompozycji wówczas tworzonych na trąbkę, z drugiej zaś prezentacja utworów inspirowanych techniką wiolinistyczną. Prezentowany program przedstawia możliwie jak najszersze spektrum tworzonych wówczas form w kontekście obsady i charakteru wyrazowego, są to zarówno utwory sakralne, jak i świeckie reprezentujące styl *Sacro Profanum*. Wyróżnikiem programu jest także zróżnicowanie praktyki wykonawczej dotyczącej solistycznej sztuki clarino, kosortu trąbek, wykonawstwa muzyki militarnej oraz stylistyki gry polowej „Feldtrompete”. Koncert w Młynach będzie koncertem topofonicznym, przestrzennym, zagranym nie tylko na parterze wewnętrznego dziedzińca, ale też z kilku poziomów balkonów otaczających ten dziedziniec. Wpisze się doskonale w ideę bachowskiego Zamku Niebios.

» 25.11.2025, godz. 18.00, Młyny Rothera

Tabulatura Jana z Lublina, piszczone i trębacze królewscy

W kronikach od XV do XVII w. znajdujemy opisy zespołów, które towarzyszyły dworom królewskim i zamożnym miastom. Są to tajemnicze *Alta Cappella* – ansamble uprawiające tzw. muzykę głośną, złożone przeważnie z trąbek, szalamej, puzonów, etc. Muzycy zasilający formacje tego typu koncertowali zarówno podczas plenerowych uroczystości, jak i w zaciszu rezydencji, tworząc historyczną audiosferę. Renesansowa Rzeczpospolita była silnym królestwem, co pozwalało ambitne działania w sferze kultury. Powstawały zespoły, dla których pisali nadworni kom-

pozytorzy: Wacław z Szamotuł, Mikołaj Gomółka i późniejsi – Bartłomiej Pękiel, Grzegorz Gerwazy Gorczycki czy Marcin Mielczewski. Zachowały się też zbiory muzyczne, niepozostawiające wątpliwości co do wirtuozerii ówczesnych muzyków, m.in. tabulatura Jana z Lublina (1537–1548), która stanowi oś programu. Działalność zespołu *Fistulatores et Bucinatores Regis* ma na celu rekonstrukcję renesansowej i wczesnobarokowej muzyki w oparciu o źródła historyczne i z wykorzystaniem kopii instrumentów historycznych. W jego skład wchodzi najwybitniejsi polscy instrumentalniści specjalizujący się w dawnej muzyce. Specyficzne i niezwykle oryginalne instrumentarium zespołu zabiera słuchaczy podczas koncertu w czasy renesansu, pokazuje kontekst i przybliża odbiorcom polską kulturę tamtych czasów.

INF. MARCIN PIETRAS

Hangar Kultury

» 5.11.2025, środa, godz. 17.00,
ul. Piwnika-Ponurego 10; wstęp 7 zł

Retro Hangar – Droga do wolności

Występ Zespołu Teatralno-Kabaretowego „Galimatias”. W repertuarze: spektakl muzyczno-literacki o tematyce niepodległościowej. Wykonawcy: Anna Jarocińska-Wilk (założycielka i kierownik organizacyjny), Anna Bielawska (kierownik artystyczny), Anna Gaczek, Danuta Kapczyńska, Andrzej Stefaniak, Andrzej Tessmer, Jerzy Radczuk, Józef Sarnowski, Sabina Stefaniak (obsługa techniczna).

» 12.11.2025, środa, godz. 15.00,
ul. Piwnika-Ponurego 10; wstęp wolny

Laurka dla Bydgoszczy – spektakl estradowy

Wykonawcy: Grupa artystyczna „Pegaz” z Kazimierzowskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku.

» 21.11.2025, piątek, godz. 17.00,
ul. Piwnika-Ponurego 10; wstęp: 25 zł/os.

Lisie serce – spektakl teatralny

Jesienna opowieść dla najmłodszych o wartości przyjaźni. Wykonawcy: Teatr Bajeczny.

INF. MONIKA KLAWITTER

- » wtorek–czwartek, godz. 10.00–18.00
 - » piątek, godz. 10.00–20.00
 - » sobota–niedziela, godz. 12.00–20.00
- bilety na wystawę dostępne są online oraz w kasie Młynów

Wystawa stała Młyn–Maszyna

- » wtorek–czwartek, godz. 10.00–18.00
 - » piątek, godz. 10.00–20.00
 - » sobota–niedziela, godz. 12.00–20.00
- bilety na wystawę dostępne są online oraz w kasie Młynów

Wystawa stała Węzły.

Opowieść o mieście nad rzeką

- » wtorek–czwartek, godz. 10.00–18.00
 - » piątek, godz. 10.00–20.00
 - » sobota–niedziela, godz. 12.00–20.00
- bilety na wystawę dostępne są online oraz w kasie Młynów

Wystawa stała SOWA

- » do 9.11.2025, w godzinach otwarcia Młynów, kawiarnia Nowe Miejsce, wejście od strony tarasu na Wyspie Młyńskiej; wstęp wolny

5x5 RE: Jesienne re-sentymenty do PRL-u – miniwystawa czasowa Małgorzaty Kosickiej

Cykl grafik cyfrowych utworzonych na bazie fotografii obiektów artystycznych powstałych w czasach PRL-u, „monotypii grzybowej” (gdzie matrycą były przecięte grzyby, pomalowane farbą i odbite na kartce) oraz obrazu zecerskiego, który autorka wykonała podczas zeszłorocznej edycji Bydgoskich Dni Projektowych na warsztatach prowadzonych przez Franciszka Otto.

- » do 20.11.2025, w godzinach otwarcia Młynów, Młyn, III piętro; wstęp wolny

To nie są moje rzeczy – wystawa czasowa Kory Tei Kowalskiej

Czy jest możliwe, by zrekonstruować swoją przeszłość na podstawie cudzych rzeczy? Ile miast, wydarzeń i doświadczeń gromadzi się w rzeczach? Czy przejmując przedmioty po zmarłych, zawłaszczamy także pamięć o nich? Do kogo właściwie należą rzeczy? Kora Tea Kowalska zadaje te pytania sobie, jak i widzom poprzez przedmioty, które znalazła w kontenerze na śmieci. Przedmioty, należące kiedyś do obcej kobiety, metodycznie ułożone kategoriami i związane wstążką, niczym ostatnie, pośmiertne prezenty dla nieznanego adresata, w rękach Kory Kowalskiej zaczynają ujawniać porwane nici jej biografii.

- » 6.11.2025, godz. 18.00–20.00, kawiarnia Nowe Miejsce, I piętro, wejście od strony tarasu na Wyspie Młyńskiej; wstęp wolny

Młyńskie Forum Filozoficzne #6

Forum Filozoficzne składa się ze spotkań, które odbywają się w formie rozmowy z zaproszonym gościem, moderatorem i uczestnikami, na zadany wcześniej temat. Zasiadamy przy wspólnym stole, aby poddać się filozoficznym rozważaniom.

- » 5, 19 i 26 listopada 2025, godz. 16.30–17.30, Spichrz Mączny, IV piętro; bilety 20 zł/uczestnik (bilet dla dziecka jest jednocześnie wejściówką dla rodzica); dla dzieci 7–10 lat

Między ? a ! – popołudniowe warsztaty edukacyjne dla dzieci

Okazja, aby poprzez zabawę i eksperymenty rozwiązać ciekawość świata. Podczas zajęć dzieci wcielają się w rolę młodych badaczy i badaczek, poszukując odpowiedzi na pytania, przechodząc od tytułowego znaku zapytania, aż do wykrzyknika, czyli od ciekawości do odkrycia. Prowadząca: Ewa Bator-Klause.

- » 8.11.2025, godz. 13.00–14.30, Spichrz Mączny, IV piętro; bilety 20 zł/uczestnik (bilet dla dziecka jest jednocześnie wejściówką dla rodzica); dla dzieci 6–12 lat wraz z opiekunami

Sekrety młyńskich szkodników – warsztaty rodzinne

Wspólnie – dzieci i rodzice – wyruszyć na odkrywczą wyprawę do świata, którego zwykle nikt nie zauważa. Będziecie badać, obserwować i tworzyć, poznając nie tylko tajemnice szkodników, ale też niezwykle zależności między roślinami, zwierzętami i ludźmi. To spotkanie z naturą ukrytą – pełne ciekawości, pytań i odkryć, które łączą pokolenia. Prowadząca: Magdalena Węglarz.

- » 9.11.2025, godz. 13.00–14.30 – Podróże kosmity Zogi
- » 23.11.2025, godz. 13.00–14.30 – *Czy da się ulepić szczęście?*

Spichrz Mączny, II piętro; bilety 20 zł/uczestnik (bilet dla dziecka jest jednocześnie wejściówką dla rodzica); dla dzieci 8–11 lat

Świat wokół nas – warsztaty filozoficzne dla dzieci

Druga tura cyklu dociekań filozoficznych z dziećmi. Każde spotkanie to czas na wspólne odkrywanie, tworzenie zabaw i dyskusje o ważnych tematach. Prowadząca: Ewelina Grądzka.

- » 10.11.2025, godz. 18.15, Młyn, I piętro; bilety 10/15 zł; od. 16 r.ż.

Against Gravity 7/8: James Hamilton. Fotograf Nowego Jorku, reż. D.W. Young

Film przedstawia postać i prace fotografa Jamesa Hamiltona – jednego z największych kronikarzy historii USA ostatnich 50 lat. Pracując dla „Harper’s Bazaar”, „The New York Observer” i „Village Voice”, uwiecznił na zdjęciach najciekawsze wydarzenia i osobowości Ameryki.

- » 11.11.2025, w godzinach otwarcia Młynów

Młyńskie Święto

11 listopada to dla Młynów Rothera ważna data. Tego dnia, 4 lata temu, otworzyliśmy nasze przestrzenie dla odwiedzających. Rok później – 11.11.2021 – zainaugurowaliśmy pierwszą stałą wystawę *Węzły*. Opowieść o mieście nad rzeką i udostępniliśmy Spichrz Zbożowy, w którym od tamtej pory regularnie organizujemy spotkania, debaty, warsztaty i szkolenia. Dlatego właśnie 11 listopada stał się dla nas symboliczną datą wspólnego świętowania – i nie inaczej będzie w tym roku! Tegoroczne Młyńskie Święto to podróż do przeszłości – chcemy przyjrzeć się, jak dawniej bydgoszczanie spędzali czas wolny. Jakie były modne rozrywki? Czy życie towarzyskie tętniło tak samo, jak dziś? A może intensywniej? Młyńskie Święto to także okazja, by wspólnie uczcić Święto Niepodległości – dzień ważny dla każdego Polaka. Przygotowaliśmy dla Was wiele atrakcji, programie m.in. zwiedzanie wystawy z przewodnikiem, występy muzyczne, warsztaty dla najmłodszych, stanowisko naszego archiwum społecznego „Wywiad rzeka”, gdzie będzie można sprawdzić ciekawe historie, ale też podzielić się swoimi opowieściami. To nie wszystko... więcej informacji znajdziecie na mlynrothera.pl.

- » 13 i 27 listopada 2015, godz. 18.30–20.00, kawiarnia Nowe Miejsce, I piętro; wstęp wolny

Młyński rozmownik #70 i #71

Chcesz poćwiczyć języki obce, a przy okazji poznać nowych ludzi? Uczysz się języka obcego, ale brakuje ci okazji, by używać go na żywo? Możesz poćwiczyć z nami zupełnie za darmo. Stworzymy stoliki, przy których będziemy rozmawiać – po angielsku, po polsku, po ukraińsku... Możecie liczyć na pomoc i wsparcie moderatorów-filologów, którzy pomogą znaleźć temat do rozmowy, gdy zapadnie niezręczna cisza.

- » 13.11.2025, godz. 18.00–19.30, Spichrz Zbożowy, II piętro; wstęp wolny

90 minut o kulturze #6: Kultura dla dzieci?

Jak kształtować edukację, w której dzieci są naszymi partnerami? Jak odchodzić od mechanizmów kontroli, demaskować przemoc w wychowaniu i budować relacje oparte na dialogu i zrozumieniu? Przyjrzymy się narzędziom pracy z dziećmi oraz propozycjom kształcenia kadr kultury, które pomogą stworzyć przestrzenie wspierające rozwój emocjonalny i intelektualny dzieci. Zastanowimy się, w jaki sposób sztuka, literatura oraz edukacja mogą wprowadzać młodych ludzi w świat wartości, równocześnie szanując ich autonomię i kreatywność. Jak przygotować dorosłych do pracy z dziećmi, aby ich działania uwzględniały perspektywę partnerską, a nie odgórną? Jak wykorzystywać sztukę i literaturę jako narzędzia włączające dzieci w dialog o wartościach? Co w naszej kulturze wpływa na fakt, że nie traktujemy dzieci jako równorzędnych partnerów w procesie kształcenia i wychowania?

- » 18.11.2025, godz. 11.00–17.00, Spichrz Zbożowy, II piętro; cena: 211,38 zł (finansowane ze środków publicznych ZW) / 260 zł (finansowane z innych środków 23% VAT). Uwaga! Dla pracowniczek i pracowników instytucji publicznych, zwolnionych z VAT, obowiązują zapisy pod nr. tel. 887 467 208, online pod adresem info@mlynrothera.pl lub bezpośrednio w kasie Młynów

Szkolenia dla sektora kreatywnego #8: Budowanie programu w oparciu o tożsamość miejsca

Tożsamość miejsca to wielowymiarowy konstrukt, który jest filarem działalności Goyki 3 Art Inkubatora w Sopocie. Goyki 3 jest interdyscyplinarną instytucją

w ciągłym procesie rozwoju i dialogu z odbiorcami oraz odbiorczyniami. Celem warsztatu, który poprowadzą Olga Jankowska oraz Kasia Sobczak, jest stworzenie modelowego programu instytucji, realizowanego w oparciu o tożsamość miejsca.

» 18.11.2025, godz. 18.00–19.30, Spichrz Zbożowy,
II piętro; wstęp wolny

Spotkanie autorskie z Filipem Springerem (w ramach projektu „Erbnąć recht. O korzeniach, polskości i niemieckości”)

Kolejne spotkanie literackie dotyczące tożsamości, korzeni i polsko-niemieckiego dziedzictwa. Naszym gościem będzie Filip Springer, a rozmowę o książce *Mein Gott, jak pięknie poprowadzi* Marcin Szymczak. Wydarzenie odbędzie się w jęz. polskim z tłumaczeniem na PJM.

» 20.11.2025, godz. 18.00–19.30, kawiarnia Nowe
Miejsce, I piętro, wejście od strony Wyspy Młyńskiej;
wstęp wolny

Speed Friending w Nowym Miejscu #8

Chcesz poszerzyć grono znajomych, ale nie wiesz, od czego zacząć? A może jesteś nowy w mieście i szukasz sposobu na poznanie ciekawych ludzi? Speed Friending w Nowym Miejscu to wydarzenie stworzone właśnie po to, aby ułatwić ci nawiązywanie nowych relacji w swobodnej i otwartej atmosferze.

» 21.11.2025, godz. 17.00–19.00, Młyn, I piętro;
bezpłatnie, obowiązują zapisy

Spotkanie Literackie #9 – Jakub Żulczyk

Podczas spotkania będziemy rozmawiać o najnowszej książce *Kandydat*. To porywający thriller polityczny, psychologiczna analiza mechanizmów władzy, a zarazem głęboka refleksja nad patologiami, które niesie ze sobą absolutna siła polityczna. Akcja książki rozpoczyna się w nocy przed drugą turą wyborów prezydenckich w Polsce. Urzędujący prezydent walczy o drugą kadencję i choć według sondaży nic mu nie zagraża, niepokój nie pozwala mu zasnąć. Musi porozmawiać ze swoją żoną. W tym samym czasie zdeterminowany i skompromitowany reporter decyduje się ujawnić informacje, które mogą zachwiać politycznym ładem kraju. Drogi obu mężczyzn nieuchronnie się przetną, stawiając ich wobec trudnych wyborów pomiędzy prawdą, manipulacją i walką o własną przyszłość.

» 29.11.2025, godz. 13.00, Młyn, przestrzeń ogólnodostępna; wstęp wolny

Tam, gdzie rzeka napędza młyn i myśli – wystawa czasowa malowanych jedwabii Hanny Ewy Masojady – wernisaż

Prezentowane prace to 25 obrazów wykonanych na jedwabiu konserwatorskim, malowanych farbami gryfalonowymi. Układy barwnych plam, płaszczyzn i konturów przywołują obrazy kamieni, kokonów i stworów – przestrzeni, w których zakłęte są nastroje, emocje i doświadczenia malarki. Wystawa będzie dostępna do 28 lutego 2026.

Hanna Ewa Masojada – urodzona w Warszawie, zakochana w Bydgoszczy i Kapsztadzie. Absolwentka Politechniki Warszawskiej, gdzie zdobyła wykształcenie inżyniera antykorozjonisty. Przez 25 lat z satysfakcją pracowała w zawodzie, również w Republice Południowej Afryki. Równolegle rozwijała swoje pasje humanistyczne, studiując filozofię na Uniwersytecie Warszawskim. W 2003 obroniła dyplom na Wydziale Malarstwa Europejskiej Akademii Sztuk, w pracowni prof. B. Szubińskiej, pod kierunkiem prof. A. Fałata. Jej fascynacja kulturą Japonii, malarstwem na jedwabiu, kostiumami Yohji Yamamoto oraz twórczością Takeshi Kitano zaprowadziła ją na studia podyplomowe u prof. W. Sa-dleya. W ASP w Poznaniu zdobyła również uprawnienia pedagogiczne. Kilkuletni pobyt w Afryce Południowej, liczne podróże artystyczne i spotkania z odległymi kulturami kształtują jej podejście do malarstwa. Kolor, przestrzeń i forma stały się głównymi tematami malar-skich poszukiwań, a refleksja nad kondycją człowieka, przemijaniem, trwaniem i przywiązaniem – ich treścią.

» 29.11.2025, godz. 13.00–14.00; bilety 18/22 zł

Oprowadzanie tematyczne z przewodnikiem po wystawie Węzły: Bydgoszcz i jej mieszkańcy

Zwiedzanie wystawy *Węzły z przewodnikiem*, nowo przygotowaną trasą, zatytułowaną *Bydgoszcz i jej mieszkańcy*. Bydgoszcz to przede wszystkim ludzie, mieszkańcy i mieszkańcy, którzy swoją pracą, charyzmą i innowacyjnością wpłynęli na obecny wygląd i charakter naszego miasta. Podczas zwiedzania opowiemy o znanych bydgoszczanach i bydgoszczankach oraz o osobach zasłużonych dla naszego miasta. Odkryjemy wystawę z innej perspektywy, ukazując przede wszystkim życiorysy i poznając sylwetki oraz dokonania tych, którzy w różnych dziedzinach przyczynili się do rozwoju miasta i pozostawili trwały ślad w jego historii. Wydarzenie będzie tłumaczone na Polski Język Migowy.

- » 30.11.2025, godz. 10.00–11.30, Spichrz Mączny, IV piętro; bilety 20 zł (bilet dla dziecka jest jednocześnie wejściówką dla rodzica); dla dzieci 5–8 lat

Fabryka szalonych wyścigówek

– warsztaty rodzinne na wystawie SOWA

Podczas zajęć z niepozornych przedmiotów codziennego użytku uczestnicy będą mieli okazję zbudować niesamowite pojazdy, by następnie testować ich możliwości na wirującym torze wyścigowym. Wydarzenie będzie składać się z 2 części. Najpierw odbędzie się część warsztatowa z wykorzystaniem eksponatu – stołu obrotowego. W drugiej części zajęć uczestnicy będą mogli swobodnie korzystać ze wszystkich eksponatów wystawy. Prowadzące: Ewa Mączyńska-Walkowiak, Anna Gałaś (Dział Edukacji Młynów Rothera).

INF. ADRIANNA KWIATKOWSKA

**Muzeum Okręgowe
im. Leona
Wyczółkowskiego**

MOB:
**MUZEUM
OKRĘGOWE**
IM. LEONA WYCZÓLKOWSKIEGO
W BYDGOSZCZY

DZIAŁANIA EDUKACYJNE

- » 7, 14, 21, 28.11.2025, piątki, godz. 14.00–17.00, Centrum Edukacji Muzealnej, Mennica 6, Wyspa Młyńska, wstęp: 18 zł/dziecko, 1 zł/opiekun

Rodzinny piątek: Wyczółkowy Las

Wyczółkowy Las to wyjątkowy pokój sensoryczny, pełny bodźców, kolorów i faktur, które pobudzają wyobraźnię, rozwijają zmysły i zachęcają do kreatywnego odkrywania świata. Przestrzeń stworzona z myślą o dzieciach poniżej 6. roku życia z opiekunami.

- » 7, 14, 21, 28.11.2025, piątki, godz. 14.00–17.00, Centrum Edukacji Muzealnej, Mennica 6, Wyspa Młyńska, wstęp: 18 zł/dziecko, 1 zł/opiekun

Rodzinny piątek: Sztuka od kuchni

Sztuka od kuchni to interaktywna przestrzeń, w której dzieci powyżej 6. roku życia wraz z opiekunami mają okazję zajrzeć za kuliszy świata sztuki. W przyjaznej i twórczej atmosferze uczestnicy wspólnie poznają różne techniki plastyczne, uczą się języka sztuki i eksperymentują z formą, kolorem oraz materiałem.

- » 8.11.2025, sobota, godz. 12.00–15.00, Gmach główny, ul. Gdańska 4, wstęp: 18 zł/os. (dla dzieci, młodzieży i dorosłych)

Projekt Poznaj się z rękodziłem: Malowanie bombek inspirowanych fajansem włocławskim – warsztaty z Krystyną Zagrabską

Podczas kolejnych warsztatów z cyklu *Poznaj się z rękodziłem* uczestnicy odkryją charakterystyczny dla Kujaw styl zdobniczy – fajans włocławski. W części wstępnej, jako artystyczną rozgrzewkę, uczestnicy wykonają zakładki ozdobione uproszczonymi, kwiatowymi ornamentami. Następnie stworzą ręcznie malowane bombki, inspirowane klasycznym wzornictwem włocławskiego fajansu. Wszystkie materiały zapewnia organizator.

Koordynacją projektu zajmuje się Alicja Leks z Działu Etnografii MOB.

- » 8.11.2025, sobota godz. 10.30–13.00, Centrum Edukacji Muzealnej, Mennica 6, Wyspa Młyńska, wstęp: 18 zł/dziecko (dla dzieci z opiekunami)

Twórcza sobota: Skarb z wyobraźni

Jak wyglądałoby Twoje wymarzone muzeum? Co mogłoby się w nim znaleźć? Monety, błyszczące klejnoty, a może zupełnie niezwykły skarb, którego nikt jeszcze nie odkrył? Podczas „Twórczej soboty” uczestnicy wezmą udział w warsztatach plastycznych. To doskonała okazja, by stworzyć pracę konkursową!

- » 22.11.2025, godz. 11.00–13.00, Gmach główny MOB, ul. Gdańska 4, wstęp: 35 zł/os. (dla osób dorosłych)

Twórcza sobota: Soma w Muzeum, warsztaty ruchowe z obrazami w tle

Soma to ciało, żywa tkanka. Obraz – muzealny eksponat, zatrzymane w bezruchu wrażenie. Podczas spotkania uczestnicy będą poszukiwać połączenia między pulsującym ciałem a „martwą” strukturą muzealną. Zajęcia oparte będą na pracy z ciałem i wyobraźnią – z wykorzystaniem elementów improwizacji tanecznej, tańca intuicyjnego, relaksacji i ćwiczeń oddechowych. Odbędzie się wśród dzieł prezentowanych na wystawach *Między fikcją a rzeczywistością* oraz *Jan Stanisławski i uczniowie*. Warsztaty poprowadzi Katarzyna Pawłowska – aktorka Teatru Polskiego im. Hieronima Konieczki w Bydgoszczy, tancerka, choreografka i pedagog tańca, absolwentka Akademii Sztuk Teatralnych w Krakowie.

- » 23.11.2025, niedziela, godz. 12.00, Apteka pod Łabędziem, ul. Gdańska 5, wstęp: 8 zł/os.

Niedziela dla rodzin w Aptece pod Łabędziem

Zapraszamy na wyjątkowe, przedadwentowe zajęcia, podczas których przeniesiemy się w dawne czasy i odkryjemy, jak kiedyś przygotowywano się do zimy. Dowiemy się, w jaki sposób wykorzystywano dary jesieni dla zdrowia i urody, a także własnoręcznie wykonamy wieńce adwentowe z naturalnych materiałów.

» 28–29.11.2025, sobota–niedziela, od godz. 10.00,
Apteka pod Łabędziem, ul. Gdańska 5, wstęp: 1 zł/os.

I Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa Błędy medyczne. Dzieje – problemy – perspektywy

Konferencja poświęcona będzie zagadnieniom związanym z błędami medycznymi, rozumianymi jako niezamierzone działania, zaniedbania lub zaniechania skutkujące szkodą dla pacjenta. Wydarzenie ma charakter interdyscyplinarny – łączy różne perspektywy naukowe i praktyczne, by w sposób kompleksowy przyjrzeć się złożonej problematyce błędów medycznych oraz poszukać skutecznych dróg ich zapobiegania.

SPOTKANIA, WYKŁADY, SPACERY TEMATYCZNE

» 7.11.2025, piątek, godz. 17.00, Gmach główny,
ul. Gdańska 4, sala audiowizualna, wstęp: 10 zł/os.

Wieczór autorski Michała Jankowskiego i promocja książki *Ginące miejsca – zapomniane historie kujawsko-pomorskie* (z cyklu „Literatura w Muzeum”)

Autor książki opowie o miejscach, które dziś są często zrujnowane, wydają się opuszczone i spisane na straty. Ponieważ zdarza się, że są to jednak obiekty zabytkowe, które skrywają ciekawe historie i postaci, należy się im nasza uwaga i pamięć. Podczas spotkania zaprezentowane zostaną niedostępne już wnętrza oraz ostatnie ślady ich dawnej świetności, by umożliwić gościom całościowe spojrzenie na te miejsca i wyciągnięcie wniosków z ich dziejów oraz przemijania.

» 8.11.2025, sobota, godz. 12.00, cmentarz Starofarny w Bydgoszczy, ul. Grunwaldzka 15 (zbiórka przed głównym wejściem), wstęp: 15 zł/os. Bilety do zakupu w kasie Muzeum (ul. Gdańska 4) oraz przez internet (UWAGA: nie ma możliwości zakupu biletów na miejscu zbiórki)

Co mnie dzisiaj, Tobie jutro – wykład plenernowy dr. hab. Marka K. Jeleniewskiego

W ramach obchodów „Kujawsko-Pomorskiego Roku Ludzi Nauki” zapraszamy na spacer po cmentarzu Starofarnym w Bydgoszczy, poświęcony mogiłom wybitnych przedstawicieli świata nauki i sztuki. Spotkanie poprowadzi dr hab. Marek K. Jeleniewski – autor blisko 30 publikacji o Bydgoszczy, fundator licznych tablic upamiętniających zasłużonych bydgoszczan oraz inicjator nazwania mostów na Kanale Bydgoskim i Brdzie. Marek K. Jeleniewski jest także autorem *Ilustrowanego przewodnika po cmentarzu Starofarnym w Bydgoszczy* wydanego w 2022 roku.

» 14.11.2025, piątek, godz. 17.00, Gmach główny,
ul. Gdańska 4, sala audiowizualna, wstęp: 10 zł/os.

Szczątki ludzkie jako źródło wiedzy o życiu i śmierci w dawnych czasach. Gawęda antropologa – wykład prof. Tomasza Kozłowskiego

Co można wyczytać z ludzkich kości? Okazuje się, że bardzo wiele. Szczątki dawnych ludzi są niezwykle bogatym źródłem informacji o ich życiu – wieku, płci, stanie zdrowia, sposobie odżywiania, wykonywanym zawodzie czy doświadczanych chorobach. Dzięki nowoczesnym metodom, takim jak analiza izotopowa czy badania DNA, antropolodzy potrafią dziś również określić pochodzenie, kierunki migracji, a nawet wygląd fizyczny osób żyjących setki lat temu.

» 15.11.2025, sobota, godz. 12.00, Gmach główny, ul. Gdańska 4, sala audiowizualna, wstęp: 10 zł/os.

Spotkanie autorskie z Pawłem Zychem i promocja książki *Czasy Piastów. Tysiąc lat temu* (z cyklu „Literatura w Muzeum”)

Autor opowie o kulisach pracy nad książką oraz o tym, jak zmieniała się gospodarka i życie codzienne mieszkańców Polski od wczesnego średniowiecza po czasy nowożytne. Spotkanie wzbogacią ilustracje, które przeniosą uczestników w świat dawnych wynalazków, cen, zawodów i ekonomicznych zależności.

Paweł Zych – ilustrator, twórca komiksów i architekt, współautor bestsellerowej serii *Legendarz* oraz autor cyklu książek historycznych dla młodszych czytelników takich jak *Czasy Piastów*, *Dobre czasy*, *Lepsze czasy*.

» 21.11.2025, piątek, godz. 17.00, gmach główny,
ul. Gdańska 4, sala audiowizualna, wstęp: 10 zł/os.

Raje nie tylko dla kobiet. Domy towarowe II połowy XIX wieku – wykład dr Piotra Szaradowskiego (z cyklu „Historia mody”)

Domy towarowe, wbrew tytułowi powieści Emila Zoli *Wszystko dla pań*, nie ograniczały się jedynie do „kobiecych spraw”. Z czasem stawały się miejscami nie tylko zakupów, ale i spędzania wolnego czasu, a ich rozwój zapoczątkował także epokę sprzedaży wysyłkowej. Podczas wykładu Piotr Szaradowski – historyk sztuki, wykładowca i kurator, autor książki *Francja elegancja. Z historii haute couture*, opowie o tym, jak domy towarowe zmieniły sposób kupowania ubrań oraz jak kształtowały nowe strategie sprzedaży i marketingu w XIX i XX wieku.

» 28.11.2025, piątek, godz. 17.00, gmach główny, ul. Gdańska 4, sala audiowizualna, wstęp: 10 zł/os.

Sztuka i polityka – cha-no yu ceremonia parzenia herbaty – wykład Wojciecha Nowaka (z cyklu „Daleki Wschód bliżej nas”)

Ceremonia parzenia herbaty cha-no yu kojarzy się z harmonią, prostotą i duchem zen. Jej historia pokazuje jednak, że droga do estetyki wabi-cha, stworzonej przez mistrza Sen-no Rikyū (1522–1591), nie była wolna od sporów i zmian. Podczas wykładu Wojciech J. Nowak – dydaktyk i badacz estetyki japońskiej z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, stypendysta Rządu Japońskiego i Fundacji Japońskiej – przybliży filozofię oraz symbolikę ceremonii herbacianej, a także jej wyjątkowe instrumentarium i znaczenie w kulturze Japonii.

WYDARZENIA

» 6.11.2025, czwartek, godz. 18.00, Apteka pod Łabędziem, ul. Gdańska 5

Wernisaż wystawy *Gabinet osobliwości. Geniusz niepowtarzalności i podobieństwa*

Zapraszamy na wernisaż wystawy, podczas którego poznamy fenomen dawnych gabinetów osobliwości – prywatnych kolekcji rzadkich, egzotycznych i niezwykłych przedmiotów, które łączyły funkcje laboratorium, galerii, biura i miejsca kontemplacji. Wystawa będzie okazją, by zobaczyć, jak dawni kolekcjonerzy łączyli fascynację światem przyrody, sztuką i nauką, a także jak rodziła się potrzeba porządkowania cudowności i tworzenia muzealnych zbiorów.

» 25.11.2025, wtorek, godz. 18.00, gmach główny, ul. Gdańska 4, sala kolumnowa

Wernisaż wystawy *Polskie monety, banknoty i medale z czasów Stanisława Augusta Poniatowskiego*

Inspiracją do powstania wystawy było panowanie Stanisława Augusta Poniatowskiego, który przeprowadził istotną reformę monetarną, wprowadzając nowoczesny system pieniężny w Rzeczypospolitej. Ekspozycja prezentuje monety i medale ze zbiorów Muzeum Okręgowego im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy oraz banknoty z okresu powstania kościuszkowskiego pochodzące z prywatnej kolekcji.

Konkurs plastyczny „Wymarzone Muzeum. Skarb”

Zadaniem uczestników będzie przygotowanie pracy plastycznej inspirowanej wystawą prezentowaną w Europejskim Centrum Pieniądza „Skarb Bydgoski”. W konkursie mogą wziąć udział *dzieci z województwa kujawsko-pomorskiego w wieku od 5 do 12 lat*. Prace należy dostarczyć do 14 listopada 2025 r., osobiście lub pocztą, na adres: Muzeum Okręgowe im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy, ul. Gdańska 4, z dopiskiem: KONKURS „Wymarzone Muzeum. Skarb”. Szczegóły i regulamin: www.muzeum.bydgoszcz.pl

OPROWADZANIE PO WYSTAWACH

» 5.11.2025, środa, godz. 17.00, gmach główny, Gdańska 4, wstęp: 22 zł/os. (bilet normalny), 17 zł/os. (bilet ulgowy)

Oprowadzanie kuratorskie po wystawie *Obrazy nie-/rzeczywistości. Między fikcją a rzeczywistością*

Prowadzenie: dr Monika Kosteczko-Grajek z Działu Sztuki MOB.

Ekspozycja prowadzi widza przez różnorodne strategie artystyczne – od realistycznych przedstawień po dzieła symboliczne i abstrakcyjne, pełne fantazji i duchowych odniesień. Na ekspozycji można podziwiać prace wybitnych twórców, m.in. Leona Wyczółkowskiego, Stanisława Ignacego Witkiewicza, Jerzego Nowosielskiego, Zdzisława Beksińskiego, Edwarda Dwurnika, Tadeusza Kantora, Teresy Pągowskiej, Marii Jaremy czy Erny Rosenstein.

» 7.11.2025, piątek, godz. 12.00, Muzeum Historii Bydgoszczy – Spichrz nad Brdą, ul. Grodzka 7-11, wstęp: 22 zł/os. (bilet normalny), 17 zł/os. (bilet ulgowy)

Oprowadzanie kuratorskie po wystawie *Inne miasto. Zniszczenia wojenne Bydgoszczy (1939–1945)*

Prowadzenie: Filip Semrau z Działu Historii MOB.

W centrum wystawy znajduje się tkanka miejska, która zniknęła w czasie II wojny światowej. Dzięki archiwalnym fotografiom możemy ją nie tylko zobaczyć, ale niemal poczuć. Podczas kuratorskiego oprowadzania poznamy historie tych budynków oraz ludzi, którzy na co dzień z nich korzystali.

Grupy zorganizowane: w każdy wtorek o godz. 12.00 (obowiązują zapisy: edukacja@museum.bydgoszcz.pl); osoby indywidualne: w każdą środę o godz. 12.00 (bez zapisów); Europejskie Centrum Pieniądza, ul. Mennica 4, Wyspa Młyńska, wstęp: 22 zł/os. (bilet normalny), 17 zł/os. (bilet ulgowy)

Oprowadzanie kuratorskie po wystawie *Skarb Bydgoski*

WYSTAWY CZASOWE

» do 28.12.2025

Inne miasto... Zniszczenia wojenne Bydgoszczy (1939–1945)

Miejsce: Muzeum Historii Bydgoszczy – Spichrze nad Brdą, ul. Grodzka 7–11

Kuratorzy: dr Anna Nadolska, Filip Semrau.

Na wystawie w centrum uwagi znajduje się utracona w czasie wojny tkanka miejska, którą przybliżają archiwalne fotografie oraz ocalałe z wojennej zawieruchy eksponaty takie jak dokumenty, rodzinne pamiątki czy przedmioty codziennego użytku. Ekspozycja jest częścią obchodów 80. rocznicy zakończenia II wojny.

» do 16.11.2025

A Dual Gaze: Alice Springs x Helmut Newton (w ramach 11. Vintage Photo Festival)

Miejsce: Galeria Sztuki Nowoczesnej, Mennica 8

Kurator: dr Matthias Harder

Pierwsza w Polsce wystawa prezentująca twórczość jednego z najbardziej intrygujących duetów w historii fotografii Helmuta Newtona i jego żony June Newton, znanej jako Alice Springs. Ekspozycja pozwala zajrzeć w intymny świat Newtonów – pełen dialogu, wzajemnej inspiracji i wspólnej pasji do fotografii. Wystawa powstała we współpracy z The Helmut Newton Foundation w Berlinie.

» do 16.11.2025

Obiektowy/nie Bydgoszcz (w ramach cyklu „Dawno nie/widziane” opartego na kolekcji

fotografii artystycznej Muzeum Okręgowego im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy)

Miejsce: Galeria Sztuki Nowoczesnej, Mennica 8

Kuratorzy: Monika Leśniak-Skocka, Wojciech Woźniak

Wystawa przedstawia ważne postacie bydgoskiej fotografii i ukazuje fotografię jako narzędzie artystycznej kreacji i wrażliwości twórczej. Prezentowane prace opowiadają o mieście, jego mieszkańcach i zmieniającym się świecie. Ekspozycja towarzyszy 11. Vintage Photo Festival w Muzeum Okręgowym im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy.

» do 30.11.2025

VI Międzynarodowe Triennale Grafiki JUTRO, POJUTRZE 2025 – wystawa pokonkursowa

Miejsce: Gmach główny MOB, ul. Gdańska 4, sala audiowizualna

Kuratorzy: Ewa Gordon, Jarosław Nowak

Koordynatorka: dr Barbara Chojnacka, Dział Grafiki MOB

VI Międzynarodowe Triennale Grafiki JUTRO, POJUTRZE 2025 organizowane przez Państwowe Liceum Sztuk Plastycznych im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy promuje klasyczne techniki grafiki warsztatowej i zachęca młodzież do twórczej refleksji nad współczesnymi problemami.

» do 15.03.2026

Gabinet osobliwości. Geniusz niepowtarzalności i podobieństwa

Miejsce: Apteka pod Łabędziem, ul. Gdańska 5

Kuratorka: Dominika Raduńska-Pacholska

Gabinety osobliwości, popularne w XVI i XVII wieku, stanowiły pierwowzory współczesnych muzeów. Były prywatnymi kolekcjami rzadkich i niezwykłych przedmiotów – naturalnych, artystycznych, egzotycznych czy naukowych – gromadzonych z pasją i zachwytem nad światem. Wystawa w Aptece pod Łabędziem przybliża ten niezwykły fenomen kultury.

» do 5.04.2026

Polskie monety, banknoty i medale z czasów Stanisława Augusta Poniatowskiego

Miejsce: Gmach główny, ul. Gdańska 4, sala kolumnowa

Kuratorzy: dr Krzysztof Jarzęcki, dr Gabriela Frischke

Wystawa nawiązuje do panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego – okresu zarówno kryzysu, zakończonego upadkiem Rzeczypospolitej, jak i prób

jej ratowania poprzez reformy, w tym wprowadzenie nowoczesnego systemu monetarnego. Ekspozycja prezentuje monety i medale ze zbiorów Muzeum Okręgowego w Bydgoszczy oraz banknoty z okresu powstania kościuszkowskiego pochodzące z prywatnej kolekcji.

WYSTAWY STAŁE

» gmach główny MOB, ul. Gdańska 4

Obrazy nie-/rzeczywistości.

Inspiracje i aspiracje

Jan Stanisławski i uczniowie z kolekcji Wandy i Leonarda Pietraszaków

» Apteka pod Łabędziem, ul. Gdańska 5

Aptekarstwo bydgoskie

» Europejskie Centrum Pieniądza, ul. Mennica 4

Skarb Bydgoski (monety i biżuteria)

» Muzeum Historii Bydgoszczy

– Spichrze nad Brdą, ul. Grodzka 7–11:

Od Starego Rynku do placu Wolności. Spacer ulicami międzywojennej Bydgoszczy

» Zbiory Archeologiczne, ul. Mennica 2

Na pograniczu Wielkopolski i Pomorza. Bydgoszcz i region u zarania dziejów

W grodzie Bydgoszczy. Tajemnice życia wczesnośredniowiecznych mieszkańców Bydgoszczy i okolic

» Dom Leona Wyczółkowskiego, ul. Mennica 7

Twórczość Leona Wyczółkowskiego (1852–1936)

» Explozeum, ul. Alfreda Nobla

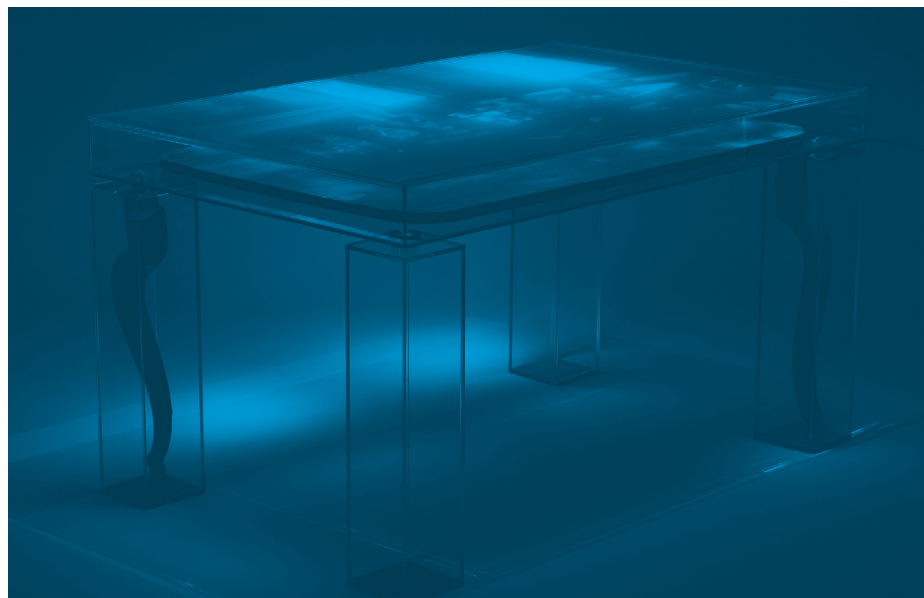
Explozeum – wystawa nieczynna

OBIEKT MIESIĄCA

Agnieszka Lasota, Stół z cyklu Mebli z pamięcią (1/5), 2008

(elementy dębowego stołu, szkło PRIVA-LITE, szkło hartowane, rzutnik, notebook PC 11', transformator)

W cyklu *Mebli z pamięcią* autorka zamknęła pozostałości odnalezionych, starych mebli w odpowiadających im szklanych formach przypominających gabloty. Szczegół-

nie ważne dla tego projektu jest użycie nowatorskiej technologii umożliwiającej zmienną przezierność tafli szklanej. Użyto warstwowego szkła PRIVA-LITE, zbudowanego na bazie szkła białego i przekładki zawierającej ciekłe kryształy. Pod wpływem działania pola elektrycznego (100 V / 50Hz) ciekłe kryształy układają się w sposób uporządkowany, a szkło staje się całkowicie przezroczyste. Gdy wyłączymy prąd, jest ono matowe i nieprzeźierne – staje się idealnym ekranem projekcyjnym. Sekwencja przepływu prądu została dostosowana do projekcji ryciny przypominającej czasy świetności mebla. Technologia zmiennej przezierności szkła powoduje, że obraz widać na powierzchni szklanej gąbłoty, a po chwili na blacie dębowego stołu. W 2008 r. projekt *Stołu z pamięcią* otrzymał wyróżnienie w konkursie DMY International Design Festival w Berlinie, został wybrany spośród 300 nadesłanych z całego świata projektów. W tym samym roku prezentowany był również w ramach II Międzynarodowego Festiwalu Designu w Łodzi, w 2009 r. podczas Saint-Étienne International Design Biennale, Create Berlin Temporäre Kunsthalle i w Salone del Mobile e Fuorisalone w Mediolanie. Obecnie praca jest ważnym elementem wystawy długoterminowej *Obrazy nie-/rzeczywistości. Między fikcją a rzeczywistością* prezentowanej w Gmachu Głównym MOB przy ul. Gdańskiej 4.

oprac. dr Monika Kosteczko-Grajek,
Dział Sztuki MOB

**Filharmonia
Pomorska**
im. I.J. Paderewskiego

» 7.11.2025, godz. 19.00

Wieczór filmowy

Wykonawcy: Orkiestra Kameralna Capella Bydgosciensis, Michał Litwa dyrygent, Adam Kośmiejka fortepian, Maciej Kamrowski wiolonczela, Aleksandra Kędra fortepian.

» 9.11.2025, godz. 17.00

Inauguracja XIII Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego im. I.J. Paderewskiego

Wykonawcy: Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Pomorskiej, Mykół Diadiura dyrygent, Mateusz Krzyżowski fortepian.

» 18 i 19 listopada 2025, godz. 10.00–20.00

Przesłuchania półfinałowe

Wykonawcy: Orkiestra Kameralna Capella Bydgosciensis, Paweł Kapuła dyrygent.

» 21 i 22 listopada 2025, godz. 19.00

Przesłuchania finałowe

Wykonawcy: Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Pomorskiej, Jakub Chrenowicz dyrygent.

» 23.11.2025, godz. 17.00

Koncert laureatów

Wykonawcy: Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Pomorskiej, Jakub Chrenowicz dyrygent.

» 28.11.2025, godz. 19.00

Ocalić od zapomnienia

Wykonawcy: Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Pomorskiej, Sławomir Chrzanowski dyrygent, Karolina Leszko śpiew, Paweł Piątek fortepian, Jarosław Kaczmarek saksofon, Mateusz Szmigiel gitara basowa, Przemysław Smaczny zestaw perkusyjny.

» 30.11.2025, godz. 17.00

Andrzejki

Wykonawcy: Orkiestra Kameralna Capella Bydgosciensis, Tomasz Szymuś dyrygent, Zofia Nowakowska śpiew, Paweł Gusnar saksofon, Grzegorz Sikorski wiolonczela.

Koncerty edukacyjne:

» 15.11.2025, godz. 10.00, 11.00, 12.00

164. Od brzuszka do uszka maluszka

Wykonawcy: Kwintet B.A.J.K.A.: Klaudia Grad flet, Borys Biniecki klarnet, Aleksandra From obój, Aleksander Kowalak fagot, Janusz Stanecki waltornia, Katarzyna Szewczyk przygotowanie i prowadzenie.

» 15.11.2025, godz. 10.15, 11.30, 12.45

Akademia WioliMisia

Wykonawcy: UniQuartet: Natalia Tyrańska skrzypce, Agnieszka Jackowska skrzypce, Anna Grodzicka altówka, Weronika Kujawa wiolonczela, Dorota Borowicz przygotowanie i prowadzenie.

» 17.11.2025, godz. 9.30, 11.00, 12.30, 14.00

Poranek muzyczny dla seniorów Chopinowski salonik

Wykonawcy: Joanna Sobowiec-Jamioł sopran, Michał Litwa wiolonczela, Rafał Tworek fortepian, Anna Merder przygotowanie i prowadzenie.

INF. J. NAREWSKA

Old Film Festival
Bydgoszcz

» 3–8 listopada 2025

5. Old Film Festival Bydgoszcz W PROGRAMIE M.IN.:

» 3.11.2025

godz. 15.00, kino Orzeł – *Zielona granica*, reż. Agnieszka Holland. Bilety w MCK, cena 20/10 zł.

godz. 18.00, kino Orzeł – gala otwarcia festiwalu. Wręczenie Agnieszce Holland „Złotego Kadru” – Filmowej Nagrody Bydgoszczy. Spotkanie z laureatką poprowadzi red. Jerzy Armata.

Koncert *Ordonka* z piosenkami Hanki Ordonówny. Bilety w MCK, cena 60 zł.

» 4.11.2025

godz. 16.00, kino Orzeł – *Pociągi*, reż. Maciej Drygas. Bilety w MCK, cena 20/10 zł.

godz. 20.00, kino Orzeł – filmy dokumentalne Bydgoskiej Kroniki Filmowej, wstęp wolny (wejściówki).

» 5.11.2025

godz. 17.00, Akademia Muzyczna (nowy kampus) – koncert zespołu Nos na kwintet, w programie stary, dobry polski jazz. Bilety: adria-art.pl, cena 70/50 zł.

godz. 19.00, Akademia Muzyczna (nowy kampus), – *Chaplin – duch włóczęgi*, reż. Carmen Chaplin. Bilety: adria-art.pl, cena 20/10 zł

» 6.11.2025

godz. 17.00, kino Orzeł – *Amanci starego kina*, prowadzenie prof. Arkadiusz Lewicki. Bilety w MCK, cena 20/10 zł.

godz. 19.30, kino Orzeł – *Rysopis znaleziony po latach*, reż. Sławomir Rogowski, Stanisław Zawiśliński. Bilety w MCK, cena 20/10 zł

» 7.11.2025

godz. 11.00, kino Orzeł – *Wielka podróż Bolka i Lolka*. Bilety w MCK, cena 10 zł.

godz. 17.30, Filharmonia Pomorska – spotkanie z Anną Dymną poprowadzi prof. Piotr Zwierzchowski. Wstęp wolny (miejscówki w filharmonii).

godz. 19.00, Filharmonia Pomorska, . Wręczenie Annie Dymnej Statuetki Poli Negri. W programie koncertu: Aleksandra Kędra gra na fortepianie do niemych filmów (prowadzenie: dr Dominik Wierski), Capella Bydgosciensis gra kompozycje Chaplina. Bilety w Filharmonii Pomorskiej.

» 8.11.2025

godz. 16.00, kino Orzeł – *Pasażer Andrzej Munk*, reż. Michał Bielawski. Bilety w MCK, cena 20/10 zł.

godz. 20.30, kino Orzeł – *Stare tanga* – koncert Kornelii Kin i Marcela Matyjanowskiego, gra Predella Band. Bilety w MCK, cena 30 zł.

Szczegóły na oldfilmfestival.pl.

INF. JÓZEF HEROLD

Pałac
Młodzieży

» 3.11.2025, godz. 10.30 i 12.00

Zabawowy Klub Filmowy Malucha dla przedszkoli

Podczas spotkania przedszkolaki oglądają 3 polskie animacje dla dzieci. Pokazy przeplatane są rozmową z dziećmi na temat filmu, a także licznymi tematycznymi zabawami ruchowymi i animacjami muzycznymi. Obowiązują wcześniejsze zapisy grup.

» 4.11.2025, godz. 8.00

Warsztaty profilaktyczne dla młodzieży licealnej

W ramach zadania „Oblicza uzależnień behawioralnych”. Realizacja w III LO w Bydgoszczy.

» 4.11.2025, godz. 9.00

Seans filmowy o tematyce profilaktycznej

Wstęp wolny. Obowiązuje rezerwacja miejsc. dominik.wierski@palac.bydgoszcz.pl.

» 5.11.2025, godz. 8.55

Wykład dr. nauk medycznych

Marka Jurgowiaka

Spotkanie w ramach zadania „Jesteś ważny!”, dofinansowanego ze środków Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu. Realizacja w SP w Dąbrowie Chełmińskiej.

» 6.11.2025, godz. 19.15

Seans filmowy: Pociągi

Reż. Maciej Drygas, Polska, Litwa 2024, 80 min. Seans w ramach współpracy z Old Film Festival 2025.

» 7.11.2025, godz. 9.00

Seans filmowy o tematyce profilaktycznej

Wstęp wolny. Obowiązuje rezerwacja miejsc. dominiak.wierski@palac.bydgoszcz.pl.

» 13.11.2025, godz. 19.15

Seans filmowy: Państwo Rose

Reż. Jay Roach, USA, Wlk. Brytania 2025, 105 min.

» 14.11.2025, godz. 10.30

Czytadelfko – spotkania czytelnio-artystyczne dla grup przedszkolnych

Spotkania dofinansowane Bydgoskim Grantem Oświatowym. Sala 79 w Pałacu Młodzieży.

» 17.11.2025, godz. 9.00

Seans filmowy dla uczniów klas I–III

Bilet: 10 zł. Obowiązuje rezerwacja miejsc. 607 611 242.

» 18.11.2025, godz. 9.30

Dźwiękowe przygody

– klasyka spotyka pop

Audycja muzyczna dla uczniów klas 1–3 szkół podstawowych.

» 18.11.2025, godz. 10.00

II Konkurs Piosenki w języku angielskim

Skierowany do dzieci uczęszczających na zajęcia w Pałacu Młodzieży.

» 18.11.2025, godz. 11.50

Warsztaty i wykład profilaktyczny

W ramach zadania „Jesteś ważny!”, dofinansowanego ze środków Samorządu Województwa Kujawsko-Po-

morskiego w Toruniu. Adresatami są dzieci z klas V SP. Realizacja w SP Osielsko.

» 19.11.2025, godz. 11.00

Konkurs wiersza i piosenki przedszkolnej Zabawa w rymy i rytmy

Uczestnikami konkursu są reprezentanci przedszkoli z Bydgoszczy i okolic w wieku od 3 do 6 lat, wybrani poprzez eliminacje wstępne na poziomie przedszkola. Dzieci przygotowują jeden wiersz z dowolnie wybranej literatury dziecięcej lub jedną piosenkę przedszkolną. Konkurs jest dla uczestników zazwyczaj pierwszym występem na prawdziwej scenie, przed dużą i pozytywnie nastawioną publicznością.

» 19.11.2025, godz. 11.00

Berlin nad Brdą? Blaski i cienie życia pod władzą pruską

Warsztaty dla uczniów liceum. Prowadząca: dr Natalia Stachura.

» 20.11.2025, godz. 8.55

Warsztaty profilaktyczne dla młodzieży ze starszych klas szkół podstawowych

W ramach zadania „Jesteś ważny!” oraz „Oblicza uzależnień” – dofinansowanie ze środków Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu. Realizacja w SP w Lubostroniu.

» 20.11.2025, godz. 9.00, sala widowiskowa

Pałacu Młodzieży

Forum Olimpijczyków – Laboratorium Zdolności – konferencja naukowa dla uczniów zdolnych

Tematyka spotkania: nauki medyczne, przyrodnicze, humanistyczne i społeczne. Odbiorca: uczniowie szkół ponadpodstawowych i szkół podstawowych (klasy VII i VIII). W ramach konferencji odbędzie się: prezentacja dorobku naukowego uczniów zdolnych ze szkół ponadpodstawowych, występ młodzieży uzdolnionej artystycznie, prelekcje wygłaszane przez pasjonatów, badaczy nauk, którzy swym wystąpieniem zachęcą młodzież do poszerzania wiedzy i dążenia do sukcesu. Konferencja naukowa organizowana jest przez Pałac Młodzieży w ramach Miejskiego Programu Wspierania Ucznia Zdolnego „Zdolni znad Brdy”. Przewidywany czas spotkania: ok. 2 godz. zegarowych. Informacje i zgłoszenia grup: malgorzata.mackowiak@palac.bydgoszcz.pl, tel. 52 321 00 81 www.310

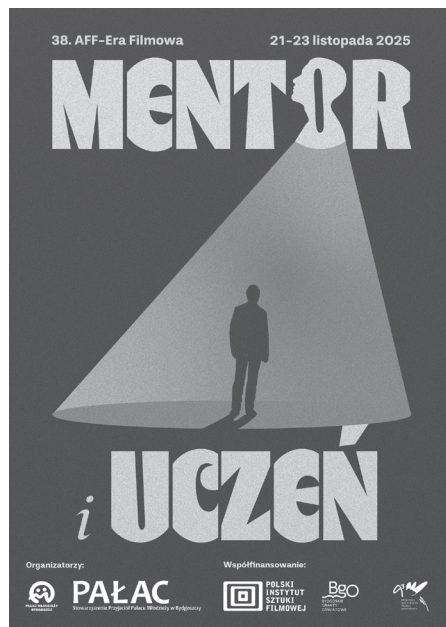
» 20.11.2025, godz. 19.15

Seans filmowy: *Być kochaną*

Reż. Lilja Ingolfssdottir, Norwegia 2024, 101 min.

» 21–23 listopada 2025

38. AFF-Era Filmowa *Mentor i uczeń*

Temat 38. AFF-Ery Filmowej – *Mentor i uczeń* – odzwierciedla sytuację, w której znajduje się współczesna młodzież: stoi przed nią wiele wyzwań związanych z poszukiwaniem tożsamości, zdobywaniem wiedzy oraz podejmowaniem ważnych decyzji życiowych. Na tym etapie życia niezwykle istotne jest poszukiwanie i odnalezienie autorytetów, przewodników – tytułowych mentorów, których wiedza, współdzielone wartości i doświadczenie okazać się mogą kluczowym wsparciem. Filmy, w których pojawia się motyw mentora i ucznia, wielokrotnie ukazują proces nauki, dorastania, wyzwań, z jakimi mierzą się młodsze pokolenia, oraz siłę wsparcia, jaką oferuje doświadczona osoba, ale też konfrontację postaw. Przegląd nie tylko dostarczy młodym widzom rozrywki, lecz również umożliwi im refleksję nad rolą mentorów w ich własnym życiu i nad tym, jak współczesne relacje edukacyjne i wychowawcze kształtują ich rozwój osobisty.

Szczegóły programowe i informacje organizacyjne: affera.palac.bydgoszcz.pl.

» 24–30 listopada 2025

Światowy Dzień Pluszowego Misia w Pałacu Młodzieży

Po raz XXI zapraszamy na misiowe świętowanie w Pałacu Młodzieży. Tym raz motywem przewodnim imprezy będzie „Misiowe budowanie – relacji zacieśnianie”. Z pomocą sympatycznych pluszowych misiów przeniesiemy uczestników na symboliczną „ulicę Empatia” i poruszymy temat budowania – budynków, gawry, a przede wszystkim – dobrych relacji. Jak co roku wydarzenie składać się będzie z wystawy, konkursu plastycznego i koncertów. Zachęcamy też do udziału w Ogólnopolskim Konkursie Plastycznym pod tym samym tytułem. Termin nadsyłania prac mija 15.11.2025 – szczegółowe informacje i regulamin znajdują się na stronie internetowej Pałacu Młodzieży. W dniach 24–30 listopada zapraszamy na wystawę ponad 500 pluszowych misiów z prywatnych zbiorów pani Emilii Andrysiak (w scenarii ściśle związanej z tematem). Wystawa czynna w dni powszednie w godz. 10–18, w sobotę i niedzielę w godz. 10–13, sala 116. Wstęp wolny. Otwarcie wystawy – 24.11.2025, godz. 12.00. W Światowy Dzień Pluszowego Misia, czyli 25 listopada, odbędą się dwa koncerty-gale – przedpołudniowy (godz. 10.30) dla grup zorganizowanych (w tym laureatów misiowego konkursu plastycznego), oraz popołudniowy (godz. 17.00) – dla wszystkich zainteresowanych. W tych artystyczno-edukacyjnych widowiskach zaprezentują się zespoły taneczne Dminutki, DMT Juniors i DMT z Pałacu Młodzieży oraz wyjątkowi goście. Na koncert przedpołudniowy obowiązują zapisy.

» 27.11.2025, godz. 8.55

Warsztaty profilaktyczne dla młodzieży licealnej

W ramach zadania „Oblicza uzależnień behawioralnych”, dofinansowanego ze środków miasta Bydgoszczy. Realizacja: I LO w Bydgoszczy.

» 27.11.2025, godz. 10.00

IV Konferencja dla nauczycieli regionalistów oraz uczniów-pasjonatów *Jeden naród, niepodzielny, z wolnością i sprawiedliwością dla wszystkich*

Nauczanie historii, również regionalnej, w USA. Przewodzący: prof. Paweł Stachura.

» 27.11.2025, godz. 19.15

Seans filmowy: *Franz Kafka*

Reż. Agnieszka Holland, Polska, Czechy, Niemcy, Francja 2025, 136 min.

» 28.11.2025, godz. 8.30, sala 115

Poradnia Rozwoju Zdolności

Warsztaty wsparcia psychologicznego dla zdolnych uczniów szkół podstawowych – klasa VIII, pn. „Jak uczyć się skutecznie”. Celem warsztatu będzie rozbudzenie w młodzieży zaangażowania do uczenia się z wykorzystaniem różnych technik. Prowadzące: psycholog Sonia Szczurek i psycholog Magdalena Borowska z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej nr 1 w Bydgoszczy. Przewidywany czas spotkania: ok. 3 godz. dydaktycznych. Liczba miejsc ograniczona. Decyduje kolejność zgłoszeń. Z jednej szkoły można zapisać maksymalnie 5 najzdolniejszych uczniów. Udział w warsztatach jest bezpłatny. Zgłoszenia do 21.11.2025: malgorzata.mackowiak@palac.bydgoszcz.pl, tel. 52 321 00 81 wew. 310. Zajęcia organizowane są przez Pałac Młodzieży w ramach Miejskiego Programu Wspierania Ucznia Zdolnego „Zdolni znad Brdy”.

DKF „Niespodzianka”: bilet 13 zł, bilet ulgowy 10 zł, karnet 40 zł, karnet ulgowy 30 zł. Kontakt: Pałac Młodzieży w Bydgoszczy, tel. 52 321 00 81 wew. 317. Bilety i karnety do nabycia w portierni Pałacu Młodzieży (ul. Jagiellońska 27) przed seansami.

INF. DOMINIK WIERSKI

Teatr Polski

T
P
B
teatr polski
bydgoszcz

- » 28.11.2025 | piątek | godz. 19.00 | Mała Scena TPB
- » 29.11.2025 | sobota | godz. 19.00 | Mała Scena TPB
- » 30.11.2025 | niedziela | godz. 18.00 | Mała Scena TPB

Opętana

scenariusz, reżyseria, muzyka Benjamin M. Bukowski; scenografia Jerzy Basiura; kostiumy Julia Ulman; ruch sceniczny Tobiasz Berg; producentka Magdalena Niedźwiecka; asystentka reżysera Maria Alicja Jakubowska; inspicjentka, asystentka reżysera Hanna Gruszczyńska; występują Adam Graczyk, Karol Franek Nowiński, Dagmara Mrowiec-Matuszak, Katarzyna Pawłowska, Emilia Piech, Małgorzata Trofimiuk

Przykuta do łóżka, schorowana Ewa z wolna traci kontakt z rzeczywistością. Ada, jej córka, mieszka w innym mieście. Mimo trudnej relacji z matką, stara się jej zapewnić godziwe warunki, w tym opiekę Joli – starszej, religijnej sąsiadki. Gdy Ewa zaczyna widzieć i opowiadać rzeczy sprzeczne ze zdrowym rozsądkiem, a w mieszkaniu dochodzi do niewyjaśnionych zdarzeń, bohaterki stają przed dylematem. Czy opowieści Ewy są zmyśleniem, następstwem galopującej demencji, czy skutkiem diabelskiego opętania? Starość nieuchronnie wiąże się z coraz większą samotnością. Gdy starzejący się rodzic jest pozostawiony samemu sobie, problem narasta. A co, jeśli owa samotność okazuje się konsekwencją kłamstw i popełnionych błędów?

Nasza sztuka to rozpisana na trzy pokolenia opowieść o rodzinie, w której kłamstwo stało się narzędziem do rozmywania granicy między rzeczywistością i fikcją. To także połączenie tematu opieki nad osobami starszymi z tytułową kategorią opętania. Czy to demonologiczne pojęcie można odczytać metaforycznie? Czy opętani, a więc wzięci w posiadanie nadludzkiej siły, możemy być przez bezradność, samotność i smutek?

Zdjęcie: fot. Natalia Kabanow
Od lewej: Małgorzata Trofimiuk, Emilia Piech

- » 2.11.2025 | niedziela | godz. 12.00 | foyer Małej Sceny TPB
- » 23.11.2025 | niedziela | godz. 12.00 | foyer Małej Sceny TPB

SOMA w ruchu | warsztaty somatyczne dla dorosłych

prowadzenie Katarzyna Pawłowska

Cykl zajęć somatycznych dla dorosłych. Świadoma praca z ciałem, ruchem i oddechem. Podczas cyklu zajęć uczestnicy będą mieli okazję nawiązać lepszą relację ze swoim ciałem i emocjami oraz w łagodny sposób uaktywnić się w ruchu. Poznają ścieżki swojego układu nerwowego i sposoby jego regulowania. Nauczą się rozpoznawać jego potrzeby: wyciszenia lub zdrowej aktywności do działania. Poznają narzędzia, dzięki którym będą mogli odpowiadać na te potrzeby na co dzień. Zajęcia dostarczą uczestnikom niezbędnej dla poczucia

dobrostanu dawki ruchu. Będą okazją, by podczas pracy grupowej zatroszczyć się o swoje ciało i psychikę oraz by świadomie harmonizować te obszary i czerpać życiowe korzyści z poczucia wewnętrznej równowagi.

» 23.10.2025 | niedziela | godz. 10.30–11.45
| foyer Małej Sceny TPB

Rodzinka w ruchu | warsztaty somatyczne dla dzieci i opiekunów

prowadzenie Katarzyna Pawłowska

Cykl zajęć somatycznych dla dorosłych. Świadoma praca z ciałem, ruchem i oddechem. Podczas cyklu zajęć uczestnicy będą mieli okazję nawiązać lepszą relację ze swoim ciałem i emocjami oraz w łagodny sposób uaktywnić się w ruchu. Poznają ścieżki swojego układu nerwowego i sposoby jego regulowania. Nauczą się rozpoznawać jego potrzeby: wyciszenia lub zdrowej aktywności do działania. Poznają narzędzia, dzięki którym będą mogli odpowiadać na te potrzeby na co dzień. Zajęcia dostarczą uczestnikom niezbędnej dla poczucia dobrostanu dawki ruchu. Będą okazją, by podczas pracy grupowej zatroszczyć się o swoje ciało i psychikę oraz by świadomie harmonizować te obszary i czerpać życiowe korzyści z poczucia wewnętrznej równowagi.

Festiwal Prapremier 2025 WSZYSTKO CO LUDZKIE 7.11–21.11.2025

» 06.11.2025, czwartek, g. 19.00, Mała Scena Teatru
Polskiego w Bydgoszczy

WARM UP PRZED FESTIWALEM:

Lista uchybień (Stowarzyszenie Pedagogów i Pedagożek Teatru | Polska)

koncepcja całości Karolina Pluta; przeprowadzenie wywiadów Pamela Leończyk, Dorota Ogrodzka, Karolina Pluta; scenariusz spektaklu Dorota Ogrodzka, Karolina Pluta; reżyseria Pamela Leończyk; asystent reżyserki i przygotowanie muzyczne Jan Niewiarowski; dramaturgia Dorota Ogrodzka; performerzy i performerki Iga Dziegielewska, Karolina Pluta, Łukasz Wójcicki; muzyka Sebastian Świąder; scenografia i kostiumy Kuba Drzastwa; grafika i koncepcja wystawy Katarzyna Belczyk; produkcja Paulina Andruczyk i Aleksandra Antoniuk; obsada Sebastian Świąder Iga Dziegielewska Karolina Pluta Łukasz Wójcicki

Lista uchybień to nie tylko teatr – to głos środowiska, które domaga się zmiany. To spektakl, który porusza, inspiruje i daje przestrzeń do refleksji nad tym, jak

wygląda praca w kulturze od kulis. Jeśli jesteś twórcą, odbiorcą, pracownikiem instytucji kultury – ale nie tylko – ten spektakl jest dla Ciebie. To interdyscyplinarne przedsięwzięcie teatralne przygotowane przez zespół artystów i artystek społecznych związanych ze Stowarzyszeniem Pedagogów i Pedagożek Teatru. Tworzymy opowieść o wyzwaniach pracy w instytucjach kultury.

Wystawa towarzysząca: ilustracje Katarzyny Belczyk, znanej z *potato_face_stories*, celnie i ironicznie komentujące wyzwania pracy artystycznej.

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury

» 07.11.2025, piątek, g. 19.00, Mała Scena Teatru
Polskiego w Bydgoszczy

INAUGURACJA FESTIWALU PRAPREMIER 2025: Medea (Teatr Polski im. H. Konieczki w Bydgoszczy | Polska)

reżyseria i tekst Eugenia Balakirewa; dramaturgia Weronika Zajkowska; scenografia i kostiumy Jerzy Basiura; muzyka Uladzislau Shaban; choreografia Magdalena Kawecka; wideo i światła Jakub Kotynia; producentka Magdalena Niedźwiecka; inspicjent, asystent reżyserki Adam Pakieła; obsada Zhenia Doliak, Michał Jan Meller (gościnnie), Jerzy Pożarowski, Michalina Rodak, Irena Sierakowska (gościnnie)

Kim naprawdę była mityczna Medea? Zbrodniarką, matką, ofiarą, boginią? Wychodząc od klasycznej tragedii Eurypidesa, twórcy i twórczynie bydgoskiego spektaklu szukają nowego sposobu na opowiadanie losów tej postaci, próbując zobaczyć w niej nie symbol, a historię podejmowanych wyborów, ciężarów, z którymi się zmagają, oraz zdradzonej miłości, nie tylko tej romantycznej, ale również rodzicielskiej i własnej.

Spektakl współfinansowany przez Akademię Sztuk Teatralnych im. Stanisława Wyspiańskiego w Krakowie w ramach programu Fundusz na Start.

» 08.11.2025, sobota, g. 19.00, Duża Scena Teatru
Kameralnego w Bydgoszczy

FESTIWAL PRAPREMIER 2025: Inkubator (Slovensko mladinsko gledališče | Słowenia)

reżyseria Oliver Frličić; dramaturgia Goran Injac; scenografia Igor Pauška; kostiumy Slavica Janošević; asystent reżysera Bor Ravbar; asystent scenografa Demijan Pintarič; konsultacja choreograficzna Dragana

Alfirević; reżyseria światła Kristina Kokalj; wybór muzyki Oliver Frlić; reżyseria dźwięku Sven Horvat; konsultacja językowa Mateja Dermelj; inspicjent Liam Hlede; obsada Lina Akif, Daša Doberšek, Klemen Kovačič, Draga Potočnjak, Matej Recer, Blaž Šef, Vito Weis

Inkubator – ostatni ratunek dla kruchych noworodków – staje się brutalną miarą człowieczeństwa. Podtrzymuje przy życiu tych, którzy są zbyt mali, by przetrwać samodzielnie, odtwarzając schronienie łona matki z kliniczną precyzją. Ale co się stanie, gdy maszyny się zatrzymają? Spektakl, czerpiąc z przerażającej rzeczywistości szpitala Al-Shifa w Gazie, gdzie noworodki walczą o życie w ciemnościach, zdiera zasłonę nagłówków gazet i wtrąca nas do sali, w której życie i śmierć współdzielą oddech.

- » 9.11.2025, niedziela, g. 20.00, Mała Scena Teatru Polskiego w Bydgoszczy
- » 10.11.2025, poniedziałek, g. 18.00, Mała Scena Teatru Polskiego w Bydgoszczy
- » 11.11.2025, wtorek, spotkanie z Jéssicą Teixeirą, Klub Eljazz (ul. Kręta 3)

FESTIWAL PRAPREMIER 2025: **Monga (Brazylia)**

reżyseria, scenariusz Jéssica Teixeira; kierownictwo artystyczne Chico Henrique; kierownictwo muzyczne i gitara Luma; kierownictwo techniczne i reżyseria światła Jimmy Wong; zastępstwo przy montażu i obsłudze oświetlenia: Dara Duarte; reżyseria wideo/fotografii Ciça Lucchesi; przygotowanie ciała Castilho; zabumba (instrument) Juliano Mendes; inspicjent Aristides Olivera; produkcja Rodrigo Fidelis, Gabi Gonçalves and KhazarMasoumi – Corpo Rastreado International Distribution: Corpo a Fora and Farofa; obsada Jéssica Teixeira

„Czy potrafisz wyobrazić sobie siebie w wieku 100 lat?” – opierając się na tym właśnie pytaniu, *Monga* zaprasza do refleksji nad własnym życiem i poszukiwania odpowiedzi: kiedy przestaliśmy marzyć i porzuciliśmy wizję przyszłości? Jéssica Teixeira, śledząc po środki teatralne i psychoanalizę, spleta swoją pracę z historią Julii Pastrany – Meksykanki nazywanej „kobietą-małpą”, która stała się jedną z inspiracji dla *Freak Shows*. Aktorka przywołuje 26 lat życia Pastrany – nieludzkie warunki, w których musiała pracować na scenie jako tancerka, piosenkarka i performerka, a także 153 lata po jej śmierci, gdy jej ciało wciąż było obiektem sensacji i chciwości na całym świecie. Te dwie czasowe i geopolityczne linie spletają się w poetyczne i niepokojące supły dramaturgii Mongi.

- » 10.11.2025, poniedziałek, g. 20.15, Duża Scena Teatru Kameralnego w Bydgoszczy

FESTIWAL PRAPREMIER 2025:

Tęsknię za domem

(Teatr Powszechny im. Jana Kochanowskiego w Radomiu | Polska)

autor tekstu Radosław B. Maciąg; koncepcja i reżyseria Radosław B. Maciąg; scenografia, światło, kostiumy Dominika Nikiel; ruch sceniczny Karolina Rentflejsz; opracowanie muzyczne Tomasz Kucharczyk; wokół Natalia Samojlik; inspicjentka Magdalena Boduła; obsada Izabela Brejtkop, Iwona Pieniążek, Natalia Samojlik, Piotr Kondrat, Filip Łannik, Mateusz Paluch

Tęsknię za domem to opowieść o trudnych powrotach do domu, o problemach dojrzewających w cieniu nieobecności, o ucieczce, odpowiedzialności i cenie osobistego sukcesu. To wnikliwa i pełna czułości refleksja o rodzinie dotkniętej skutkami transformacji ustrojowej. Radosław B. Maciąg, autor i reżyser wywodzący się z podradomskich Pionek, na podstawie własnych doświadczeń kreśli wielopokoleniowy obraz mieszkańców post-robotniczego miasta, próbujących odnaleźć się w nowej rzeczywistości.

- » 11.11.2025, wtorek, g. 20.00, Klub Eljazz (ul. Kręta 3)

FESTIWAL PRAPREMIER 2025:

Couro Maciço Live Concert

Couro Maciço ożywia brazylijskie rytmy z dziką energią rock'n'rolla. Juliano Mendes i Luma wychodzą na scenę, łącząc zabumbę, gitarę elektryczną i żywe eksperymenty muzyczne, by tchnąć nowe życie w klasyczne utwory forró, nadając im odważne, nowoczesne brzmienie. To muzyczna podróż przez rytmy mistrzów takich jak Luiz Gonzaga, Dominguinhos i Alceu Valença, przedstawiona na nowo, z mocnymi gitarami, pulsującym rytmem i odrobiną „skórzanej” (couro maciço) pewności siebie. Ich muzyka łączy bogactwo brazylijskich tradycji z energią współczesnego miasta, miesząc złożone rytmy z prostymi, chwytliwymi melodiami. Trwający około 75 minut koncert to prawdziwe święto wyobraźni, rytmu i nieograniczonych możliwości brazylijskiej muzyki.

- » 12.11.2025, środa, g. 17.30 i 20.30, Mała Scena Teatru Polskiego w Bydgoszczy

FESTIWAL PRAPREMIER 2025:

Pieśni piekarzy polskich

(Nowy Teatr w Warszawie | Polska)

reżyseria Ewa Galica, Mariusz Gołosz, Piotr Polak; tekst Mariusz Gołosz; dramaturgia Mariusz Gołosz; widowisko reżyseria światła Sefa Sagir; scenografia Jędrzej Hechłacz; kostiumy Aleksandra Harasimowicz; muzyka Barbara Songin; obsada Ewelina Pankowska, Piotr Polak, Jan Sobolewski, Michał Surówka

To opowieść o pracy w konwencji teatralnego mockumentu. Przedstawiona z perspektywy reporterki telewizyjnej historia dwóch piekarzy, którzy znikli to refleksja na temat pracy dającej chwilowe poczucie użyteczności i równie szybko zabierającej godność. Rzemieślnicza piekarnia, do której ustawiają się długie kolejki po chleb za 30 zł okazuje się w końcu być miejscem nie opierającym się kapitalistycznym mechanizmom. Czy jednak powinno budzić zdziwienie, że świecący neon z ładną nazwą nie musi oznaczać przestrzegania prawa pracy? A może świadomi społecznie właściciele zatarli realny obraz fizycznej pracy bez snu? I przede wszystkim, jak może funkcjonować bunt w miejscu pachnącym chlebem?

» 13.11.2025, czwartek, g. 18.30 i 20.30, Mała Scena Teatru Polskiego w Bydgoszczy

FESTIWAL PRAPREMIER 2025: Helena (Akademia Teatralna im. A. Zelwerowicza w Warszawie Filia w Białymstoku | Polska)

reżyseria Magdalena Dąbrowska; muzyka Magdalena Gładkowska; utwór Puściła po stole do słów Bolesława Leśmiana – muzyka Adam Strug; lalki Nastia Magdziak i Katarzyna Mystkowska (TTL) oraz Róża Turlińska, Magdalena Dąbrowska (pracownia plastyczna Akademia Teatralna); światła Nastia Magdziak; audio Magdalena Dąbrowska i Magdalena Gładkowska; scenografia Magdalena Dąbrowska i Nastia Magdziak; obsada Lesia Pasichnyk/Nina Czaja, Tymoteusz Jucha/Kacper Rokosz

Spektakl przedstawia prawdziwą historię dziadków reżyserki opowiedzianą głosem jej dziewięćdziesięcioletniej babci. Podróż, w którą bohaterka zabiera widza jest autentyczna, zabawna i wzruszająca. Bardzo intymna, a jednocześnie zaskakująco uniwersalna.

Magdalena Dąbrowska: „Helena swoją historię opowiedziała w 2019 roku (nagranie pochodzi ze zbiorów Historii Mówionej CLZ). To historia pełna bólu, smutku i trudności. To historia, gdzie miłość nie jest cukierkowa, ale jest największym bogactwem jakie mamy. To historia Heleny Olimpii Dąbrowskiej (1926-2022) – mojej ukochanej babci. Sięgnęłam do jej wywiadu zarejestrowanego w 2019 roku – 3 lata przed jej śmiercią. Dla mnie jako wnuczki głównej bohaterki i reżyserki ten spektakl ma wymiar bardzo intymny, sentymtalny, bolesny, dotykający ogromnej

tęsknoty. Jednocześnie wraz z aktorami opowiadamy tę historię tak, aby widz poznał Helenę Olimpię tak, jak ona sama o sobie opowiadała, tak jak chciała być zapamiętana. Marzeniem mojej babci zawsze było podtrzymywanie o niej pamięci – i to marzenie się spełnia”.

» 14.11.2025, piątek, g. 18.00 i 20.30, Mała Scena Teatru Polskiego w Bydgoszczy

FESTIWAL PRAPREMIER 2025: Opętana (Teatr Polski im. H. Konieczki w Bydgoszczy | Polska)

scenariusz, reżyseria, muzyka Benjamin M. Bukowski; scenografia Jerzy Basiura; kostiumy Julia Ulman; ruch sceniczny Tobiasz Sebastian Berg; asystentka reżysera Maria Alicja Jakubowska; producentka Magdalena Niedźwiecka; inspicjentka, asystentka reżysera Hanna Gruszczyńska; obsada Adam Graczyk, Karol Franek Nowiński, Dagmara Mrowiec-Matuszak, Katarzyna Pawłowska, Emilia Piech, Małgorzata Trofimiuk

Przykuta do łóżka, schorowana Ewa z wolna traci kontakt z rzeczywistością. Ada, jej córka, mieszka w innym mieście. Mimo trudnej relacji z matką, stara się jej zapewnić godziwe warunki, w tym opiekę Joli – starszej, religijnej sąsiadki. Gdy Ewa zaczyna widzieć i opowiadać rzeczy sprzeczne ze zdrowym rozsądkiem, a w mieszkaniu dochodzi do niewyjaśnionych zdarzeń, bohaterki stoją przed dylematem. Czy opowieści Ewy są zmyśleniem, następstwem galopującej demencji, czy skutkiem diabelskiego opętania? Starość nieuchronnie wiąże się z coraz większą samotnością. Gdy starzejący się rodzic jest pozostawiony samemu sobie, problem narasta. A co, jeśli owa samotność okazuje się konsekwencją kłamstw i popełnionych błędów?

Spektakl powstał w ramach programu DRAMATO-PISANIE Instytutu Teatralnego im. Zbigniewa Raszewskiego. Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

» 15.11.2025, sobota, g. 20.00, Mała Scena Teatru Polskiego w Bydgoszczy

FESTIWAL PRAPREMIER 2025: Zmory (Teatr Polski im. H. Konieczki w Bydgoszczy | Polska)

Emil Zegadłowicz Zmory; scenariusz, reżyseria Jan Jeliński; scenografia, kostiumy, światła Dorota Nawrot; choreografia Wojciech Grudziński; wideo Agata Rucińska; projekt i wykonanie popiersia Maja Krupińska; udźwiękowienie spektaklu Bartłomiej Chmara; realizatorzy Bartłomiej Chmara, Daniel Dera, Daria Głowczyńska; producentka Mag-

dalena Niedźwiecka; inspicjentka Hanna Gruszczyńska; asystentka reżysera Emilia Piech; obsada Zhenia Doliak, Marian Jaskulski, Karol Franek Nowiński, Michał Surówka, Małgorzata Trofimiuk, Małgorzata Witkowska

Książka Emilia Zegadłowicza, nazywana często powieścią „inicjacyjną”, opowiada o młodości ucznia przedwojennego gimnazjum, Mikołaja Srebrnego. Poznajemy go, gdy rozpoczyna edukację, i śledzimy jego losy aż do zakończenia nauki. Zmory w swoich czasach wywołały skandal, elektryzując czytelników i krytykę – okrzyknięte zostały książką bulwersującą, pornograficzną i antyklerykalną. Po publikacji *Zmór* autorowi odebrano zarówno nazwę ulicy, która nosiła jego nazwisko, jak i honorowe obywatelstwo Wadowic. Kuratorium usunęło tytuł z bibliotek szkolnych, uznając powieść za demoralizującą. Autor został potępiony z ambon kościelnych i otrzymał setki obraźliwych listów. Jednocześnie *Zmory* wzbudziły zachwyt odbiorców, między innymi Brunona Schulza i Juliana Tuwima, doczekując się długiego literackiego życia i kultowej adaptacji filmowej.

» 18.11.2025, wtorek, g. 12.00 i 14.00, Mała Scena Teatru Polskiego w Bydgoszczy

SPEKTAKL TOWARZYSZĄCY: Budowniczk (Wojewódzki Ośrodek Animacji Kultury w Toruniu)

reżyseria Paweł Paszta; scenariusz Magdalena Jasińska i Paweł Paszta na podstawie wywiadów i archiwalnych materiałów zebranych w województwie kujawsko-pomorskim razem z Anną Weistock-Mentel; muzyka Paweł Paszta; aranżacje Igor Nowicki; światła Adam Mazurkiewicz; dźwięk Mikołaj Kielbasiewicz; produkcja Anna Weistock-Mentel, Maja Niedlich; obsada Marta Parfieniuk-Białowicz, Grażyna Rutkowska-Kusa

Kiedyś, całkiem niedawno, żyły w naszym regionie. Religijna znachorka z Dorposza Szlacheckiego, dyrektorka domu kultury z Gostycyna, żona sołtysa z Małej Kloni, gosposia księdza Lewańczyka z Łobdowa. Była też pani Zosia z KGW Sokółowo, Renata – organizatorka życia zespołu Bładowiaci, Irena – lekkoatletka z Mędomierza oraz Amelia – ziemianka prowadząca w pałacu lekcje dla kobiet. Co je łączy? Jaka pajęczyna? Jak zostały zapamiętane i zapisane w opowieściach prawdziwych i nieprawdziwych, które wciąż powtarzają ci, którzy je znali. Spektakl Budowniczk opowiada o pamięci. Próbuje z różnych stron zobaczyć świat kobiet o wielkiej mocy, które pozostawiły po sobie potężne fundamenty dla rozwoju kolejnych pokoleń.

» 21.11.2025, piątek, g. 19.00, Mała Scena Teatru Polskiego w Bydgoszczy – GALA FINAŁOWA

FESTIWAL PRAPREMIER 2025: Psy i ludzie (Stowarzyszenie Rozwoju Gitarystyki Polskiej | Polska)

reżyseria Greta Oto (Anita Szymańska/Wiktor Stypa); autor Vyacheslav Volkonsky; przekład Greta Oto (Anita Szymańska/Wiktor Stypa); scenografia Maks Mac; choreografia Daniela Komędera; asystentka choreografki Justyna Taborska; muzyka Michał Lazar, Aleksander Pankowski vel Jankowski; światło Klaudia Kasperska; producentka Maria Alicja Jakubowska; produkcja Stowarzyszenie Rozwoju Gitarystyki Polskiej; obsada Anna Andrzejewska, Filip Krupa, Grzegorz Łabuda, Krzysztof Rogucki, Anita Szymańska, Karina Grabowska-Fiałek, Aleksander Kaźmierczak (głos)

Przed wojną w Ukrainie mieszkało około 750 tysięcy psów i ponad pięć milionów kotów. Nie wiemy, ile z nich przeżyło, ile zginęło w bombardowaniach, a ile wciąż błąka się po ruinach, cichutko nawołując właścicieli, którzy nigdy nie wrócą. W schronisku o wiele mówiącej nazwie Ostatnia Iskra Nadziei Ludka zajmuje się psami uratowanymi z terenów przyfrontowych. Karmi je, myje i – za niemałą opłatą – szuka im nowego domu. Jednak za zamkniętymi drzwiami miejsce to nie przypomina bezpiecznej przystani dla strauumatyzowanych zwierząt. Z każdym dniem przesuwają się granice tego, co można jeszcze nazwać opieką, a co już jest przemocą.

AURORA. Nagroda Dramaturgiczna Miasta Bydgoszczy

Druga część Festiwalu Prapremier zostanie poświęcona prezentacji szkiców scenicznych pięciu finałowych sztuk, które zostały wyłonione pod koniec czerwca i powalczą w tym roku o AURORĘ. Nagrodę Dramaturgiczną Miasta Bydgoszczy. Zwycięzcę lub zwyciężczynię poznamy podczas Gali wręczenia AURORY. Nagrody Dramaturgicznej Miasta Bydgoszczy, która odbędzie się 21 listopada w Teatrze Polskim w Bydgoszczy po pokazie spektaklu *Psy i ludzie*.

» 15.11.2025, sobota, g. 18.00, Foyer Małej Sceny Teatru Polskiego w Bydgoszczy

Debata finalistów i finalistek AURORY. Nagrody Dramaturgicznej Miasta Bydgoszczy

» 16.11.2025, niedziela, g. 19.00, Klub Eljazz (ul. Kręta 3)

AURORA: Kwaśna krew | szkic sceniczny

reżyseria Aleksandra Bielewicz; autorka Ivona Marcusi; przekład z języka chorwackiego na polski Gabriela Abrasowicz

Kwaśna krew to podróż w głąb dzieciństwa naznaczonego traumą. Sztuka opowiada historię trzech pokoleń jednej rodziny, które najpierw żyły po sobie, a później obok siebie – w pewnej wiosce (pierwotnie w regionie Medimurje, choć miejsce akcji można przenieść do dowolnej społeczności wiejskiej). Ich losy spaja dziedziczna cisza, otaczająca przemoc domową. To opowieść o transgeneracyjnej traumie: o ranach cicho niesionych przez pokolenia, o cierpieniu i o milczącym przyzwoleniu na przemoc.

» 17.11.2025, poniedziałek, g. 19.00, Mała Scena Teatru Polskiego w Bydgoszczy

AURORA: *Bądź mężczyzną!* | szkic sceniczny

reżyseria Mira Mańka; autorka Natalija Torżewska; przekład z języka ukraińskiego na język polski Anna Korzeniowska-Bihun; przekład z języka ukraińskiego na język angielski Iryna Shakhova

Sztuka *Bądź mężczyzną!* to dramat o czterech mężczyznach, którzy badają samych siebie, swoje wyobrażenia o męskości i byciu mężczyzną w czasie wojny oraz pod wpływem traumy. To zanurzenie w wewnętrzny świat człowieka – niemal na poziomie sekcji zwłok.

To sztuka o wyzwaniach, jakie stawia przed nami cudza trauma, bo często postrzegamy innych nie przez pryzmat tego, kim naprawdę są, lecz przez ich wygląd lub społeczną maskę, którą nam pokazują. A czasem to właśnie nasza reakcja na tę maskę czyni z nas oprawców.

» 18.11.2025, wtorek, g. 19.00, Klub Eljazz (ul. Kręta 3)

AURORA: *[Bez]Kres Gniewnych Komentarzy* | szkic sceniczny

reżyseria Zdenka Pszczółowska; autor Danilo Bračkojević; przekład z języka serbskiego na język polski Gabriela Abrasowicz

Pierwszego dnia listopada 2024 roku zawałiła się betonowa wiata dworca kolejowego w Nowym Sadzie w Serbii, zabijając 16 osób. Był to początek czegoś, czego nikt się nie spodziewał. Buntu. Sztuka *[Bez]Kres Gniewnych Komentarzy* to rekonstrukcja sekcji komentarzy pod wciąż zmieniającym się artykułem informacyjnym dotyczącym tego wydarzenia. Historia rozwija się wyłącznie poprzez wypowiedzi anonimowych komentatorów, odsłaniając nie tylko to, jak postrzegają oni wiadomości, lecz także realia ich codziennego życia: przemoc, ucisk, korupcję.

» 19.11.2025, środa, g. 19.00, Mała Scena Teatru Polskiego w Bydgoszczy

AURORA: *Paprykarz szczeciński* | szkic sceniczny

reżyseria Błażej Biegasiewicz; autorka Michał Kmiecik; przekład z języka polskiego na angielski Dominika Gajewska, Artur Zapałowski

Paprykarz szczeciński opowiada kilka bardzo prostych historii: ktoś uderzył się w głowę i śniło mu się, że był człowiekiem, komusь rodzi się dziecko, ktoś się ma wypadek, ktoś się zakochuje, kogoś porywają kosmici, ktoś pisze scenariusz, ktoś ma urodziny, na które nikt nie przychodzi, ktoś stracił kontakt z dziećmi, ktoś rozstaje się z kimś, i tak dalej. Nie do końca jest przy tym jasne, co się dzieje naprawdę, a co jest zmyśleniem, opowiadaniem, snem. Czy to wszystko halucynacje osoby, która uderzyła się w głowę w pierwszej scenie, czy fragmenty pisanego scenariusza? Sam tego nie wiem, szczerze powiedziałem. Sztuka kończy się kilkoma happy endami.

» 20.11.2025, czwartek, g. 19.00, Klub Eljazz (ul. Kręta 3)

AURORA: *Wyraj* | szkic sceniczny

reżyseria Emilia Piech; autorka Taina Romanowa; przekład z języka rosyjskiego na język polski Agnieszka Sowińska; przekład z języka rosyjskiego na język angielski Agnieszka Matkowska

I lisica szuka swojej nory, i dzik odnajduje w lesie krzak, i jaskółka lepi gniazdo... A synowi ludzkiemu nie ma gdzie skłonić głowy. Wybierając dobro, człowiek traci miejsce swe. Spróbujcie rozburzyć gniazdo gołębic – i usłyszycie straszny jej krzyk. To będzie krzyk matki, wołającej o swoje dzieci. Jak zachować i obronić Dom, kiedy łamią nam plecy? Żyć się z kłamstwem, pogodzić się z hańbą? Ale jak sobie radzić bez swobody, gdzie szukać zaginionego Anioła? Albo, może, da się zamienić korzenie na skrzydła?

TEATRALNY BILET DLA CZYTELNIKÓW „BIK-u”

Z listopadowym numerem
„BIK-u” bilety na spektakl:

Opetana

28 listopada o godz. 19.00
w cenie 25 zł!

Jeden egzemplarz „BIK-u” uprawnia do zakupu
maksymalnie 4 biletów na jeden spektakl
w promocyjnej cenie.

Liczba miejsc objętych promocją jest ograniczona.

» 4.11.2025, wtorek, godz. 20.00, radiokultura.pl

Bogactwa przebrane (14): Noc długich noży – podcast w Radiu Kultura

Po tradycyjnej, nieco wydłużonej wakacyjnej przerwie Emilia Walczak powraca ze swoim podcastem o książkach do Radia Kultura. Tym razem opowie w nim o powieści *Noc długich noży* Hansa Hellmutha Kirsta. Mimo międzynarodowych sukcesów i wielu nagród książki Kirsta były przez niemieckich krytyków literackich zaliczane do literatury popularnej. Znacznie lepsza jednak sprawnie napisana powieść wojenna przystrojona w twarzowe szaty kryminału niżeli pokracczna grafomania aspirująca do miana literatury pięknej. I właśnie takim, solidnym i bezpretensjonalnym, kawałkiem literatury jest *Noc długich noży* z 1975 roku, a więc książka obchodząca w tym roku okrągłe, 50. urodziny, uważana za szczytowe literackie osiągnięcie H.H. Kirsta. Szczegóły na Facebooku i Instagramie *Bogactw przebranych*.

Bogactwa przebrane

for. Dawid Gucowski

20.00 / radiokultura

KAŻDY PIERWSZY
WTOREK MIESIĄCA

RADIOKULTURA.PL

» 11.11.2025, wtorek, godz. 13.00, sala kina Orzeł MCK;
wstęp wolny, obowiązują wejściówki

Listopadowa Lekcja Muzyki IX (z historią sztuki w tle)

To już bydgoska tradycja – od kilku lat, dokładnie w Święto Niepodległości, na scenie MCK wyśpiewywana jest i wygłaszana Listopadowa Lekcja Muzyki – połączenie występu Zespołu Pieśni i Tańca „Płomienie” oraz zaproszonych gości z opowieściami narratora. Wspominamy Bydgoszcz międzywojenną, odnosimy się do historii całej Polski, zasluchujemy w szlagiery epoki legendarnych teatrzyków i rewii, kabaretów, dopiero co udźwiękowionego kina. Świętujemy z piosenką i tańcem Niepodległej! Specjalnym tematem tegorocznej Lekcji będą losy przedstawicieli bydgoskiej bohemy artystycznej lat 1920–1939. Lektury obowiązkowe: dwie fascynujące książki autorstwa Barbary Chojnackiej – kustosa bydgoskiego Muzeum Okręgowego im. L. Wyczółkowskiego: *Życie artystyczne w Bydgoszczy* oraz *Środowisko artystyczne Bydgoszczy w latach 1920–1939. Twórcy i dzieła*.

» 15.11.2025, sobota, godz. 18.00; bilety na koncert finałowy dostępne w kasie MCK oraz w serwisie Bilety24

Koncert Finałowy V Konkursu Wokalnego im. Zbigniewa Wodeckiego Sobą być

To już V edycja konkursu organizowanego przez UKW w Bydgoszczy i Wydział Edukacji Muzycznej. W koncercie finałowym usłyszymy 10 finalistów, którym towarzyszyć będzie zespół muzyczny pod kier. Piotra Dąbrowskiego. W jury zasiądą Dorota Miśkiewicz, Katarzyna Matuszak, Mariusz Lubomski, Piotr Metz. Finał konkursu to nie tylko młodzi, utalentowani wokaliści, którzy na nowo zinterpretują niezapomniane piosenki z repertuaru Zbigniewa Wodeckiego – to również koncert *Rozkochana*, który poruszy serca i świeże spojrzenie na twórczość Zbigniewa Wodeckiego, Czesława Niemena, Andrzeja Zauchy i Marka Grechuty. Słowa zyskają inne znaczenie, a nowe aranżacje przepla-

tane elektroniką otworzą nową przestrzeń do przejrzenia się w utworach pełnych miłości – tej spełnionej i tej, która staje się samotnością. Wystąpią: Emilia Hamerlik (śpiew), Judyta Wenda (śpiew), Bartek Wanecki (gitary/aranżacje), Bartek Werachowski (gitara basowa / moog / aranżacje).

» 21–22 listopada 2025, piątek–sobota, start o godz. 18.30; bilety jednodniowe oraz karnety na cały festiwal: Music Cafe Szpulka lub elektronicznie: ebilet.pl

Dwa dni pełne muzyki, jedności i pozytywnych wibracji. Po 7 magicznych edycjach wracamy z nową energią i z nową twarzą – a właściwie dziobem! Mówią, że przyleciała z samej Jamajki. Papuga o barwach słońca i basu, zwiastująca dobry vibe i reggae'ową wolność. To właśnie ona niesie przesłanie 8. edycji Get Up! Festival: muzyka, jedność, pozytywne wibracje. Gdziekolwiek się pojawi, przynosi spokój serca, jamajski groove i przypomina, że reggae to nie tylko muzyka – to sposób życia. Get Up! to coś więcej niż festiwal. To spotkanie ludzi, których łączą muzyka, świadomość i wolność. To miejsce, gdzie jesienią w Bydgoszcz wypelnia się słońcem Karaibów, a każdy rytm niesie pozytywny przekaz. Line up: Mellow Mood, Manudigital feat. Dapatch Mc, Maleo, Vavamuffin, Dubska, The Beat Rootz, Joint Venture Soundsystem, Ruff Puff Soundsystem.

» 27.11.2025, czwartek, godz. 20.00, sala kinowo-widowskowska MCK; bilety dostępne na: kupbilecik.pl oraz w kasie MCK

The Dumplings świętuje 10. urodziny

The Dumplings świętuje 10. urodziny – na tę okazję powołał znów do życia projekt z Orkiestrą, ale koncertuje też w podstawowym składzie i w tym podstawowym składzie usłyszymy artystów w Bydgoszczy. Do tej pory The Dumplings wydało 3 płyty: *No Bad Days*, *Sea You Later* i *Raj*. Mają na koncie setki koncertów w Polsce i za granicą. Gościli m.in. na scenie Open'er, Off Festival, Męskie Granie, Orange Festival, SXSW, Sziget, The Great Escape czy Liverpool Sound City. W maju 2024 minęło dokładnie 10 lat od wydania debiutanckiego albumu *The Dumplings No Bad Days*. Z okazji wyjątkowego jubileuszu Justyna i Kuba

przygotowali muzyczną niespodziankę dla fanów. W naszym zabetonowanym mieście to pierwszy utwór duetu od 4 lat.

» 29.11.2015, sobota, godz. 13.00–15.00,
Music Cafe Szpalka

Tęczowe Międzypokoleniowe Bingo z House of the Bills

Centrum Równik w ramach cyklu Tęczowa Integracja Międzypokoleniowa zaprasza na bingo z wielopokoleniowym toruńskim House of the Bills. Będziemy krzyczeć liczby, świetnie się bawić, ale przede wszystkim wygrywać (i losować nagrody). Chcemy, żeby wydarzenie naprawdę było przestrzenią do integracji dla osób LGBTQ+ i sojuszników w każdym wieku. Pomóż nam w tym – zabierz ciocię z ciocią albo wspierającego dziadka. Do zobaczenia!

**Zespół Pałacowo-
Parkowy
w Ostromecku**

» 2.11.2025, niedziela, godz. 18.00, Pałac Nowy; wstęp wolny, liczba miejsc ograniczona – obowiązuje rezerwacja miejsc: 785 250 182 lub recepca@palaceostromecko.pl (rezerwacje przyjmowane są wyłącznie do 30 października)

Zaduszki jazzowe w Ostromecku: Szlemko/Krawczyk/Nadolny

Mateusz Krawczyk

Michał Szlemko – pianista jazzowy, aranżer, dyrygent i kompozytor pochodzący z Nysy. Grzegorz Nadolny – absolwent Akademii Muzycznej im. F. Nowowiejskiego w Bydgoszczy w klasie kontrabas, wszech-

stronny muzyk z jednakowym powodzeniem grający na gitarze basowej, jak i kontrabasie. Mateusz Krawczyk – perkusista ur. w 1992 r. w Bydgoszczy, absolwent Akademii Muzycznej im. F. Nowowiejskiego w Bydgoszczy w klasie perkusji na kierunkach jazz i muzyka estradowa oraz instrumentalistyka.

» 15.11.2025, sobota, godz. 18.00 i 19.00, bilety: 30 zł, dostępne w kasie MCK w Bydgoszczy, na bilety24.pl lub w recepcji Pałacu Nowego w dniu wydarzenia; liczba miejsc ograniczona

Tajemnicza dziewczyna z Pnia. Ożywiona historia – prezentacja i spotkanie autorskie

Wydarzenie poświęcone niezwykłemu odkryciu archeologicznemu. W 2022 r. odkrycie grobu tzw. wampirki z Pnia – niewielkiej wsi pod Bydgoszczą – stało się światową sensacją. Polskie i zagraniczne media obiegło zdjęcie popiersia kobiety odtworzonego przez szwedzkiego badacza Oscara Nilssona. Archeolodzy o Zosi, bo takie imię nadano jej współcześnie, wiedzą już wiele, choć być może nigdy nie uda się ustalić, kim dokładnie była. Wydarzenie odbędzie się z podziałem na 2 grupy: I – godz. 18.00; II – godz. 19.00. Pokaz filmowy – projekcja fragmentów dokumentujących odkrycie i proces badań związanych z dziewczyną z Pnia. Spotkanie z ekspertami – możliwość spotkania i rozmowy z odkrywcami oraz rekonstruktorem, którzy przybliżą kulisy prac i znaczenie znaleziska. Uroczysta prezentacja – w blasku nastrojowego światła i przy dźwiękach specjalnie dobranej muzyki uczestnicy udadzą się na spacer do Starego Pałacu. Tam nastąpi pierwsza w Polsce publiczna prezentacja rzeczywistej, fizycznej rekonstrukcji wizerunku Zosi, będącej jedyną taką rekonstrukcją w Polsce. Zwiedzanie pałaców – uczestnicy wydarzenia będą mieli również możliwość zwiedzania historycznych wnętrz pałaców w Ostromecku.

» 23.11.2025, niedziela, godz. 16.00; bilet: 30 zł, dostępny poprzez eventon.click

Koncert dla Rodzin: Klasyka w wydaniu impro

W listopadzie zaprosiliśmy do współpracy genialnego pianistę Piotra Manię. Łączy pasję zarówno do muzyki jazzowej, rozrywkowej, jak klasycznej. Od 1999 współpracuje z Teatrem Muzycznym w Gdyni jako muzyk i kierownik muzyczny spektakli *Hair* i *Być Marilyn*. Od 1999 współpracuje z wybitnym pianistą Leszkiem Możdżerem, z którym nagrał łącznie 3 płyty, pomagał

w realizacji ścieżki dźwiękowej do filmu *Nienasylenie*, zaaranżował kwartet smyczkowy do recitalu Cezarego Studniaka. W koncercie zagra ze swoim przyjacielem od czasów Akademii Muzycznej w Katowicach Miłoszem Gawryłkiewiczem, trębaczem. Oba panów można spotkać m.in. w licznych telewizyjnych produkcjach muzycznych największych polskich dyrygentów. Usłyszycie przede wszystkim tematy z arcydzieł muzyki klasycznej, m.in. J.S. Bacha, F. Chopina. Naszą sekcję rytmiczną tworzą również: Antoni Olszewski (kontrabas) i Mateusz Krawczyk (perkusja). Do udziału w przedsięwzięciu zapraszamy wszechstronnego wiekowo odbiorcę: od najmłodszych dzieci po seniorów. Muzyka to język uniwersalny, za pośrednictwem którego chcemy się z wami bawić, komunikować i doświadczać różnorodnych harmonii, tonalności i metrum. Koncert bazuje na teorii uczenia się muzyki prof. Edwina Eliasa Gordona, który propagował doskonalenie umiejętności improwizacyjnych przez każdego słuchacza.

Dom Liter

DOM LITER

» 8.11.2025, sobota, godz. 12.00, ul. Podwale 15;
wstęp wolny, zapisy: dom.liter@mck-bydgoszcz.pl

Warsztaty dla dzieci z cyklu *Moc Liter* (4): *Uwierz*

Po dłuższej przerwie zapraszamy na kolejne warsztatowe spotkanie z książką dla niedorosłych w cyklu *Moc Liter*. Spotkamy się tuż po czasie, w którym jedni zatrzymują się na chwilę, bo ważnymi są dla nich dni Wszystkich Świętych i Zaduszki, inni mówią o Święcie Zmarłych, jeszcze inni celebrują Halloween... W każdym z wymienionych przypadków chodzi o namysł nad sobą i światem, o zauważanie niezauważalnego, o różne pojętą wiarę. Dzieci też tego doświadczają. Dlatego wykorzystamy tę okazję do spotkania dużych i małych odbiorców z książką o uniesieniach, zachwytach i wierze. *Uwierz. O dziecku, które widziało sercem* Kobiego Yamady i Gabrielli Barouch przyniesie nam namysł, zachwyty, wiarę we własne możliwości i inspirację do twórczych aktywności w Domu Liter. Jeśli macie więcej niż 4 lata, przyjdźcie, uwierzcie, że może być krzepiąco i ciekawie jednocześnie.

Spotkanie poprowadzi Lucyna Brzezinska-Eluszkiewicz z TuCzyTam. Kamienica 12, polonistka, bibliote-

rapeutka, animatorka kultury i pedagogożka, nagrodzona przez Polską Sekcję IBBY (International Board on Books for Young People) w konkursie Książka Roku 2021 w kategorii upowszechnianie czytelnictwa. Ekspertka Instytutu Książki w zakresie wdrażania kampanii „Mała książka – wielki człowiek”.

Sugerowany wiek odbiorców: dzieci w wieku od 4 do 9 lat (razem z ich dorosłymi opiekunami). Czas trwania: 1,5 godz.

Grafika pochodzi z książki *Uwierz. O dziecku, które widziało sercem*, wydanej po polsku przez Levyz Books w przekładzie Anny Kmiecik

» 15 i 29 listopada 2025, soboty, godz. 16.00,
ul. Podwale 15; wstęp wolny

Warsztaty pisarskie z Martą Kładź-Kocot [BRAK MIEJSC!]

» 21.11.2025, piątek, godz. 18.00,
ul. Podwale 15; wstęp wolny

Bydgoszcz, jaką pamiętam – miejscownik bydgoski – spotkanie wspomnieniowe

Pojęcie MIEJSCA ma w języku szereg różnych znaczeń. Może to być przestrzeń lub jej fragment, fi-

Bydgoszcz jaką pamiętam

– miejscownik bydgoski

spotkanie wspomnieniowe

21.11.2025
PIĄTEK
GODZ. 18.00

DOM LITER,
UL. PODWALE 15

zyczna lokalizacja; może to być jakiś konkretny obiekt-pomieszczenie; MIEJSCE wreszcie może także oznaczać usytuowanie kogoś w przestrzeni, jego pozycję lub rolę. W ujęciu antropologicznym to, co na początku jest abstrakcyjną przestrzenią, staje się MIEJSCEM w miarę poznawania i nadawania wartości. Miejsca obarczone doświadczeniem i historią zyskują z czasem status miejsc symbolicznych. Miejsca wreszcie – co zdaje się najistotniejszym – kształtują naszą tożsamość. Idąc tym tropem, miejsca bydgoskie kształtują naszą tożsamość bydgoską: tak jednostkową, jak i zbiorową. I właśnie o to chodziło w tym roku w projekcie Stowarzyszenia Koloroffon *Pamiętnik gapiów. Bydgoszcz, jaką pamiętam*: zarówno o bydgoskie wspomnienia kolektywne, których jesteśmy częścią jako mieszkańcy miasta, jak i te kameralne, osobiste historie sprzed lat, które w jakiś sposób konstituowały autorów projektu. I tak, formuła *open call* przyniosła w tym roku m.in. opowieść o dzieciństwie spędzonym w cieniu „pruskiego pałacu” – budynku dawnej Dyrekcji Pruskiej Kolei Wschodniej przy ulicy Dworcowej, o rozpalających dziecięcą wyobraźnię wycieczkach rowerowych na myślińskie Różopole, o Osiedlu Leśnym w czasach przed-dyskontowych, czy wreszcie – o kolekturze Lotto na placu Wolności, przez którą na przestrzeni przeszło dwóch dekad przewinęły się dziesiątki tysięcy bydgoszczan. Z autorkami tych historii, ale również z Wami – mieszkańcami naszego miasta – chcielibyśmy się spotkać w Domu Liter, by wspólnie powspominać bydgoskie, tak ważne dla nas miejsca. Serdecznie zapraszamy! Szczegółowe informacje o projekcie na Facebooku i Instagramie: [bydgoszcz.jaka.pamietam](#).

» 28.11.2025, piątek, godz. 18.00,
ul. Podwale 15; wstęp wolny

Spotkanie z Piotrem Tarczyńskim wokół książki *Ośliźnię macki, wiadome siły*.

Historia Ameryki w teoriach spiskowych

Kto stał za zatopieniem Titanica? W jakim celu CIA podawała LSD wojskowym i więźniom? Dlaczego Jackie Kennedy tylko w Dallas dostała czerwone róże, choć wszędzie indziej otrzymywała żółte? Jedyna w swoim rodzaju, pasjonująca podróż przez historię Stanów Zjednoczonych ukazaną przez pryzmat teorii spiskowych, na których został zbudowany ten kraj. Amerykanista i historyk Piotr Tarczyński wnikliwie analizuje bardziej i mniej popularne teorie spiskowe – od Illuminatów, przez Watergate, po QAnon – i pokazuje, jak nierozłącznie związane są z nimi kultura i popkultura. Z erudycją i humorem opowiada o tym, jak za pomocą nierealnych scenariuszy Amerykanie tłumaczą sobie rzeczywistość.

Piotr Tarczyński (ur. w 1983 r.), amerykańista, politolog. Tłumacz literatury anglojęzycznej; specjalizuje się w prozie, literaturze faktu, humanistyce, historii. Członek założyciel Stowarzyszenia Tłumaczy Literatury. Za przekład Światłości w sierpniu Williama Faulknera nominowany do Nagrody Literackiej Gdynia. Ukończył studia historyczne na Uniwersytecie Jagiellońskim oraz kulturoznawstwo w zakresie Ameryki Łacińskiej w Instytucie Ameryk i Europy Uniwersytetu Warszawskiego. W 2015 uzyskał stopień doktora nauk społecz-

nych w dyscyplinie nauk o polityce na UJ. Od września 2020 współprowadzi z Łukaszem Pawłowskim „Podkast amerykański”, w którym w przystępny sposób przybliża polskim odbiorcom politykę i historię USA.

Spotkanie z autorem poprowadzi Michał Tabaczyński. Książka Piotra Tarczyńskiego będzie dostępna w Domu Liter na stoisku księgarni Toniebjajka.

Ponadto:

» od 8.11.2025, ul. Podwale 15; wstęp wolny

Nowakowski. Kolejna rocznica

– miniwystawa

Nieokragłą najzupełniej rocznicę (bo 108.) urodzin bydgoskiego pisarza Tadeusza Nowakowskiego chcemy uczcić niewielką wystawą, na której zaprezentujemy wszystkie jego książki (niektóre opatrzone ciekawymi dedykacjami), fotografie, drobiazgi (jak choćby karty biblioteczne książek Tadeusza Nowakowskiego z jego miejsca pracy: biblioteki rozgłośni polskiej Radia Wolna Europa). Będzie też – jako łącznik wystawy głównej Domu Liter z wystawą czasową poświęconą Nowakowskiemu – maszyna do pisania (taka, jakiej używał pisarz w ostatnich latach życia).

Tadeusz Nowakowski (8.11.1917–11.03.1996), polski pisarz, dziennikarz RWE w Monachium, reporter pielgrzymek papieskich, rzecznik pojednania polsko-niemieckiego, wybitna postać polskiej emigracji. Był autorem wielu książek wydawanych w największych emigracyjnych oficynach wydawniczych (Libella, Instytut Literacki czy Polska Fundacja Kulturalna), a wśród nich: *Obozu Wszystkich Świętych*, *Syna zadżumionych*, *Happy-endu*, *Szopy za jaśminami* czy *Alei Dobrych Znajomych*. Wielki miłośnik Bydgoszczy, miasta jego dzieciństwa i młodości, o którym często pisał i do którego wrócił w ostatnich miesiącach życia.

**Galeria
Wspólna**

» do 5.12.2025

Układ – wystawa malarstwa Adama Gillerta

Adam Gillert tworzy obrazy na bazie dawnych dzieł malarskich powszechnie znanych z historii sztuki. Bierze na warsztat kompozycje Rubensa, Dürera, El Greca, Gericaulta, Goi i rozkłada je na części. Nie po to jednak, by je zwyczajnie skopiować, ale żeby sprawdzić, jak działają. Buduje ich makiety – z gipsu, tkanin, folii, kamieni,

gałązek, muszli. Potem maluje je tak, jakby były prawdziwymi scenami. To sposób na badanie samej struktury obrazu: jak układają się rytmy, gdzie powstają napięcia, jak współgrają barwy i formy. Z jednej strony to studium czystej siły kompozycji – tego, co sprawia, że obraz działa na naszą percepcję. Z drugiej – świadoma gra z logiką dzisiejszej kultury wizualnej, gdzie każdy obraz może być rozmontowany, przetworzony, zmontowany na nowo. Efekt jest dziwnie dwuznaczny. Obrazy Gillerta to osobliwe rekonstrukcje – zarazem ironiczne i wzniosłe, zbudowane z tanich materiałów, a jednak pełne aury.

Adam Gillert (ur. w 1989 r.) zajmuje się malarstwem sztalugowym, rysunkiem i grafiką. Studia w Poznaniu na Uniwersytecie Artystycznym (im. M. Abakanowicz) 2008–2014. Dyplomy magistra sztuki broni w 2013 w II Pracowni Grafiki – Serigrafii prof. M. Pawłowskiego, spec. grafika warsztatowa, następnie po równoległych studiach II stopnia na Wydziale Malarstwa i Rysunku w XI Pracowni Malarstwa prof. M. Przybyła. Studia doktoranckie na WMiR UAP 2016–2019, obrona pracy doktorskiej połączona z wystawą *Ciągłość (de)konstrukcji* – 2021. Od 2016 współpracuje z prof. J. Strzeleckim jako asystent, od 2022 adiunkt w I Pracowni Rysunku. Brał udział w szeregu wystaw autorskich oraz zbiorowych, krajowych i zagranicznych, oraz otrzymywał wyróżnienia w ogólnopolskich i międzynarodowych przeglądach malarskich i rysunkowych.

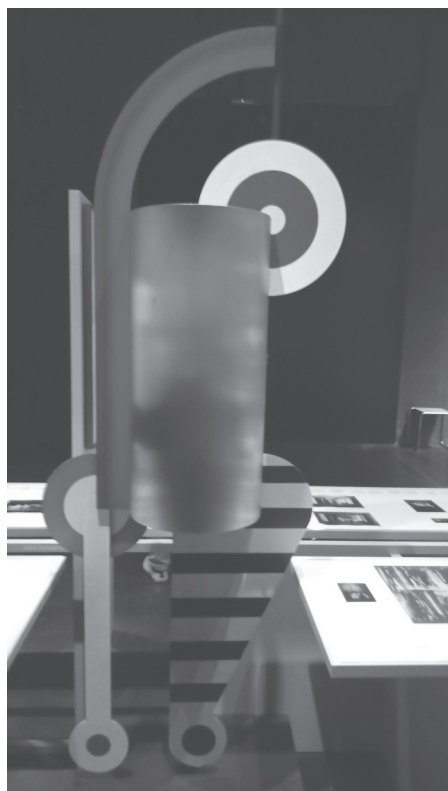
Adam Gillert, *Apokalipsa*, 130 x 100 cm, olej na płótnie, 2025

» 20.11.2025, czwartek, godz. 18.00

Bauhaus – stuletnia nowoczesność **– wykład Ewy Raczyńskiej-Mąkowskiej**

Od hucznych 100. urodzin Bauhausu minęło już 6 lat, ale nadal warto przypominać o jego znaczeniu. W krótkim, 15-letnim okresie działalności uczelnia wydała ogromny plon w postaci grona architektów i projektantów, projektów i realizacji, przykładów rewolucyjnego wzornictwa, grafiki użytkowej, postaw twórczych i światopoglądów. Zapraszamy na wycieczkę do świata Bauhausu. To będzie opowieść o szkole, czyli o ludziach i budynkach, o ponadczasowości idei, najważniejszych twórcach i ikonicznych projektach, o tym, jak się uczyli i co robili po zajęciach, i dlaczego to było takie gorszące. Więcej nie zdradzamy, bo *less is more...*

Ewa Raczyńska-Mąkowska – absolwentka studiów konserwatorskich na Wydziale Sztuk Pięknych UMK w Toruniu oraz urbanistyki na Politechnice Warszawskiej. Doktorat na Wydziale Architektury Politechniki Gdańskiej. Przez wiele lat pracowała w służbach konserwatorskich, a w latach 1991–1999 była miejskim konserwatorem zabytków w Bydgoszczy. Przez kolejne 14 lat prowadziła swoje studio projektowe specjalizujące się w opracowywaniu projektów współczesnych elewacji oraz renowacji budynków na terenie całego kraju. W latach 2013–2024 wykładowca na kierunku wzornictwo na Politechnice Bydgoskiej, w latach 2022–2024 kierownik Katedry Wzornictwa. Promotorka wzorniczych prac dyplomowych, w tym nagradzanych nagrodą prezydenta miasta Bydgoszczy. Miłośniczka Bauhausu, jego designu i idei nauczania. Przez 10 lat członkini Rady ds. Estetyki przy prezydencie Bydgoszczy.

LUS

11 LISTOPADA 2025
GODZINA 20.00

WSTĘP WOLNY
OBOWIĄZUJĄ WEJŚCIÓWKI DO REZERWACJI POD ADRESEM: INFO@ARTMINTAKA.COM
WWW.ARTMINTAKA.COM
TRANSMISJA NA ŻYWO NA ARTMINTAKA.COM ORAZ KANAŁE YOUTUBE FUNDACJI ART MINTAKA

Listopad w Domu Liter

od 8.11.2025, ul. Podwale 15; wstęp wolny

**Nowakowski. Kolejna rocznica
– miniwystawa**

8.11.2025, sobota, godz. 12.00, ul. Podwale 15;
wstęp wolny, zapisy: dom.liter@mck-bydgoszcz.pl

**Warsztaty dla dzieci z cyklu
Moc Liter (4): Uwierz**

14.11.2025, piątek, godz. 18.00,
ul. Podwale 15; wstęp wolny

Spotkanie z Jerzym Jarniewiczem

15 i 29 listopada 2025, soboty, godz. 16.00,
ul. Podwale 15; wstęp wolny

**Warsztaty pisarskie z Martą Kładź-Kocot
[BRAK MIEJSC!]**

21.11.2025, piątek, godz. 18.00,
ul. Podwale 15; wstęp wolny

**Bydgoszcz, jaką pamiętam – miejscownik
bydgoski – spotkanie wspomnieniowe**

28.11.2025, piątek, godz. 18.00,
ul. Podwale 15; wstęp wolny

**Spotkanie z Piotrem Tarczyńskim wokół
książki *Oślizgłe macki, wiadome siły.*
*Historia Ameryki w teoriach spiskowych***

fot. Zuzanna Straszewska

Szczegóły, aktualności:

 dom.liter **dom.liter**